

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียน
ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพะเยา เขต 1

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอมหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2568
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียน
ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพะเยา เขต 1

ปริมประภา พรหมแก้วงาม
การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอมหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2568
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

ACADEMIC LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING THE 21st
CENTURY LEARNER SKILLS UNDER PHAYAO PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 1

An Independent Study Submitted to University of Phayao
in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Master of Education in Educational Administration

May 2025

Copyright by University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียน

ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาพะเยา เขต 1

ของ ปริมประภา พรหมแก้วงาม

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปณตนนท์ เกียรติประภากุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณกร พรประเสริฐ)

..... อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัชร จตุพร)

..... คณบดีวิทยาลัยการศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.รักจิต สุทธิพงษ์)

- เรื่อง:** ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพะเยา เขต 1
- ผู้ศึกษาค้นคว้า:** ปริมประภา พรหมแก้วงาม
- อาจารย์ที่ปรึกษา:** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณกร พรประเสริฐ
- คำสำคัญ:** ภาวะผู้นำทางวิชาการ, ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาระดับทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 และ 4) สร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 กลุ่มตัวอย่างคือข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำนวน 242 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางสำเร็จรูปของเครจซ์และมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณด้วยวิธีการแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ระดับทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยรวมในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ทุกด้าน และ 4) ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีจำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการนิเทศ และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน สามารถพยากรณ์ ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ได้ร้อยละ 34.10

Title: ACADEMIC LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING THE 21st CENTURY LEARNER SKILLS UNDER PHAYAO PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

Author: Primprapha Promkaewngam

Advisor: Assistant Professor Dr. Wannakorn Phornprasert

Keywords: Academic Leadership, the 21st Century Learner Skills

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) To study the Academic Leadership of School Administrators. 2) To study learner skill level in the 21st century. 3) To study the academic Leadership affects the 21st Century Learner Skills under Phayao Primary Educational Service Area Office 1, and 4) To design the equations for predicting the academic Leadership affects the 21st Century Learner Skills. The samples of this research were the teachers under Phayao Primary Educational Service Area Office 1 242 samples in total. Selected by using finished table (programmed table) of Krejcie and Morgan to find the Stratified Random Sampling and proportion of sample from each educational institute and then do the specific sampling. The tools used in this research are 5 level of questionnaire, the statistic of data analysis consists of frequency distribution, percentage, average (mean), standard deviation, Pearson's coefficient analysis and the analysis step by step of multiple regression to design the predicted equation. The results of research finds that 1) The Academic Leadership of school administrators have high levels of Academic Leadership in various aspects. 2) Learner skill level in the 21st century overall and in every aspect are very high. 3) The positive relationship between the Academic Leadership of school administrators of learner skill level in the 21st century is at .01 and 4) 2 aspects are able to predict academic Leadership of school administrators are an aspect of Supervision and aspect of the vision, goals, and mission of the school the statistic at .01. This is able to predict the success at 34.10%.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเองครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยผู้ศึกษาได้รับความอนุเคราะห์เป็นอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณกร พรประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งท่านได้กรุณาสละเวลา ให้ความรู้ คำแนะนำปรึกษา ข้อคิดเห็นที่ดี และแนะนำแนวทางการศึกษาตลอดจนตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องของการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจนเสร็จสมบูรณ์ อันเป็นประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้ด้วยดีตลอดมา

ขอขอบพระคุณคณะผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร คล้ายอำรอง คณบดีฝ่ายแผนงานและพัฒนาคุณภาพนิสิต วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐภูมิ สัพโส ผู้ช่วยคณบดี วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา และนางสาวยิ่งพร เจียรตระกูล ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนชุมชนบ้านแม่สุก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ที่ได้ให้ความกรุณาตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม แก้ไขและให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู และบุคลากรทางการศึกษา สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์และอนุญาตให้คณะครู ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างได้ตอบแบบสอบถาม และได้ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูล และจัดส่งคืนให้ผู้วิจัย ขอขอบคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจจนทำให้งานวิจัยแล้วเสร็จได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณครูบาอาจารย์ เจ้าหน้าที่ทุกท่าน และมหาวิทยาลัยพะเยา ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทั้งปวง และคอยให้คำแนะนำระหว่างการศึกษาโดยตลอด คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้ ผู้ศึกษาขออุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน ขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ปริมประภา พรหมแก้วงาม

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์การวิจัย	5
สมมติฐานในการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	10
แนวคิดเกี่ยวกับทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21	25
บริบทสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1.....	41
เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	43

กรอบแนวคิดการวิจัย	53
บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย	54
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	54
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	57
การเก็บรวบรวมข้อมูล	59
การวิเคราะห์ข้อมูล	59
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	64
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	64
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	65
บทที่ 5 บทสรุป	81
สรุปผลการวิจัย	81
อภิปรายผลการวิจัย	84
ข้อเสนอแนะ	91
บรรณานุกรม	95
ภาคผนวก	104
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	105
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	106
ภาคผนวก ค ดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม	114
ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ	121
ประวัติผู้วิจัย	122

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์แนวคิดของนักวิชาการและการศึกษาที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา.....	17
ตาราง 2 แสดงการสังเคราะห์แนวคิดของนักวิชาการและการศึกษาที่เกี่ยวกับองค์ประกอบของทักษะ ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21.....	34
ตาราง 3 แสดงการสุม่แบบแบ่งชั้นตามขนาดของโรงเรียน.....	55
ตาราง 4 แสดงการสุม่กลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ทั้งหมด 39 โรงเรียน.....	56
ตาราง 5 แสดงการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากร.....	56
ตาราง 6 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและตำแหน่ง.....	66
ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยภาพรวม.....	67
ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทาง วิชาการของโรงเรียน.....	68
ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ด้านการนิเทศ.....	69
ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตร และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	70
ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน.....	71
ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยภาพรวม.....	72

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ทักษะด้านการคิดแบบมีวิจารณญาณ และ การแก้ปัญหา.....	73
ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์และพัฒนา นวัตกรรม	74
ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ทักษะด้านการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน	75
ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ทักษะด้านสารสนเทศ	76
ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของตัวพยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา และ ตัวแปรเกณฑ์ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรเกณฑ์และตัวแปรพยากรณ์.....	77
ตาราง 18 แสดงผลการวิเคราะห์ Multicollinearity	78
ตาราง 19 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Coefficient) แบบวิธี Enter Multiple Regression Analysis เพื่อหาความสามารถในการพยากรณ์ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1	78
ตาราง 20 แสดงอำนาจพยากรณ์ของตัวแปรพยากรณ์และคัดเลือกตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุดจากภาวะ ผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1	79
ตาราง 21 แสดงค่าสถิติของตัวพยากรณ์ที่ใช้พยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ..	80

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย	53
------------------------------------	----

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านการสื่อสาร โทรคมนาคมและเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้โลกปัจจุบันแทบจะสามารถเผยแพร่ ถ่ายโอนข้อมูล ติดต่อสื่อสารกันได้อย่างสะดวก รวดเร็วยิ่งขึ้น ทำให้เกิดการแข่งขันที่สูงขึ้นส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตและคุณภาพของคนในสังคม บุคคลที่ปรับตัวไม่ทันหรือขาดความรู้และทักษะที่ทันกับยุคสมัยที่เปลี่ยนไปโดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำงานร่วมกับเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าอย่างรวดเร็วมีคนไทยจำนวนมากยังขาดการปรับตัวให้รู้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงกฎเกณฑ์ กติกาใหม่ ๆ และมาตรฐานที่สูงขึ้น (สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, 2560) ในการพัฒนาประเทศไทยไปสู่ความมั่นคงมั่งคั่งและยั่งยืนให้เกิดขึ้นในอนาคตต้องให้ความสำคัญกับ “การพัฒนาคน” เพื่อให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพของคน คือ การศึกษาซึ่งเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ เนื่องจากการศึกษาสร้างคน คนสร้างชาติ อีกทั้งยังเป็นการเตรียมกำลังคนและยกระดับคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ของประเทศให้พร้อมในการเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทยสู่เวทีเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติต่อไปซึ่ง สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ที่ได้กล่าวไว้ว่าการพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถของคน มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัยเพื่อวางรากฐานให้เป็นคนมีคุณภาพในอนาคต การพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงานและทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของคนในแต่ละช่วงวัยตามความเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561) การศึกษาต้องเดินหน้าสู่การสร้างการพัฒนาต้องเตรียมความพร้อมให้สอดคล้องกับสังคมโลก โดยเฉพาะสังคมโลกในศตวรรษที่ 21 อันเป็นผลมาจากการปฏิวัติด้านดิจิทัล และความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการสื่อสารที่ทำให้โลกเชื่อมโยงสื่อสารกันได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้นจำเป็นจะต้องสร้างและพัฒนาคนให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีความสามารถ มีทักษะ ความถนัด ความชำนาญพร้อมจะขับเคลื่อนและยกระดับการพัฒนาประเทศสู่ การเป็นประเทศพัฒนาในระดับที่สูงขึ้น (จาตุรนต์ ฉายแสง, 2556) การมีความรู้จึงเป็นเพียงอย่างเดียวที่จะนำพาทรัพยากรมนุษย์ของชาติให้สามารถพัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองได้ ดังนั้นหน่วยงานทางการศึกษาจะต้องให้ความสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ซึ่งในยุคสมัยแห่งการเปลี่ยนแปลงนี้ ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เกิดขึ้น ทำให้วงการศึกษไทยจำเป็นต้อง

มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อตอบสนองต่อความท้าทายที่กำลังเผชิญอยู่มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานที่สามารถพัฒนากรอบความคิดเพื่อการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 ให้สามารถจัดการศึกษาและพัฒนาทักษะต่าง ๆ องค์กรรู้ความชำนาญและความสามารถในการเรียนรู้ต่าง ๆ มาตอบสนองความต้องการที่กำลังเปลี่ยนแปลงของสังคมซึ่งกำลังเผชิญอยู่ในขณะนี้ (ศิริวรรณ ฉัตรมณีรุ่งเจริญ, 2556)

จากยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วดังที่กล่าวไว้ข้างต้น ทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ได้เปลี่ยนแปลงไปจากอดีตอย่างสิ้นเชิง ผู้เรียนไม่เพียงต้องการความรู้เชิงวิชาการ แต่ยังต้องการพัฒนาทักษะที่หลากหลาย เช่น การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การทำงานร่วมกัน และการใช้เทคโนโลยี อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันยังคงมีปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะเหล่านี้ในผู้เรียน ซึ่งส่งผลกระทบต่อความพร้อมในการเข้าสู่โลกการทำงานและการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น (Fullan M, 2007) แต่อย่างไรก็ตามจากการแถลงข่าวผลการประเมิน PISA 2022 ของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จะเห็นได้ว่าทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในปัจจุบันอยู่ในระดับที่ต่ำ ทั้งทักษะด้านการอ่าน การคิดคำนวณ และด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี จากผลคะแนนของการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (Programmed for International Student Assessment หรือ PISA) ของประเทศไทยได้คะแนนลดลงอย่างต่อเนื่อง เช่น ขาดความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ซับซ้อน แก้ปัญหาที่ไม่คุ้นเคย และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง มีปัญหาในการแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนและต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งขาดความสามารถในการสื่อสารความคิดเห็นของตนเองอย่างชัดเจนและมีประสิทธิภาพ ทั้งในรูปแบบการพูดและการเขียน เป็นต้น โดยทักษะเหล่านี้ล้วนเป็นทักษะสำคัญของผู้เรียนที่จะต้องมีในศตวรรษที่ 21 สะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพการศึกษาภายในประเทศที่ลดลง และความล้าหลังที่เป็นปัญหาของการจัดการศึกษามากขึ้น การศึกษามีบทบาทและสำคัญอย่างยิ่งต่อวิถีชีวิตของคนและสังคม โดยเฉพาะการเตรียมผู้เรียนสู่ศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นภารกิจหลักของการศึกษาโดยตรง ในขณะเดียวกันความเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงของโลก ทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องกลับมาทบทวนและออกแบบรูปแบบการศึกษาแบบใหม่ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีสำคัญลำดับแรกของสถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการพัฒนาคุณภาพของตนเอง โดยให้มีการบริหารงานวิชาการที่เน้นคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

ดังนั้นหากต้องการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นปัจจัยสำคัญที่ขับเคลื่อนการศึกษาให้ก้าวหน้าและตอบสนองต่อความต้องการของสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในศตวรรษที่ 21 ซึ่งทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนได้ขยายออกไปจากความรู้เชิงวิชาการไปสู่ทักษะที่ซับซ้อนมากขึ้น เช่น การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การทำงานร่วมกัน และการใช้เทคโนโลยี อย่างไรก็ตาม ผู้นำทางวิชาการแต่ละคนมีความสามารถและวิธีการในการพัฒนานักเรียนที่แตกต่างกัน ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาทักษะของผู้เรียน (สมหมาย

อ่าดอนกลอย, 2556; กรองกาญจน์ อรุณเมฆ, 2561) นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการมาก ก็ยิ่งจะขับเคลื่อนสถานศึกษาให้พัฒนาไปสู่เป้าหมายของการจัดการศึกษานำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จตามภารกิจของสถานศึกษาอย่างประสิทธิผลสูงสุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องแสดงออกถึงพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการอย่างเต็มตามศักยภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบุคลากรที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของการปฏิรูปการศึกษาในการจัดการศึกษาที่ดีจะต้องสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงด้านสังคม การเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรมและเทคโนโลยี

การบริหารงานวิชาการเป็นงานหนึ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากการบริหารงานวิชาการมีความเกี่ยวข้องกับทุกกิจกรรมในสถานศึกษา โดยเฉพาะการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา และเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จ ความสามารถ และประสิทธิภาพของผู้บริหาร ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการซึ่งเป็นบทบาทสำคัญในการบริหารงานวิชาการ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน นำพาผู้เรียนไปสู่เป้าหมายและได้รับความร่วมมือจาก ครู ผู้ปกครอง สังคม และชุมชน มุ่งไปสู่การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพและเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานงานประกันคุณภาพ ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 เป็นองค์กรคุณภาพ สมรรถนะเลิศล้ำ ยึดหลักธรรมาภิบาล สืบสานศาสตร์พระราชาสู่การศึกษาที่ยั่งยืนในศตวรรษที่ 21 มีกลยุทธ์การบริหารจัดการ ในกลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกระดับทุกประเภท มีเป้าประสงค์ คือ ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้มีความพร้อมด้านร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีความรู้ ความสามารถ ทักษะและสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษา และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการในสถานศึกษา สามารถบริหารหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน เสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน และมีการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน รวมไปถึงครูและบุคลากรถือเป็นบุคคลหลักในการทำหน้าที่ยกรสอนในสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร มีคุณลักษณะสุจริต มีความรับผิดชอบ พอเพียง จิตสาธารณะ สำนึกรักสิ่งแวดล้อม รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น และเป็นพลเมืองดีของชาติ และพลเมืองโลกที่ดีมีหลักคิดที่ถูกต้อง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีสมรรถนะตามหลักสูตรทักษะในศตวรรษที่ 21 และพหุปัญญา ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องตระหนักเห็นความสำคัญของแหล่งเรียนรู้และบริหารจัดการแหล่ง

เรียนรู้ให้เป็นระบบ มีคุณภาพ มีความเหมาะสม อีกทั้งมีความหลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 1, 2567)

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการนั้น จะส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ต้องพัฒนาให้เป็นผู้ที่มีทักษะ สามารถดำรงชีวิตและประกอบอาชีพในสังคมได้ (นันทา เทพิน, 2556) ซึ่งองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ผู้วิจัยได้จากการสังเคราะห์ตามความถี่ได้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 4 ด้าน ประกอบไปด้วย 1) ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน 2) ด้านการนิเทศ 3) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 4) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน ซึ่งผู้เรียนต้องพัฒนาทักษะและทัศนคติทักษะ การคิด ทักษะการแก้ปัญหา นวัตกรรม ความสร้างสรรค์ ทักษะการสื่อสาร การทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นทักษะที่พึงมีเพื่อให้อยู่ในโลกยุคโลกาภิวัตน์ที่มีรูปแบบ เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง รวมถึงวิวัฒนาการของโลกที่เปลี่ยนไปให้ประสบความสำเร็จตาม เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ตามมาตรฐานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความเห็นที่ตรงกันเกี่ยวกับทักษะของผู้เรียนที่ควรมีในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสามารถสังเคราะห์ออกมาได้ทั้งหมด 4 ทักษะ ประกอบไปด้วย 1) ทักษะการคิดแบบมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา 2) ทักษะความคิดสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรม 3) ทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน 4) ทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี จะเห็นได้ว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่กล่าวมาข้างต้นนี้ สะท้อนให้เห็นถึงบทบาทสำคัญของผู้บริหารในฐานะผู้นำด้านวิชาการในสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ตามศตวรรษที่ 21

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยคาดหวังว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะนำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุง และ พัฒนาการบริหารงานวิชาการให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และเกิดประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อพัฒนาการศึกษาต่อไป

คำถามการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 อยู่ในระดับใด
2. ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 อยู่ในระดับใด

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 อยู่ในระดับใด

4. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 มีความสัมพันธ์กันหรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

2. เพื่อศึกษาระดับทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 1

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

สมมติฐานในการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

2. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างน้อย 1 ด้านส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำนวน 72 โรงเรียน โดยมีข้าราชการครู จำนวน 602 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 242 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 มีขอบเขต ดังนี้

2.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน 2) ด้านการนิเทศ 3) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 4) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน

2.2 ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 4 ทักษะ ดังนี้ 1) ทักษะการคิดแบบมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา 2) ทักษะความคิดสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรม 3) ทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน 4) ทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน 2) ด้านการนิเทศ 3) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 4) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน

3.2 ตัวแปรตามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 4 ทักษะ ดังนี้ 1) ทักษะการคิดแบบมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา 2) ทักษะความคิดสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรม 3) ทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน 4) ทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี

4. ขอบเขตด้านพื้นที่

สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำนวน 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองพะเยา อำเภอดอกคำใต้ อำเภอแม่ใจ และอำเภอภูกามยาว รวมทั้งสิ้นจำนวน 72 โรงเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยในครั้งนี้ มีนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน พัฒนางานวิชาการ และชี้นำบุคลากรในสถานศึกษาให้ตระหนักในจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา มีการกำหนดเป้าหมาย สร้างวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน

และพัฒนาส่งเสริมการบริหารบุคลากรในการปฏิบัติงาน ในสถานศึกษาให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ เสริมสร้างให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการสร้างบรรยากาศในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน โดยมีองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 4 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน จัดสรรทรัพยากรและการจัดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย พัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน มีการปรับปรุงสถานที่ให้เป็นปัจจุบัน อีกทั้งสร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจให้แก่ครูและนักเรียน และสนับสนุนให้ผู้สอนสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนที่พัฒนาผู้เรียนให้มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้

1.2 ด้านการนิเทศ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมแนะนำให้คำปรึกษาครูในการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจหลักให้บรรลุเป้าหมาย มีการกำกับ ติดตาม เสนอแนะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอน ให้ความช่วยเหลือและดำเนินการปรับปรุงงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนเพื่อที่จะให้ครูปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น และส่งเสริมคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพอันจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน

1.3 ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีการวิเคราะห์หลักสูตร การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การจัดทำโครงสร้างหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้และประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และร่วมวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกับครู สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษาและเผยแพร่ผลงานการเรียนรู้ ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาและเต็มเต็มความรู้ให้แก่ผู้เรียน และมีการกำกับติดตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนตามความสอดคล้องของหลักสูตร รวมทั้งประเมินผลตามมาตรฐานทางวิชาการ

1.4 ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน หมายถึง หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ส่งเสริมการออกแบบวางแผน กำหนดทิศทางการกิจการดำเนินงาน วิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียนร่วมกันกับคณะครู และกำหนดนโยบายการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยให้ความสำคัญในการบริหารงานวิชาการ สร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการ ดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายตามเกณฑ์มาตรฐานงานวิชาการที่วางไว้ และประเมินผลความก้าวหน้าของผู้เรียนตามวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียน

2. ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนที่พัฒนาตนเองเพื่อให้สามารถทำงานและการดำรงชีวิตภายใต้ความท้าทายของการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในศตวรรษ

ที่ 21 ทักษะจำเป็นที่ผู้เรียนพึงมีเพื่อให้ประสบความสำเร็จในการเรียนการทำงาน และการดำรงชีวิต ประกอบด้วย ทักษะผู้เรียน 4 ทักษะ ดังนี้

2.1 ทักษะการคิดแบบมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา หมายถึง ผู้เรียน มีกระบวนการคิดไตร่ตรองอย่างละเอียดรอบคอบ ใช้เหตุผลได้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยคิดจากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่อย่างเป็นระบบ มีการใช้เหตุผลศึกษาข้อเท็จจริงหลักฐานและ ข้อมูลต่าง ๆ ประกอบการคิดแล้วนำมาวิเคราะห์อย่างสมเหตุสมผลก่อนที่จะตัดสินใจ นำไปสู่การ ลงข้อสรุปหรือการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง และสามารถแก้ไขปัญหาได้หลากหลายวิธีตามสถานการณ์ รวมถึงประเมินสถานการณ์ปัญหา และวิเคราะห์ผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นแล้วคำนึงถึงผลกระทบที่จะ ตามมาอย่างรอบด้าน

2.2 ทักษะความคิดสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรม หมายถึง ความสามารถของ ผู้เรียนในการนำความรู้ จินตนาการ และประสบการณ์เดิมมาสร้างสรรค์ ออกแบบ ปรับปรุง เพื่อให้เกิดความรู้หรือสิ่งใหม่ ๆ ขึ้นมา โดยที่สามารถอธิบายวิเคราะห์และประเมินความรู้หรือ สิ่งใหม่ ๆ ที่สร้างขึ้นมาได้ และสามารถสื่อสารให้ผู้อื่นได้รับรู้แล้วยอมรับในความคิดเห็นของผู้อื่น เพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนางานเชิงสร้างสรรค์ และนำความคิดสร้างสรรค์ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่องาน ให้เกิดประสิทธิภาพพัฒนาผลงานนั้นเป็นนวัตกรรม

2.3 ทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนในการ สื่อสารได้อย่างชัดเจน ถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ ทั้งการพูด การฟัง การเขียน และสามารถใช้สื่อ ที่หลากหลาย และ ความสามารถปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลอื่น ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ทุ่มเทมุ่งมั่น เห็นคุณค่าของผู้ร่วมงาน ยอมรับความแตกต่าง รับฟังข้อเสนอแนะหรือความคิดใหม่ ๆ ประสานงาน กันอยู่เสมอ และมีความรับผิดชอบในการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน

2.4 ทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ การใช้เทคโนโลยีในการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศได้อย่างรวดเร็วและตรง ตามวัตถุประสงค์ คำนึงถึงจริยธรรมที่เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น สามารถประเมิน ความน่าเชื่อถือของสารสนเทศอย่างสร้างสรรค์ รวมถึงการมีความรับผิดชอบในการใช้เทคโนโลยีและ สามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการ นำข้อมูลมาใช้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และเรียนรู้ที่จะใช้เทคโนโลยีอย่างชาญฉลาดปลอดภัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ได้นำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นที่ยอมรับต่อไป
2. ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 นำผลการวิจัยไปส่งเสริมและพัฒนาทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ให้มีทักษะที่สูงขึ้นและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้าเอกสาร แนวคิดทฤษฎีและผลงานการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 1.1 ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 1.2 ความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 1.3 องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
2. แนวคิดเกี่ยวกับทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21
 - 2.1 ความหมายของทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21
 - 2.2 ความสำคัญของทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21
 - 2.3 องค์ประกอบทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21
3. บริบทสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1
4. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ
5. กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

ได้มีนักการศึกษาได้กล่าวเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางด้านวิชาการและได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการไว้หลายท่าน ดังนี้

Wildy & Dimmock (1993) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ คือ พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่สนับสนุนการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนซึ่งประกอบด้วยภาระงานที่สำคัญด้านต่าง ๆ ได้แก่ กำหนดเป้าหมาย การดำเนินงานของโรงเรียน เตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในกระบวนการ

เรียนการสอน กำกับติดตามนิเทศครูเป็นคณะกรรมการอำนวยการหรือประสานงาน ส่งเสริมสัมพันธภาพของบุคลากร

วีรชาติ วิชาศรี (2550) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดทั้งการสร้างบรรยากาศในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามจุดหมายของหลักสูตรแกนกลาง

สิรrani วสุภัทร (2551) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง พฤติกรรมที่สามารถโน้มน้าว จูงใจ หรือชักนำให้บุคคลในสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องเข้าใจ และตระหนักใน จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา และประสานสัมพันธ์กันเพื่อให้งานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการ จัดการเรียนการสอนและคุณภาพของผู้เรียนอันเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

สมสนิต วงคำจัน (2551) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ผู้ที่มีภาวะผู้นำการพัฒนาและส่งเสริมการบริหารบุคลากรในการปฏิบัติงาน ในสถานศึกษามีการกระทำหรือจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุผลสำเร็จเสริมสร้าง ให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดีขึ้น สามารถแสดงบทบาทได้อย่างชัดเจน ทางด้านคุณลักษณะและพฤติกรรมในการปฏิบัติหน้าที่ทางกิจกรรม เพื่อการปรับปรุงระบบการเรียนการสอน

ชฎากาญจน์ เจริญชนม์ (2553) กล่าวถึงภาวะผู้นำทางวิชาการว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง การส่งเสริมในการนำความรู้ทักษะ ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ มาใช้ให้เกิด ประโยชน์ต่อการดำเนินงานวิชาการ สามารถให้กลยุทธ์ทั้งการเป็นผู้นำการบริหารและนำกลุ่มให้ กระทำกิจกรรมทางวิชาการให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการเรียนการสอน และสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของผู้เรียนในที่สุด

สุพชาติ ชุมชื่น (2554) นิยามความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึงความสามารถของผู้บริหารในการนำกลุ่มให้กระทำกิจกรรมทางวิชาการให้บังเกิดผลดีต่อการสอนของครูและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ไพเราะ พัดตาสิงห์ (2554) กล่าวถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการว่าหมายถึงการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารในการพัฒนากระบวนการให้ผู้ร่วมงานให้ความร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนเพื่อนำไปสู่ความมีประสิทธิภาพทางการเรียนให้สำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

สุขฤทัย จันทร์ทรงกรด (2558) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในการชักนำ ส่งเสริม สนับสนุน และโน้มน้าวจูงใจในการพัฒนางานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับกำหนดภารกิจของโรงเรียน การพัฒนาการเรียนการสอน และการ

สร้างบรรยากาศในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

จากการศึกษาความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จากแนวคิดของนักวิชาการหลายท่านภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นความสามารถในการสร้างอิทธิพลต่อกลุ่มที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย ดังนั้นจึงพอสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน พัฒนางานวิชาการ และชี้นำบุคลากรในสถานศึกษาให้ตระหนักในจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา มีการกำหนดเป้าหมาย สร้างวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน และพัฒนาการบริหารบุคลากรในการปฏิบัติงาน ให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ เสริมสร้างให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการสร้างบรรยากาศในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อที่จะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น

ความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สรุปได้ดังนี้

Hoy & Miskel (1982) กล่าวว่า ภาวะผู้นำด้านวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญในการกำหนดจุดมุ่งหมายการสอน การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ การพัฒนาและนำหลักสูตรไปปฏิบัติการประเมินผลและเลือกวัสดุหลักสูตรการประเมิน การใช้ประโยชน์ของทรัพยากรการเรียนการสอน การผลิตสื่อการสอน การนิเทศแบบคลินิก และการวางแผนเพื่อความก้าวหน้าของบุคลากร

Perkey & Smith (1983) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอนของครูและมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการปฏิบัติงานในสถานศึกษา กล่าวคือสถานศึกษาที่มีจะคุณภาพที่ดีได้ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีบทบาทในการเป็นผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็ง ซึ่งเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อคุณภาพการจัดการสอนของครู ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และส่งผลต่อระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานภายในสถานศึกษา

Davis & Thomas (1989) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ มีความสำคัญต่อผู้บริหารสถานศึกษาที่จะเน้นกิจกรรมในด้านการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานในห้องเรียนของครู เป็นผู้ที่มีความสามารถในการใช้กลยุทธ์ทางการเป็นผู้นำและการบริหาร สามารถนำกลุ่มให้กระทำกิจกรรมด้านวิชาการให้บรรลุเป้าหมายและประสานงานที่เกี่ยวข้องด้านการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการสร้างบรรยากาศในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร

Fullan (2001) กล่าวว่า สถานศึกษาที่มีผู้บริหารเป็นผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็ง จะส่งผลให้ ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ที่ได้เปรียบมากกว่า โรงเรียนซึ่ง ปฏิบัติงานโดยผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการที่อ่อนแอกว่า

สมคิด สร้อยน้ำ และมณฑนา อินทสมิตร (2554) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีความสำคัญในการเข้าร่วมเรื่องกระบวนการเรียนการสอน ปรับปรุงการปฏิบัติการหลัก ๆ ทางด้าน การคิดที่เกี่ยวกับ การเรียนการสอน ต้องเป็นผู้ประสานงานและควบคุมงานวิชาการ กำหนดเป้าหมาย ที่ชัดเจนในเรื่อง การส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียนร่วมกับคณะครู แนวคิดที่เน้น ความสำคัญที่ผลสัมฤทธิ์ ของนักเรียนติดตามดูแลผลความก้าวหน้าของนักเรียนเป็นรายบุคคล และเป็นภาพลักษณ์ของผู้นำทำ วิชาการในอนาคต ต้องมีพื้นฐานค่านิยม ความเชื่อและประสบการณ์ วิสัยทัศน์ มีการวางกลยุทธ์

อัจฉรา นิยมภา (2561) กล่าวว่า ความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร เป็นการปฏิบัติงานตามภาระความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษา ในการเป็นผู้นำทางวิชาการ โดยมุ่งหมายให้เกิดคุณภาพกับผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำ ทางวิชาการ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การบริหารจัดการโรงเรียน (School management) ผู้บริหารสถานศึกษาต้อง วางแผน ยุทธศาสตร์ วางแผนปฏิบัติการ มีความสามารถในการจัดโครงสร้างองค์กรที่สนับสนุนการใช้ภาวะผู้นำ ทางวิชาการ ร่วมระดมทรัพยากรการเรียนรู้จากแหล่งต่าง ๆ ที่เหมาะสมมาใช้บริหารจัดการโรงเรียน รวมไปถึงการสร้างช่องทางการติดต่อของฝ่ายต่าง ๆ ที่มีส่วนร่วมและตัดสินใจ ให้สามารถเสนอความ คิดเห็น รวมถึงการบริหารการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้

2. การบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน (Curriculum & Instruction Management) ผู้บริหารสถานศึกษาต้อง มีความสามารถในการนิเทศการสอนของครู เน้นความสามารถและคุณภาพ ในการสอน ประเมินผลการเรียนการสอนของครูและนักเรียน มีส่วนร่วมในการออกแบบหลักสูตรและ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ติดตาม กำกับดูแลการใช้หลักสูตร รวมไปถึงสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการ เรียนรู้และเสริมแรงกระตุ้นให้กำลังใจครูและนักเรียนในการเรียนการสอน เพื่อเป็นการให้ความสำคัญ ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

3. การบริหารตนเองทีมงานและชุมชน (Community Team & Personal Management) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นแบบอย่างทางคุณธรรม จริยธรรม ยอมรับความแตกต่างทางความคิดและ การกระทำของผู้อื่นที่คิดนอกกรอบพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนให้มีความเป็นผู้นำความสามารถในการ สื่อสารและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้ร่วมงานและชุมชน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา ให้ความสำคัญเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ ได้กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการจะทำให้ผู้ร่วมงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเชื่อถือ ยอมรับ ศรัทธา และร่วมมือปฏิบัติงานตามภารกิจจนบรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นที่ยอมรับของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องชุมชนและสังคม เนื่องจากภารกิจหลักของสถานศึกษาคือการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นแนวทางในการ จัด การศึกษา เพื่อใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา มีความรู้ควบคู่กับการมีคุณธรรม จริยธรรม และส่งเสริมให้มีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในสังคมได้

จากการศึกษาความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จากแนวคิดของนักวิชาการหลายท่านพอสรุปได้ว่า ความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญต่อคุณภาพการสอนของครูและทักษะของผู้เรียน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาครู เพื่อให้ครูมีการจัดการเรียนการสอนที่ดี และมีประสิทธิภาพ อันมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ให้ผู้เรียนบรรลุผลสำเร็จในการ เรียนรู้ ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

มีนักวิชาการหลายท่านได้กำหนดเกี่ยวกับองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ดังนี้

จริยาภรณ์ พรหมมี (2559) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นพฤติกรรมของผู้บริหารในการปฏิบัติกิจกรรม เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน มี 3 องค์ประกอบ คือ

1. การกำหนดภารกิจของโรงเรียน ได้แก่ ด้านการกำหนดเป้าประสงค์และพันธกิจของโรงเรียน
2. การจัดการด้านการเรียนการสอน ได้แก่ ด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผลด้านการสอน ด้านการประสานงานการใช้หลักสูตร และการตรวจสอบองค์ความรู้ความก้าวหน้าของนักเรียน
3. ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน ได้แก่ การส่งเสริมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การดูแลเอาใจใส่ครู และนักเรียนอย่างใกล้ชิด มีการส่งเสริมแรงจูงใจให้กับครู และส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ และการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้

พิพัฒน์พงษ์ วิเศษ (2560) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน มีแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจการเรียนรู้ 2) การพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3) การพัฒนาคุณภาพนักเรียน 4) การพัฒนาคุณภาพครู 5) การสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้

สมควร ชุมชอบ (2560) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน เสนอแนวคิดองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการ 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการกำหนดภารกิจของสถานศึกษา 2) ด้านการส่งเสริมการนิเทศ 3) ด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศในการจัดการเรียนการสอน

ปิยธิดา ทาปลัด (2561) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกลุ่มโรงเรียนนิคมพัฒนา เสนอแนวคิดองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการ 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการวางแผนงานวิชาการ 2) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางการศึกษา 3) ด้านการนิเทศการศึกษา 4) ด้านการบริหารจัดการ

วรรณกร โขมขุนทด (2562) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน เสนอแนวคิดองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการ 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) การกำหนดพันธกิจ 2) การจัดการหลักสูตร 3) การนิเทศการสอน 4) การกำกับ ติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน 5) การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน

เศรษฐพงศ์ นันท์วิวงศ์ (2563) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เสนอแนวคิดองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการ 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการวางแผน 2) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ 3) ด้านการบริหารจัดการ 4) ด้านการนิเทศ 5) ด้านความรู้ความสามารถ

สุรียา วงษ์ตา (2563) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการโรงเรียน เสนอแนวคิดองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการ 7 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 3) ด้านการพัฒนางานวิชาการ 4) ด้านการนิเทศภายใน 5) ด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน 6) ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ 7) ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้

สรรเพชญ ไตรรงค์ (2564) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของ เสนอแนวคิดองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการ 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การจัดบรรยากาศที่เสริมสร้างทางวิชาการ 4) การประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

ชลธิชา ศีลาพงษ์ (2564) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน เสนอแนวคิดองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการ 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2) การพัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนการสอน 3) การพัฒนาครูและบุคลากรด้านวิชาการ 4) การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 5) การสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้

ปวีณา ปุทธิจักร์ (2564) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน เสนอแนวคิดองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการ 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของโรงเรียน 2) การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน 3) การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน 4) การพัฒนานักเรียน 5) การพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากร 6) การนิเทศการศึกษา

การสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

การสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จากผลการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัย เพื่อการสังเคราะห์กำหนดองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จากทัศนะและผลการศึกษาวิจัยของนักวิชาการ ดังกล่าวนั้น ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่าองค์ประกอบบางตัวมีความหมายเดียวกันแต่นักวิชาการเรียกชื่อต่างกัน ดังนั้น เพื่อให้การนำเสนอองค์ประกอบแสดงในตารางสังเคราะห์มีความเหมาะสม ผู้วิจัยจึงกำหนดชื่อองค์ประกอบที่มีความหมายเดียวกัน แต่เรียกชื่อต่างกันเป็นที่เป็นกลางสะท้อนให้เห็นถึงความหมายเดียวกันและครอบคลุมองค์ประกอบอื่นที่ใช้ชื่อแตกต่างกัน เพื่อกำหนดเป็นองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการตามแนวคิดของ จริยาภรณ์ พรหมมิ, 2559; พิพัฒน์พงษ์ วิเศษ, 2560; สมควร ชุมชอบ, 2560; ปิยธิดา ทาปลัด, 2561; วรณกร โชมขุนทด, 2562; เศรษฐพงศ์ นันทิวังค์, 2563; สุริยา วงษ์ตา, 2563; สรรเพชญ ไตรรงค์, 2564; ชลนิชา ศิลาพงษ์, 2564 และปวีณา ปุทธิจักร์, 2564 จากทัศนะดังกล่าวและ ผลการศึกษาทั้ง 10 แหล่ง ที่กล่าวมาเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ ดังแสดงในตารางที่ 1

ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา	จริยการณ์ พรหมมี (2559)	พัฒนพงษ์ วิเศษ (2560)	สมควร ชุ่มชอบ (2560)	ปิยธิดา ทาบัด (2561)	วรรณกร ไชมขุนทด (2562)	เศรษฐพงศ์ นันภิวงค์ (2563)	สุริยา วงษ์ตา (2563)	สรเพชญ์ ไตรยงค์ (2564)	ชลนิชา ศิลาพงษ์ (2564)	ปวีณา ปุทธิจักร์ (2564)	ความถี่
1. การจัดทำแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษา							✓	✓	✓		3
2. การพัฒนาหลักสูตร							✓	✓			2
3. การพัฒนางานวิชาการ				✓		✓	✓				3
4. การเสริมสร้างบรรยากาศ ทางวิชาการของโรงเรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10
5. การกำกับติดตาม ความก้าวหน้าของนักเรียน	✓				✓						2
6. การประเมินคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา								✓			1
7. การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจของ โรงเรียน	✓	✓	✓		✓					✓	5
8. การพัฒนาหลักสูตรและ การจัดกิจกรรมการเรียน การสอน	✓	✓			✓				✓	✓	5
9. การพัฒนาคุณภาพ นักเรียน		✓							✓	✓	3

ตาราง 1 (ต่อ)

ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา	จริยาภรณ์ พรหมมี (2559)	พิพัฒน์พงษ์ วิเศษ (2560)	สมควร ชุ่มชอบ (2560)	ปิยธิดา ทาปลัด (2561)	วรรณกร โขมขุนทด (2562)	เศรษฐพงศ์ นันทวงค์ (2563)	สุริยา วงษ์ตา (2563)	สรเพชญ ไตรรงค์ (2564)	ชลนิชา ศิลาพงษ์ (2564)	ปวีณา ปุทธิจักร (2564)	ความถี่
10. การพัฒนาคุณภาพครู และบุคลากรด้านวิชาการ	√								√	√	3
11. ด้านการนิเทศ			√	√	√	√	√			√	6
12. ด้านการบริหารจัดการ				√		√					2
13. ด้านความรู้ ความสามารถ						√					1
14. ด้านการส่งเสริมการ วิจัยในชั้นเรียน							√				1
15. ด้านการส่งเสริมให้มี การพัฒนาวิชาชีพ							√				1

จากตาราง 1 การศึกษางานวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสังเคราะห์และเลือกองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ความถี่ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป เพื่อให้มีข้อมูลและรายละเอียดเพียงพอในการศึกษาค้นคว้า จึงสรุปได้ว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีทั้งหมด 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน ผู้วิจัยได้มาจากแนวคิด หลักการ และงานวิจัยของจริยาภรณ์ พรหมมี, 2559; พิพัฒน์พงษ์ วิเศษ, 2560; สมควร ชุ่มชอบ, 2560; ปิยธิดา ทาปลัด, 2561; วรรณกร โขมขุนทด, 2562; เศรษฐพงศ์ นันทวงค์, 2563; สุริยา วงษ์ตา, 2563; สรเพชญ ไตรรงค์, 2564; ชลนิชา ศิลาพงษ์, 2564 และปวีณา ปุทธิจักร, 2564

2. ด้านการนิเทศ ผู้วิจัยได้มาจากแนวคิด หลักการและงานวิจัยของสมควร ชุมชอบ, 2560; ปิยธิดา ทาปลัด, 2561; วรณกร โชมขุนทด, 2562; เศรษฐพงศ์ นันท์วิวงศ์, 2563; สุริยา วงษ์ตา, 2563 และปวีณา ปุทธิจักร, 2564

3. ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้วิจัยได้มาจากแนวคิด หลักการและงานวิจัยของจริยาภรณ์ พรหมมี, 2559; พิพัฒน์พงษ์ วิเศษ, 2560; วรณกร โชมขุนทด, 2562; ชลนิชา ศิลาพงษ์, 2564 และปวีณา ปุทธิจักร, 2564

4 ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน ผู้วิจัยได้มาจากแนวคิด หลักการและงานวิจัยของจริยาภรณ์ พรหมมี, 2559; พิพัฒน์พงษ์ วิเศษ, 2560; สมควร ชุมชอบ, 2560; วรณกร โชมขุนทด, 2562 และปวีณา ปุทธิจักร, 2564

ทั้งนี้องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีนักวิชาการและนักการศึกษา ได้กล่าวว่ารายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

ภาวะผู้นำด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน

นักวิชาการศึกษาลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียนไว้ดังนี้

ไชยา ภาวะบุตร (2560) กล่าวว่า การเสริมสร้างบรรยากาศสถานศึกษานั้น หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนให้บรรลุ ตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีการปรับปรุงสถานที่ให้เป็นปัจจุบัน ส่งเสริมให้บุคลากร มีพฤติกรรมเน้นการบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของสถานศึกษา และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศ และมีความรู้สึกรักและเป็นเจ้าของ ตลอดจนการให้ ความสำคัญของบุคลากรในสถานศึกษาให้ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

พิพัฒน์พงษ์ วิเศษ (2560) ให้ความหมาย การสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียน มีการส่งเสริมบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ สร้างสิ่งแวดล้อมบรรยากาศที่เป็นระเบียบปลอดภัย และใช้ข้อมูลจากผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเพื่อสะท้อนผลการปฏิบัติการสอนของครู

สมควร ชุมชอบ (2560) ให้ความหมาย การส่งเสริมบรรยากาศ ในการจัดการเรียนการสอน หมายถึง ผู้นำทางวิชาการในการส่งเสริมและกระตุ้นในการจัดกิจกรรมที่จะส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียนทางการจัดการเรียนการสอนของครูและนักเรียน พัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน จัดสภาพ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ โต๊ะ เก้าอี้ ให้เอื้ออำนวย ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเป็นบรรทัดฐาน และเจตคติของบุคลากร มีการควบคุมการใช้เวลาในการเรียนการสอน การดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครูการสร้างบรรยากาศเชิงบวกด้านการเรียนรู้ การใช้เทคนิคการบริหารงานแบบกัลยาณมิตรและยึดหลักประชาธิปไตย การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพโดยการจัดการให้มีการฝึกอบรม ช่วยให้ครูสามารถนำไปใช้ในห้องเรียนได้ การให้รางวัล

ปิยธิดา ทาปลัด (2561) ให้ความหมาย การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงบทบาทกระตุ้นและพัฒนาในด้านการส่งเสริม บรรยากาศทางวิชาการ เป็นพฤติกรรมหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ โดยส่งผลต่อ การดำเนินงานของ บุคลากร มีการปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เช่น มีกิจกรรมทางวิชาการ และมีสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ บุคลากร เป็นแรงกระตุ้นให้ทำงานอย่างมีความสุข ซึ่งจะเป็นการเสริมสร้าง ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ และส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

วรรณกร โขมขุนทด (2562) ให้ความหมาย การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน หมายถึง การที่ผู้บริหารให้การส่งเสริมสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอน การเอื้อให้ มีทรัพยากรและการจัดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และสนับสนุนให้ผู้สอนสร้างแรงจูงใจและสร้าง บรรยากาศการเรียนการสอนที่พัฒนาผู้เรียนให้มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้

เศรษฐพงศ์ นันภิรักษ์ (2563) ให้ความหมาย การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการ เพื่อสร้างบรรยากาศ แห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

ปวีณา ปุทธิจักร์ (2564) ให้ความหมาย การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ให้บรรลุคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีการปรับปรุงสถานที่ให้เป็นปัจจุบัน ส่งเสริมให้บุคลากรมีพฤติกรรมในการบรรลุ วัตถุประสงค์และ เป้าหมายของสถานศึกษา ประกอบด้วยการสร้างแรงจูงใจการ สร้างขวัญกำลังใจ และส่งเสริมให้ บุคลากรเรียนรู้และพัฒนาตัวเอง ให้ความมั่นคงปลอดภัยและการพัฒนาสภาพแวดล้อม

สรพรเพชญ ไตรรงค์ (2564) ให้ความหมาย การจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมทางวิชาการ หมายถึง การจัดสภาพบรรยากาศการเสริมสร้างวัฒนธรรมและกำลังใจในการจัดการเรียนรู้ เพื่อเอื้อ ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วยการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนความคิด และสะท้อนผลงานการสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียน การสร้างวัฒนธรรมที่ มุ่งการเรียนรู้ และการสร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจให้ผู้เรียน

ดังนั้นสรุปได้ว่า ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน หมายถึง ผู้บริหาร สถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอน เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน จัดสรรทรัพยากรและการจัดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย พัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน มีการปรับปรุง สถานที่ให้เป็นปัจจุบัน อีกทั้งสร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจให้แก่ครูและนักเรียน และสนับสนุนให้ ผู้สอนสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนที่พัฒนาผู้เรียนให้มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้

ภาวะผู้นำด้านการนิเทศ

นักวิชาการศึกษหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของการนิเทศ ไว้ดังนี้

ฉวีวรรณ คำสี (2560) ให้ความหมาย การนิเทศการศึกษา หมายถึงกระบวนการในการทำงานร่วมกันระหว่างครู และบุคลากรทางการ ศึกษาผู้บริหารศึกษานิเทศก์ในการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนากระบวนการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของครูอันเป็นเป้าหมาย สูงสุดในด้านการพัฒนาการ เรียนรู้ของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น

สมควร ชุมชอบ (2560) ให้ความหมาย การนิเทศ คือ การที่ผู้บริหารมีการให้ความ ช่วยเหลือส่งเสริม สนับสนุนครูผู้สอน ในการปรับปรุงเรื่องการจัดการเรียนการสอน โดยมีรูปแบบการ นิเทศ มีการประชุมครู ก่อนการสังเกตการณ์สอนในห้องเรียน มีการอธิบายผลการสังเกต การประชุม นิเทศ มีการเยี่ยมเยียน อย่างไม่เป็นทางการ ให้การสนับสนุนด้านการสอน ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูทั้ง ทางด้านการนิเทศ และการประเมินผล มีการแต่งตั้งคณะทำงานอบรมครูให้มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักสูตร จัดให้มีการวิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา การทำเอกสารหลักสูตร คู่มือครู ใช้ข้อมูล สารสนเทศเป็นฐาน ในการพัฒนา ส่งเสริมการศึกษาคุณภาพด้านการนิเทศของสถานศึกษาที่ได้มาตรฐาน เป็นผู้นำในการสร้างหลักสูตรใหม่ ๆ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาในหลักสูตรและการสอน

ปิยธิดา ทาปลัด (2561) ให้ความหมาย การนิเทศการสอน หมายถึง การที่ผู้บริหาร สถานศึกษามีการแนะนำการชี้แจง การบริการ การร่วมมือ การปรับปรุงที่เกี่ยวข้องกับ การเรียนการ สอนในการที่จะส่งเสริมให้ครูปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น เกิดความร่วมมือเพื่อปรับปรุงพัฒนาคุณภาพ การทำงานของบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอนให้มี ประสิทธิภาพอันจะ ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน

วรรณกร โชมขุนทด (2562) ให้ความหมาย การนิเทศการสอน หมายถึง การกำกับ ติดตาม เสนอแนะให้การช่วยเหลือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนโดยผู้บริหาร สถานศึกษาชี้แนะและดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตรและคุณภาพ มาตรฐานตามที่ หลักสูตรกำหนดไว้

เศรษฐพงศ์ นันท์วิวงศ์ (2563) ให้ความหมาย การนิเทศ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหาร สถานศึกษาในการแนะนำ ให้คำปรึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้ครู อาจารย์ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม ภารกิจหลักให้บรรลุเป้าหมาย วัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา

สุริยา วงษ์ดา (2563) ให้ความหมาย การนิเทศ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการ ปรับปรุงส่งเสริม ประสิทธิภาพในด้านการเรียนการสอนภายในโรงเรียนให้ดีขึ้น ทำให้เกิดการเพิ่มพลัง ในการปฏิบัติงานของครู ให้เกิดความก้าวหน้าในวิชาชีพและก่อให้เกิดการศึกษาของเด็กก้าวหน้าไป อย่างมีประสิทธิภาพ การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นการจัดการนิเทศการศึกษาโดยบุคลากรในโรงเรียน

ผู้นิเทศจะได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าหมวด หรือหัวหน้าสาขาวิชา และหัวหน้า ฝ่ายต่าง ๆ ที่โรงเรียนคัดเลือกและแต่งตั้งขึ้น

ปวีณา ปุทธิจักร์ (2564) ให้ความหมาย การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการกิจกรรม หรือความพยายามบริหารการศึกษาเพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือ และความร่วมมือครู และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และเพิ่มคุณภาพของบทเรียนให้เป็นไปตามจุดหมายของการศึกษา

ดังนั้นสรุปได้ว่า ด้านการนิเทศ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมแนะนำให้คำปรึกษาครู ในการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจหลักให้บรรลุเป้าหมาย มีการกำกับ ติดตาม เสนอแนะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอน ให้ความช่วยเหลือและดำเนินการปรับปรุงงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนเพื่อที่จะให้ครูปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น และส่งเสริมคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพอันจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน

ภาวะผู้นำด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

นักวิชาการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ไว้ดังนี้

ธัญญลักษณ์ ผาภูมิ (2559) ให้ความหมาย การพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการสอน หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรให้ดีขึ้น วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้วิธีการสอนและสื่อที่หลากหลายมีการวัดผลการเรียน มีการนิเทศการเรียนการสอนของครู และส่งเสริมสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ทางการศึกษาและเผยแพร่ผลงานการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

ไชยา ภาวะบุตร (2560) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงจากหลักสูตรเดิมให้ดีขึ้น สอดคล้องกับความ ต้องการของบุคคลและท้องถิ่น เกิดผลดีแก่ผู้เรียนและผู้เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ อย่างสูงสุดและมีการประเมินผลหลักสูตร

พิพัฒน์พงษ์ วิเศษ (2560) ให้ความหมาย การพัฒนาหลักสูตร และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนมีการติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการอยู่เสมอ กำกับติดตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนตามความสอดคล้องของหลักสูตร มีการประเมินผลตามมาตรฐานทางวิชาการ

สิริพร ทองประเสริฐ (2560) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การปรับปรุงหลักสูตรเดิมให้ดีขึ้น หรือการจัดทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงและความต้องการท้องถิ่น ส่งเสริมครูให้วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้วิธีการสอนและสื่อที่หลากหลาย โดยให้ทุกภาคส่วน เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

วรรณกร โขมขุนทด (2562) ให้ความหมาย การพัฒนาหลักสูตรและจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรร่วมดำเนินการรวมทั้งการวางแผนและส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนโดยผู้บริหารจะต้องมีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร การใช้หลักสูตรการปรับปรุงหลักสูตรให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย

ชลนิชา ศิลาพงษ์ (2564) ให้ความหมาย การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การดำเนินการต่างๆของสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความสามารถทางวิชาการสอดคล้องกับหลักสูตรการสอน ทรัพยากร มาตรฐาน การประเมินผล และการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาจำเป็นต้องมีการพัฒนาให้มีความทันสมัย และทันต่อการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย ตลอดจนพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของบุคคลในสังคม ประกอบด้วยศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรสถานศึกษา และกรอบสาระการเรียนรู้ มีการศึกษาศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและภูมิภาค ตลอดจนข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความ ต้องการของสังคม ชุมชน และท้องถิ่น วิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพของ สถานศึกษา จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ และกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น มีการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา การบูรณาการภายในและระหว่างสาระการเรียนรู้ การบูรณาการเฉพาะเรื่องตามลักษณะสาระการเรียนรู้การบูรณาการที่สอดคล้องกับวิถีของผู้เรียน ประเมินผลการใช้หลักสูตร และปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับการต้องการของบุคคลและท้องถิ่น เกิดผลดีแก่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างสูงสุด

ปวีณา ปุทธิจักร์ (2564) ให้ความหมาย การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน หมายถึง การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงจากหลักสูตรการสอนแบบเดิมให้ดีขึ้นสอดคล้องกับความต้องการของบุคคลและท้องถิ่น เกิดผลดีแก่ผู้เรียนและผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างสูงสุด มีการวิเคราะห์หลักสูตร การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การจัดทำโครงสร้างหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้และการประเมินผลหลักสูตร

ดังนั้นสรุปได้ว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีการวิเคราะห์หลักสูตร การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การจัดทำโครงสร้างหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้และประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และร่วมวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกับครู สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษาและเผยแพร่ผลงานการเรียนรู้ ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาและเติมเต็มความรู้ให้แก่ผู้เรียน และมีการกำกับติดตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนตามความสอดคล้องของหลักสูตร รวมทั้งประเมินผลตามมาตรฐานทางวิชาการ

ภาวะผู้นำด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียน

นักวิชาการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และ พันธกิจของโรงเรียน ไว้ดังนี้

ธัญญลักษณ์ ผาภูมิ (2559) ให้ความหมาย การกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายและพันธกิจของสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจ การประชุมชี้แจงการปฏิบัติงาน การร่วมกันเป็นทีมในการพัฒนางาน การพัฒนาครูแกนนำด้านวิชาการ มีการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ในห้องเรียน

พิพัฒน์พงษ์ วิเศษ (2560) ให้ความหมาย การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และ พันธกิจการเรียนรู้ หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนบริหารจัดการให้ครูในโรงเรียนมีการร่วมกันกำหนดแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ การให้ความสำคัญสูงสุดต่อการเรียนรู้ และการสร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการ

สมควร ชุมชอบ (2560) ให้ความหมาย ภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการกำหนด ภารกิจของสถานศึกษา หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารในด้านที่ผู้บริหารจะมีการออกแบบวางแผน การกำหนด เป้าหมาย วิสัยทัศน์ การปฏิบัติงานของสถานศึกษาร่วมกันกับคณะครู มีการกำหนดปฏิทินงาน ผู้บริหารส่งเสริมการวางแผนเป้าหมายร่วมกันกับครู

วรรณกร โขมขุนทด (2562) ให้ความหมาย การกำหนดพันธกิจ หมายถึง การกำหนดขอบเขตเป้าหมายและทิศทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่เกิดจากการร่วมมือของ ผู้บริหารสถานศึกษากับบุคลากรซึ่งต้องมีพันธกิจปรากฏในเอกสารหลักฐานของสถานศึกษาไว้อย่าง ชัดเจน

ปวีณา ปุทธิจักร์ (2564) ให้ความหมาย การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียน หมายถึง การกำหนดทิศทางภารกิจการดำเนินงาน การพัฒนาคุณภาพ การเรียนการสอนในชั้นเรียนให้ชัดเจน นำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม โดยวิธีสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายการเรียนรู้ของโรงเรียน กำหนดนโยบายการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้มีความสำคัญในการบริหารงานวิชาการมากกว่าด้านอื่น สร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการ ดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาการ ประมวลผลความก้าวหน้า ทางวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของโรงเรียน

ดังนั้นสรุปได้ว่า ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียน หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ออกแบบ วางแผน กำหนดทิศทางภารกิจการดำเนินงาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของโรงเรียนร่วมกันกับคณะครู และกำหนดนโยบายการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยให้ความสำคัญในการบริหารงานวิชาการ สร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการ ดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายตามเกณฑ์มาตรฐานงานวิชาการที่วางไว้ และประเมินผลความก้าวหน้าของผู้เรียนตามวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียน

แนวคิดเกี่ยวกับทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ช่วยพัฒนาทักษะของผู้เรียนด้านทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ผู้สอนต้องมีคุณสมบัติมากกว่าการเป็นผู้ที่ทำหน้าที่สอน (Instructor) ผู้สอนต้องมีลักษณะของผู้ที่สามารถชี้แนะ การเรียนรู้ (Learning Coaching) และสามารถทำหน้าที่เป็นผู้นำนักเรียนท่องเที่ยวไปสู่โลกแห่งการเรียนรู้ได้ (Learning Travel Agent) การที่จะทำให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุขได้ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในยุคลูปการศึกษจะต้องเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุขก่อน สามารถเป็นต้นแบบให้แก่ผู้เรียนได้ นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูจะเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้แล้วยังต้องเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ กระตุ้น และส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง ตลอดจนสร้าง ประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย โดยผู้เรียนได้เรียนรู้ภายใต้บรรยากาศของ ความสนุกสนานเพลิดเพลินได้เรียนรู้จากภาพ แสง สี เสียง เพลง และคำพูด เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าถึงองค์ความรู้ อย่างแท้จริง คือ มีความเข้าใจอย่างถ่องแท้สามารถนำองค์ความรู้นั้นไปใช้แก้ปัญหาได้

ความหมายของทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

จากการศึกษาค้นคว้าได้มีผู้อธิบายความหมายของทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไว้ดังนี้ Hardy et al. (2007) กล่าวว่า ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หมายถึงวิชาหลักเนื้อหา ศตวรรษที่ 21 ได้แก่ การรับรู้ทั่วโลกและความรู้พลเมือง การเรียนรู้และทักษะการคิด เช่น ความคิดสร้างสรรค์ การติดต่อสื่อสารและการเรียนรู้บริบท การรู้ไอซีที ทักษะชีวิต เช่น ความเป็นผู้นำมีจริยธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคมและการประเมินผลที่สามารถวัดสิ่งที่ชอบคิดและทักษะชีวิต

Pearson Education, Inc. (2009) ให้ความหมายของทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ว่า ความสามารถพิเศษที่เด็กจะต้องพัฒนาเพื่อให้สามารถเตรียมตัวสำหรับความท้าทายในการทำงานและการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21

Partnership for 21st Century Skills (2011) ให้ความหมายของทักษะในศตวรรษที่ 21 ว่า ทักษะในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ทักษะที่สำคัญที่นักเรียนพึงมีเพื่อให้ประสบความสำเร็จในการเรียน การทำงาน และการดำรงชีวิต

Hunter (2011) ให้ความหมายทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 หมายถึง ทักษะทางความสามารถทางอาชีพหรือทักษะที่จำเป็นมี 6 ประเภท คือ ความสามารถทางคณิตศาสตร์ (numeracy), การสื่อสาร (communication), การคิดวิเคราะห์ (critical thinking) และการแก้ปัญหา (problem solving), ส่วนบุคคล (personal), ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (interpersonal), การจัดการข้อมูล (information management) เทคโนโลยีและระบบข้อมูล

วิภาวี ศิริลักษณ์ (2557) ให้ความหมายของทักษะในศตวรรษที่ 21 ว่าเป็นความสามารถที่บุคคลพึงมีเพื่อเตรียมตัวสำหรับการดำรงชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพภายใต้ความท้าทายของสภาวะการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ 21

ปกรณ ประจันบาน และอนุชา กอนพ่วง (2559) กล่าวว่า ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ความสามารถที่มนุษย์ในยุคนี้พึงมี และจะต้องพัฒนาเพื่อให้สามารถเตรียมตัวสำหรับความท้าทาย ในการเรียนการทำงานและการดำรงชีวิต ซึ่งทักษะดังกล่าวนี้เป็นทักษะที่ต้องใช้ในการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว รุนแรง และคาดไม่ถึงอย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560) ให้ความหมาย ทักษะสำคัญจำเป็นในโลกศตวรรษที่ 21 ว่า ทักษะที่มีค่าย่อ 3Rs + 8Cs โดย 3Rs ประกอบด้วย อ่านออก (Reading) เขียนได้ (Writing) คิดเลขเป็น (Arithmetic) และ 8Cs ประกอบด้วย ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) ทักษะด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม (Creativity and Innovation) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ (Cross-cultural Understanding) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration Teamwork and Leadership) ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information and Media Literacy) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills) ความมีเมตตา วินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion)

นรรีชต์ ฝันเชียร (2561) กล่าวว่า ทักษะในศตวรรษที่ 21 คือทักษะที่ผู้เรียนสามารถแลกเปลี่ยน ข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกันได้อย่างรวดเร็วและง่ายดาย สะดวกในการติดต่อสื่อสารผ่านอุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ซึ่งช่วยให้มนุษย์สามารถทำสิ่งต่าง ๆ ได้รวดเร็วมากขึ้น เช่น การทำธุรกรรมทางการเงิน การติดต่อประสานงาน การประชุมทางไกล หรือการสั่งซื้อสินค้าออนไลน์ ซึ่งเทคโนโลยีเหล่านี้จะเห็นได้ว่าทักษะทางเทคโนโลยีนั้นถือเป็นทักษะหนึ่ง ที่คนในยุคนี้จะต้องมี และรวมไปถึงทักษะสำคัญที่ใช้ในการสื่อสาร เช่น ภาษา ถือเป็นอีกทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญไม่แพ้กัน และด้วยการที่เกิดวิทยาการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ก้าวหน้ามากขึ้น จึงทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมต่าง ๆ เป็นไปด้วยความง่ายดายนมากขึ้นในทุกมิติ ซึ่งสิ่งนี้มีทั้งข้อดีและ ผลกระทบ จึงจำเป็นต้องมีการควบคุมในด้านการใช้อินเทอร์เน็ตและทักษะในการเลือกข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ด้วย

จากการศึกษาความหมายของทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จากแนวคิดของนักวิชาการหลายท่านสรุปได้ว่า ความหมายของทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนที่พัฒนาตนเองเพื่อให้สามารถทำงานและการดำรงชีวิตภายใต้ความท้าทายของการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ 21 มีทักษะจำเป็นที่ผู้เรียนพึงมีเพื่อให้ประสบความสำเร็จในการเรียน การทำงาน

และการดำรงชีวิต ประกอบด้วย ทักษะการอ่าน การเขียน คิดเลขเป็น ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะในการติดต่อสื่อสาร การทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยี และทักษะอาชีพ เพื่อให้ประสบความสำเร็จตาม เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

ความสำคัญของทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

ความสำคัญของทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางในการที่จะช่วยสร้างทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน เนื่องด้วยเป็นการมุ่งเน้นไปที่ผลลัพธ์ที่จะทำให้เกิดกับผู้เรียน (Student Outcomes) มากที่สุด ทั้งในด้านความรู้สาระวิชาแกนหลัก (Core Subjects) อีกทั้งทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ยังจะช่วยผู้เรียนได้เตรียมความพร้อมในหลากหลายด้าน และต้องมีระบบสนับสนุนการเรียนรู้แก่ผู้เรียนด้วย ได้แก่มาตรฐานและการประเมิน หลักสูตรและการเรียนการสอน การพัฒนาครู สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ด้วยเช่นกัน จากการศึกษาค้นคว้าได้มีผู้อธิบายความสำคัญของทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไว้ดังนี้

สุวิทย์ เมษินทรีย์ (2555) กล่าวว่า ในศตวรรษที่ 21 เป็นยุคแห่งความสุดโต่ง ยุคของความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ ความรู้วัฒนธรรมต่าง ๆ มีความสำคัญคือ อำนาจ ดังนั้น จึงต้องมีความสำคัญต่อการสอนให้เด็กใช้ความรู้เพื่อพัฒนาชาติต่อไปในศตวรรษที่ 21 ต้องเปลี่ยนความคิดและสร้างประสบการณ์ให้เด็ก สามารถอยู่ร่วมกับธรรมชาติ และเมื่อสิ่งต่าง ๆ เริ่มเปลี่ยนไปการสอนจะต้องไม่เป็นแบบแพ็คต้อออกหรือ ทิ้งคนใดคนหนึ่งไว้ข้างหลัง การให้โอกาสเฉพาะคนเก่งและละทิ้งเด็กเรียนอ่อน แต่จะต้องเป็นลักษณะ ของการช่วยส่งเสริมซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นความท้าทายของผู้บริหารการศึกษาและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง กับการจัดการศึกษาต้องมาร่วมกันคิดว่าจะสามารถเปลี่ยนแปลงวิธีคิดแบบเดิม และหันมาตอบโจทย์โลก

วรารัณ ทอนนพคุณ (2556) กล่าวถึงความสำคัญของทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ว่าการเรียนรู้ทักษะในศตวรรษที่ 21 เป็นการกำหนดแนวทางยุทธศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้ให้พลเมืองมีทักษะที่จำเป็นในสังคมแห่งความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน โดยเน้นที่องค์ความรู้ ทักษะเพื่อใช้ในการทำงานและการดำรงชีวิต โดยอ้างอิงรูปแบบ (Model) ที่พัฒนามาจากเครือข่าย องค์กรความร่วมมือเพื่อทักษะแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ (2556) กล่าวถึงความสำคัญของทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ว่า ทักษะและความรู้ที่จำเป็นต่อการเป็นพลเมืองและการทำงานในศตวรรษที่ 21 จำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษใหม่คือ รูปแบบเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไป การพึ่งพาอาศัยในระดับโลกที่เพิ่มมากขึ้น และภูมิทัศน์ในการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไปนั้นต้องมีทักษะเดิมที่ควรมีในทุกยุคทุกสมัย ได้แก่ ทักษะ 4C คือ ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking) การสื่อสาร (Communication) และการ ทำงานเป็นทีม (Collaboration) รวมทักษะชุดใหม่ที่เป็นที่จำเป็นในบริบท

ของศตวรรษใหม่ เช่น ทักษะด้าน สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technologies-ICTs) ที่ต้องมีเช่นกัน

นันทวัน จันทร์กลีน (2557) กล่าวถึงความสำคัญของทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ว่า คือ การกำหนดความสำคัญและแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไป ตามความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การจัดการศึกษาทุกระดับเน้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง จึงจำเป็นต้องบูรณาการทั้งด้านศาสตร์ต่าง ๆ และบูรณาการการเรียนในห้องเรียน และชีวิตจริง

สุวิธิตา จรุงเกียรติกุล (2561) กล่าวถึงความสำคัญของทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ว่าทักษะในศตวรรษที่ 21 จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาและการดำรงชีวิต เนื่องจากสังคมโลกมีการเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ทั้งการติดต่อสื่อสาร ความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจสังคม การเมือง การปกครองระหว่างภูมิภาค ประเทศ สังคมและชุมชน มีความซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงของความรู้ และข้อมูลข่าวสารตลอดเวลา จึงจำเป็นต้องพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการพัฒนาไปพร้อมกัน

อิวัจ เตลานี (2562) กล่าวถึงความสำคัญของทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ว่า การศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 ที่โลกกำลังอยู่ในช่วงเวลาแห่งการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในสภาพแวดล้อมที่นานาประเทศมีความเชื่อมโยงกันมากขึ้น และระบบการศึกษาจำเป็นต้องปรับตัว เพื่อตอบสนองความต้องการของเยาวชนที่จะเป็นอนาคตของสังคมและตลาดแรงงานทั้งในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งการกำหนดนโยบายและบุคลากรด้านการศึกษาของไทยที่จะต้องเน้นการเตรียมความพร้อมให้เยาวชน มีทักษะที่จำเป็นต่อดำรงชีวิตและให้สอดคล้องกับสภาพสังคมในอนาคต มุ่งเน้นการพัฒนาสมรรถนะ และทักษะของผู้เรียนในทักษะพื้นฐานต่าง ๆ เช่น การคำนวณและการอ่านเขียนยังคงเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการเรียนรู้ในอนาคตการพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 ไปพร้อม ๆ กัน ทักษะที่สำคัญ เช่น การปรับตัว การคิดเป็นระบบ การสร้างสรรค์ การแก้ไขปัญหา และการทำงานร่วมกับคนอื่น ซึ่งเป็นทักษะที่นำไปใช้ได้ ในสถานการณ์ที่หลากหลาย ซึ่งในปัจจุบันที่คนรุ่นใหม่จะเปลี่ยนงานข้ามสาขาวิชาชีพ ซึ่งเป็นสิ่งที่ท้าทายความสามารถในการนำทักษะที่มีไปปรับใช้ในสภาพแวดล้อมนั้น ๆ ได้

สรุปความสำคัญของทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีความสำคัญต่อการพัฒนาประชากรในประเทศ โดยการกำหนดแนวทางยุทธศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นในสังคมแห่งความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน โดยเน้นที่องค์ความรู้ ทักษะการคำนวณและการอ่านเขียนยังคงเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการเรียนรู้ในอนาคตการพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 เพื่อใช้ในการทำงานและการดำรงชีวิตตามความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งเป็นสิ่งที่ท้าทายความสามารถในการนำทักษะที่มีไปปรับใช้ในสภาพแวดล้อมนั้น ๆ ได้

องค์ประกอบทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

นักวิชาการหลายท่านได้ศึกษาองค์ประกอบทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยได้ศึกษาและนำมาเป็นแนวทางการทำคือ วิจัยดังต่อไปนี้

Jame (2010) กล่าวเกี่ยวกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ไว้ 6 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ทักษะความรู้พื้นฐาน วิชาที่จำเป็นต้องเรียนรู้ประกอบด้วย วิชาภาษาอังกฤษ การอ่าน ศิลปะการใช้ภาษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ หน้าที่พลเมือง การปกครอง เศรษฐศาสตร์ ศิลปะ ประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์

2. ทักษะด้านการเงินเศรษฐกิจ ธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการ ความรู้พื้นฐานด้าน พลเมืองและความตระหนักในสุขภาพและสวัสดิภาพ

3. ทักษะการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม

4. ทักษะการสื่อสารทำงานร่วมกัน

5. ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ คือความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาความรู้

6. ทักษะชีวิต รู้จักรับผิดชอบ ความสามารถในการปรับตัว และความรับผิดชอบต่อสังคม

วิจารณ์ พานิช (2555) ได้เสนอเกี่ยวกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ว่า ต้องพัฒนาตนเองให้มี ทักษะของการเรียนรู้ ดังนี้

1. ทักษะความรู้พื้นฐาน ประกอบด้วย ภาษาอังกฤษ การอ่าน การใช้ภาษา ภาษาสำคัญของโลก ศิลปะ คณิตศาสตร์ การปกครองและหน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์

2. ทักษะเกี่ยวกับด้านการเงิน เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการ ความรู้ด้านการเป็นพลเมืองที่ดี ความรู้ด้านสุขภาพ ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม

3. ทักษะด้านความริเริ่มสร้างสรรค์

4. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา

5. ทักษะการสื่อสารและการร่วมมือ

6. ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี

7. ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ

สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ (2556) กล่าวว่า ทักษะและความรู้ที่จำเป็นต่อการเป็นพลเมืองและการทำงานในศตวรรษที่ 21 ที่ควรมี ได้แก่

1. การคิดเชิงสร้างสรรค์ (Creativity)

2. การคิด อย่างมีวิจารณญาณและแก้ปัญหา (Critical Thinking)

3. การสื่อสาร (Communication) และการทำงานเป็นทีม (Collaboration)

4. ทักษะด้านสารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม

ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ (2557) กล่าวว่า ทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่เกิดขึ้นมีหลายกลุ่มความคิด และมีหลายกลุ่มวิเคราะห์แล้วจะอยู่ในกลุ่ม 6 ประการนี้เป็นหลักสำคัญ ดังนี้

1. ทักษะทางด้านเทคโนโลยี (Computing and ICT Literacy) เป็นทักษะที่เกี่ยวกับ เทคโนโลยีสมัยใหม่ยุคศตวรรษที่ 21 ต้องเรียนรู้และสามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ข้อมูลข่าวสารและการติดต่อสื่อสารที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วและอย่าง กว้างขวาง

2. การคิดวิจารณ์ญาณและการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) เป็นการวิเคราะห์ สังเคราะห์สิ่งที่ได้เรียนรู้ ว่าอะไรดีไม่ดี เหมาะสมไม่เหมาะสมอย่างไร อะไรเป็น ข้อเท็จจริง อะไรเป็นข้อคิดเห็น แก้ปัญหาที่มีเหตุผลและชาญฉลาด

3. ความคิดสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรม (Creating and Innovation) เป็นทักษะใน การคิดอะไรใหม่ ๆ การแก้ปัญหายังต้องใช้ความคิดใหม่ ๆ ซึ่งจะตามมาด้วยนวัตกรรมที่เกิดจาก ความคิดใหม่ ๆ

4. ทักษะในการสื่อสารและร่วมมือกัน (Communication and Collaboration) คือ เครือข่ายที่คนจะสื่อสารติดต่อถึงกันผ่านเทคโนโลยีและการสื่อสารในรูปแบบใหม่ และร่วมมือกันใน การทำงาน ซึ่ง ความสามารถทางด้านนี้จึงมีความจำเป็นเช่นเดียวกับทักษะอื่น ๆ

5. ทักษะการคิดในเชิงธุรกิจประกอบการ (Corporate and Entrepreneurial Spirit) เป็น ทักษะในเชิงการดำเนินงานทางธุรกิจและการค้า ซึ่งจะเป็นลักษณะของโลกในยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งการพัฒนาทักษะนี้จะทำให้เกิดความพร้อมในการทำงานด้านเศรษฐกิจและด้านธุรกิจค้าขาย

6. ทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมและการสนใจต่อโลก (Cross-Cultural & Global Awareness) เป็นทักษะที่สะท้อนเครือข่ายของโลกยุคใหม่ที่มากับแนวคิดโลกาภิวัตน์ที่คนในสังคม โลก จะต้องรู้จักคนอื่น ๆ โดยเฉพาะในโลกอื่นที่ไม่ใช่โลกของตนเอง การรู้จักวัฒนธรรมอื่นมีทั้ง เป้าหมายเพื่อ การอยู่ร่วมกันและเป้าหมายในเชิงเศรษฐกิจด้วยเช่นกัน

พงษ์ศักดิ์ นามประมา (2557) กล่าวว่า ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นทักษะ ที่จำเป็นสำหรับนักเรียนในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้สามารถประสบผลสำเร็จในยุคของศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยทักษะดังนี้

1. ความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) หมายถึง การคิดที่หลากหลายแปลกใหม่ สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ ให้เกิดเป็นความคิดใหม่ ประกอบด้วย การแสดง พฤติกรรมให้เป็นที่ยอมรับและสร้างสรรค์ผลงานให้เป็นที่ยอมรับ

2. การคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ (Critical Thinking) หมายถึง การคิดอย่างมีเหตุผล คิดพิจารณาอย่างมีหลักเกณฑ์ ละเอียตรอบคอบนำไปสู่การลงข้อสรุปหรือตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง

สมเหตุสมผล ประกอบด้วย การจำแนก/เลือกข้อมูล การระบุปัญหา การตั้งสมมติฐาน และการสรุปอ้างอิง

3. การแก้ปัญหา (Problem Solving) หมายถึง ความสามารถในการรับรู้ปัญหาสาเหตุทางเลือกและลงมือปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม วิเคราะห์ความเป็นไปได้ของแนวทางในการแก้ปัญหาและกำหนดแนวทางในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผล และเป็นระบบ ประกอบด้วย การวิเคราะห์ ระบุปัญหาและการแก้ปัญหอย่างเป็นระบบ

4. การสื่อสาร (Communication) หมายถึง การใช้คำพูดและภาษาท่าทางเพื่อแสดงออกถึงความรู้สึกของตนเองได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ประกอบด้วย การแสดงให้รู้ถึงความปรารถนา รู้จักปฏิเสธ ขอร้อง ตอรองและขอความช่วยเหลือ

5. การร่วมมือทำงาน (Collaboration) หมายถึง การทำงานร่วมกันกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย เข้าใจขั้นตอนของการทำงานร่วมกับผู้อื่น รู้จักการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น รับผิดชอบในบทบาท หน้าที่ของตนเอง และเข้าใจบทบาทหน้าที่ของการเป็นผู้นำ

สโม บิลโบ (2558) กำหนดทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ไว้ดังนี้

1. ทักษะการคิดวิจารณ์ (critical thinking) ผู้เรียนสามารถคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ สามารถประเมินผลและประยุกต์ใช้ข้อมูลสารสนเทศและความรู้ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ทักษะการทำงานร่วมกัน (collaboration skill) ผู้เรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีความเป็นผู้นำ เป็นผู้ตาม สามารถแสดงความคิดเห็นและยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม ทำให้งานของส่วนรวมประสบความสำเร็จ บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ทักษะการสื่อสาร (communication skill) ผู้เรียนสามารถสื่อสารกับเพื่อนครูผู้สอนและบุคคลอื่น ๆ ในการทำงานร่วมกัน การสื่อสารเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ ความคิดเห็นระหว่างกันได้ รวมถึงสามารถอธิบายและนำเสนอข้อมูลข่าวสารให้ผู้อื่นรับรู้ โดยใช้ภาษาที่ถูกต้องและสื่อสารได้อย่างชัดเจนเข้าใจได้ง่าย

4. ทักษะความคิดสร้างสรรค์ (creative thinking) ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานในการเรียนรู้ การประยุกต์ความรู้ไปใช้อย่างสร้างสรรค์รวมถึงสามารถสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ สิ่งประดิษฐ์ เทคนิค วิธีการหรือกระบวนการต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคมได้

5. ทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศ (digital skill) ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีเพื่อการค้นคว้า การเรียนรู้ การแลกเปลี่ยน และการแบ่งปันความรู้ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างถูกต้องเหมาะสม สามารถคัดกรองข้อมูล วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินข้อมูลได้อย่างเหมาะสมสามารถ

แก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีจริยธรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ไม่ทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

6. ทักษะทางอาชีพและการใช้ชีวิต (career skill & life skill) ผู้เรียนสามารถปรับตัวเพื่อรับการเปลี่ยนแปลงทั้งบทบาทหน้าที่ บริบท สภาพแวดล้อมและสถานการณ์ที่ได้รับ มีความยืดหยุ่นในการทำงานและการดำรงชีวิต มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นผู้นำมีความเป็นตัวของตัวเองที่มีศักยภาพ และความสามารถหลากหลาย สามารถทำงานได้หลายหน้าที่และจัดสรรแบ่งเวลาได้เหมาะสมระหว่างการทำงานและการใช้ชีวิต รวมถึงสามารถจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ในที่ทำงานและในการใช้ชีวิตได้อย่างมีเหตุมีผล ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีภาวะผู้นำ และมีความรับผิดชอบ ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในศีลธรรมจรรยา และยึดถือจรรยาบรรณในวิชาชีพของตนอย่างเคร่งครัด

เบญจวรรณ ถนอมชยธวัช (2559) กล่าวว่า ทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย

1. การคิดแบบมีวิจารณ์ญาณและการแก้ปัญหา (Critical Thinking & Problem Solving)
2. การคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creatively and Innovation)
3. การสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่น (Communication and Collaboration)

อัครเดช นิละโยธิน (2559) กล่าวว่า ทักษะในศตวรรษที่ 21 มีองค์ประกอบหลัก ดังนี้

1. ทักษะชีวิตและอาชีพ หมายถึง ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว แสดงออกถึงการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ รวบรวมความคิดเห็น เข้าใจในความคิดที่แตกต่าง การริเริ่ม และการกำกับดูแลตนเองได้ มีการจัดการเป้าหมายและกำหนดเวลา สามารถทำงานได้ด้วยตนเองอย่างอิสระ ด้านสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม การพูดและฟังอย่างมีกาลเทศะปฏิบัติตนโดยมีสัมมาคารวะ ให้ความเคารพกับผู้อื่นที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม มีความรับผิดชอบ มีการตั้งเป้าหมายและทำให้บรรลุเป้าหมาย มีการจัดลำดับความสำคัญ การวางแผนและการบริหารงาน มีภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้อื่นได้ มีคุณธรรมและจริยธรรม มีความรับผิดชอบต่อผู้อื่น

2. ทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี หมายถึง ทักษะด้านสารสนเทศ การเข้าถึง ข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประเมินข้อมูลอย่างมีวิจารณ์ญาณ ใช้ข้อมูลอย่างถูกต้องและสร้างสรรค์ มีการเข้าถึงและใช้ข้อมูลอย่างมีจริยธรรมหรือถูกกฎหมาย มีทักษะด้านสื่อ การเข้าถึงและใช้สื่ออย่างมีจริยธรรมหรือถูกกฎหมาย ใช้สื่อเหมาะสมและใช้ประโยชน์สื่ออย่างมีประสิทธิภาพ มีการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการวิจัยการจัดการประเมินผลและการสื่อสารข้อมูล การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ การเข้าถึงและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใช้ข้อมูลอย่างมีจริยธรรมหรือถูกกฎหมาย

3. ทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน มีการสื่อสารความคิดร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ การติดต่อสื่อสารได้หลากหลาย มีการฟังอย่างมีประสิทธิภาพตั้งใจฟัง เข้าใจความหมาย การแสดงถึงการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ มีการให้ความเคารพกับความจริงใจกับเพื่อน

ร่วมงาน ความรับผิดชอบร่วมกัน มีการช่วยเหลือกัน เห็นคุณค่าของผู้ร่วมงาน ยึดหยุ่นกับสภาพแวดล้อมที่หลากหลายทางวัฒนธรรม มีความเต็มใจในการที่จะประนีประนอม

4. ทักษะความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม มีความคิดอย่างสร้างสรรค์ มีการทำงานอย่างสร้างสรรค์ร่วมกับผู้อื่น มีการดำเนินการด้านนวัตกรรม ใช้การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา แก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ มีการคิดอย่างเป็นระบบ มีการตัดสินใจ มีการแก้ปัญหา การเรียบเรียงความคิดและมุมมอง

ปรียา พงศาปาน (2560) กล่าวว่า ทักษะการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย

1. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation)
2. การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving)
3. การสื่อสารและการร่วมมือ (Communication and Collaboration)

สุวิธิดา จรุงเกียรติกุล (2561) กล่าวว่า ทักษะในศตวรรษที่ 21 (The Twenty-First Century Skills) ประกอบด้วย ทักษะที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

1. ทักษะความรู้พื้นฐาน คือ ความสามารถค้นคว้าหาความรู้จากทรัพยากรการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย อ่านออกเขียนได้ การคิดคำนวณ การใช้เหตุผลทางวิทยาศาสตร์ การเงิน สังคม และวัฒนธรรม

2. ทักษะการคิดแบบมีวิจารณญาณ คือ ความสามารถใช้เหตุผลและความคิดในการวิเคราะห์และ สังเคราะห์ ประเมินค่า คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหา

3. ทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน คือ ความสามารถประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะในการทำงาน การติดต่อสื่อสาร การทำงานเป็นทีม แสดงภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ มีความยืดหยุ่นและปรับตัวได้ดี ริเริ่มงานอย่างสร้างสรรค์และขยันทำงาน

4. ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ คือ ความสามารถรับรู้ เข้าใจการใช้และการจัดการสื่อสารสนเทศ เปิดใจรับสารและเทคโนโลยีสมัยใหม่อย่างเท่าทัน บริหารจัดการเทคโนโลยีเรียนรู้ เทคนิควิทยาการต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณ และสามารถนำข้อมูลเหล่านั้นมาใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม คำนึงถึงจริยธรรมและเป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น

5. ทักษะชีวิต คือ ความสามารถแสวงหาความรู้ นำตนเองในการเรียนรู้ได้ มีความมั่นใจในตัวเอง กระตือรือร้นในความรู้ เป็นผู้ผลิต มุ่งความเป็นเลิศ สามารถดำรงชีวิตด้วยความ รับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น เป็นพลเมืองที่ดี รู้และเคารพกติกา มีระเบียบวินัย คำนึงถึงสังคม คิดถึง ภาพรวมโลก มีคุณธรรม ยึดมั่นในสันติธรรม มีความเป็นไทย เข้าใจความหลากหลายทางวัฒนธรรม และแบ่งปันประสบการณ์

ตาราง 2 (ต่อ)

องค์ประกอบของทักษะ ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21	อธิป จิตตฤกษ์ (2554)	วิจารณ์ พานิช (2555)	สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์	ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2557)	พงษ์ศักดิ์ดา นามประมา (2557)	สุไม บิลไบ (2558)	เบญจวรรณ ถนอมชยรัช	อัครเดช นิละโยธิน (2559)	ปรียา พงศาปาน (2560)	สุวิธิดา จรุงเกียรติกุล (2561)	ความถี่
4. ทักษะการคิดแบบมี วิจารณญาณและการ แก้ปัญหา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10
5. ทักษะสารสนเทศสื่อ และเทคโนโลยี	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6. ทักษะชีวิตและอาชีพ	✓					✓		✓			3
7. ทักษะการเรียนรู้ข้าม วัฒนธรรมและการสนใจ ต่อโลก			✓	✓							2
8. ทักษะการคิดในเชิง ธุรกิจและประกอบการ	✓	✓		✓							3

จากตาราง 2 จากการศึกษางานวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสังเคราะห์และเลือกองค์ประกอบของทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ความถี่ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป เพื่อให้มีข้อมูลและรายละเอียดเพียงพอในการศึกษาค้นคว้า จึงสรุปได้ว่า องค์ประกอบของทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีทั้งหมด 4 ทักษะ ดังต่อไปนี้

1. ทักษะการคิดแบบมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา ผู้วิจัยได้มาจากแนวคิด หลักการและงานวิจัยของ อธิป จิตตฤกษ์, 2554; วิจารณ์ พานิช, 2555; สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์, 2556; ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2557; พงษ์ศักดิ์ดา นามประมา, 2557; สุไม บิลไบ, 2558; เบญจวรรณ ถนอมชยรัช, 2559; อัครเดช นิละโยธิน, 2559; ปรียา พงศาปาน, 2560 และสุวิธิดา จรุงเกียรติกุล, 2561

2. ทักษะความคิดสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรม ผู้วิจัยได้มาจากแนวคิด หลักการและงานวิจัยของ อธิป จิตตฤกษ์, 2554; วิจารณ์ พานิช, 2555; สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์, 2556; ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2557; พงษ์ศักดิ์ดา นามประมา, 2557; สุไม บิลไบ, 2558; เบญจวรรณ ถนอมชยรัช, 2559; อัครเดช นิละโยธิน, 2559 และปรียา พงศาปาน, 2560

3. ทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน ผู้วิจัยได้มาจากแนวคิด หลักการและงานวิจัยของ อธิป จิตตฤกษ์, 2554; วิจารย์ พานิช, 2555; สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์, 2556; ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2557; สุไม บิลโบ, 2558; เบญจวรรณ ถนอมชยธวัช, 2559; อัครเดช นีละโยธิน, 2559; ปรียา พงศาปาน, 2560 และสุวิธิดา จรุงเกียรติกุล, 2561

4. ทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี ผู้วิจัยได้มาจากแนวคิด หลักการและงานวิจัยของ อธิป จิตตฤกษ์, 2554; วิจารย์ พานิช, 2555; สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์, 2556; ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2557; สุไม บิลโบ, 2558; อัครเดช นีละโยธิน, 2559 และสุวิธิดา จรุงเกียรติกุล, 2561

ทั้งนี้องค์ประกอบของทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวว่รายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

1. ทักษะการคิดแบบมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา (Critical Thinking Skills and Problem-Solving) เป็นทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 ซึ่งช่วยให้บุคคลสามารถวิเคราะห์สถานการณ์อย่างมีระบบ ตัดสินใจอย่างรอบคอบและมีประสิทธิภาพ การพัฒนาทักษะเหล่านี้ช่วยในการปรับตัวในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและซับซ้อน นักวิชาการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของทักษะการคิดแบบมีวิจารณญาณการแก้ปัญหา ไว้ดังนี้

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2551) ให้ความหมาย การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา คือ กระบวนการคิดไตร่ตรองอย่างละเอียด รอบคอบ เกี่ยวกับสถานการณ์ที่เป็นปัญหา และสามารถแก้ไขปัญหาได้เพื่อตัดสินว่าสิ่งนี้ควรเชื่อหรือไม่ สิ่งนี้ควรกระทำหรือไม่ โดยใช้ประสบการณ์และข้อมูลที่ได้อศึกษามา ประกอบการตัดสินใจ

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2555) ให้ความหมาย การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา คือ การคิดที่ใช้เหตุผลโดยศึกษาข้อเท็จจริง หลักฐานและข้อมูลต่าง ๆ แล้วนำมาวิเคราะห์อย่างสมเหตุสมผลก่อนที่จะตัดสินใจแก้ปัญหาโดยใช้วิธีการที่เหมาะสม

อดุลย์ ไพธสมณ์ (2558) ให้ความหมาย การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา คือ การใช้เหตุผลอย่างมีประสิทธิภาพ (Reason Effective) ทั้งการใช้ เหตุผลเชิงนิรนัย (Deductive) และการใช้เหตุผลเชิงอุปนัย (Inductive) การใช้การคิดเชิงระบบ (Use System Thinking) การตัดสินใจและการให้คำตัดสิน (Make Judgements and Decisions) และการแก้ไขปัญหา (Solve Problems) ที่แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา ซึ่งการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหามีสามารถฝึกฝนและเรียนรู้ได้

เบญจวรรณ ถนอมชยธวัช (2559) ให้ความหมาย การคิดแบบมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา คือ ประสิทธิภาพในการใช้เหตุผลได้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น สามารถคิดได้อย่างเป็นระบบ โดยคิดจากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่และเป็นระบบ เกิดประสิทธิภาพในการตัดสินใจ สามารถแก้ปัญหาได้หลากหลาย วิธีตามสถานการณ์

ปรียา พงศาปาน (2560) ให้ความหมาย การคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณและการแก้ปัญหา คือ กระบวนการคิดอย่างมีเหตุมีผลผ่านการไตร่ตรองอย่างละเอียด รอบคอบ เพื่อวิเคราะห์ ประเมินสถานการณ์ปัญหาโดยใช้ประสบการณ์และข้อมูลที่ได้จากการศึกษา มาลงข้อสรุปและตัดสินใจในการแก้ปัญหาแล้วคำนึงถึงผลกระทบที่จะตามมาอย่างรอบด้าน

ดังนั้นสรุปได้ว่า ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณและการแก้ปัญหา หมายถึง ผู้เรียนมี กระบวนการคิดไตร่ตรองอย่างละเอียดรอบคอบ ใช้เหตุผลได้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยคิดจากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่อย่างเป็นระบบ มีการใช้เหตุผลศึกษาข้อเท็จจริงหลักฐานและ ข้อมูลต่าง ๆ ประกอบการคิดแล้วนำมาวิเคราะห์อย่างสมเหตุสมผลก่อนที่จะตัดสินใจ นำไปสู่การลง ข้อสรุปหรือการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง และสามารถแก้ไขปัญหาได้หลากหลายวิธีตามสถานการณ์ รวมถึงประเมินสถานการณ์ปัญหา และวิเคราะห์ผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นแล้วคำนึงถึงผลกระทบที่จะ ตามมาอย่างรอบด้าน

2. ทักษะความคิดสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรม (Creativity and Innovation Skills) เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้บุคคลและองค์กรสามารถแข่งขันและปรับตัวในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมช่วยให้สามารถสร้างโซลูชันใหม่ ๆ และปรับปรุง กระบวนการทำงานได้อย่างต่อเนื่อง นักวิชาการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของทักษะ ความคิดสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรมไว้ดังนี้

อดุลย์ ไพธสมท์ (2558) กล่าวว่า การคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม หมายถึง การคิดอย่าง สร้างสรรค์ (Think Creatively) การทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ (Work Creativity with others) และการนำนวัตกรรมไปใช้ (Implement Innovation) ที่แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพ ของการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม โดยทักษะการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมสามารถฝึกฝนและ เรียนรู้ได้

เบญจวรรณ ถนอมชยธวัช (2559) ให้ความหมาย การคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม คือ การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ เสริมสร้างคุณค่าทางสติปัญญาและ ความคิด รอบคอบในการคิดวิเคราะห์ สามารถประเมินแนวคิดของตนเองเพื่อปรับปรุงและพัฒนางานเชิงสร้างสรรค์ สามารถทำงานกับผู้อื่น ได้อย่างสร้างสรรค์ เข้าใจวิธีการสร้างนวัตกรรมนำข้อผิดพลาดมาเป็นโอกาสในการเรียนรู้และพัฒนา งานให้เกิดประสิทธิภาพ

อัครเดช นีละโยธิน (2559) กล่าวว่า ทักษะการสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรม หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกที่สังเกตได้ ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้ 1) คิดอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง พฤติกรรมแสดงออกในด้านเทคนิคการใช้ความคิด มีความคิดใหม่ มีการวิเคราะห์และประเมิน ความคิดของตนเอง 2) การทำงานอย่างสร้างสรรค์ร่วมกับผู้อื่น หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกถึง การพัฒนา การดำเนินการ และมีการสื่อสารความคิดใหม่ เปิดใจรับสิ่งใหม่ มีความคิดริเริ่มและ

สร้างสรรค์ในการปฏิบัติงานเข้าใจคำว่าความล้มเหลว 3) การดำเนินการด้านนวัตกรรม หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกถึงการนำความคิดใหม่ ๆ นั้นไปดำเนินการเพื่อสร้างนวัตกรรม

ปรียา พงศาปาน (2560) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรม คือ ความสามารถทางสมองของแต่ละบุคคลที่จะรวบรวมความรู้เดิม จินตนาการ และประสบการณ์มา สร้างสรรค์ ออกแบบ ปรับปรุง เพื่อให้เกิดความรู้หรือสิ่งใหม่ ๆ ขึ้นมา โดยที่สามารถอธิบายวิเคราะห์ และประเมินความรู้หรือสิ่งใหม่ ๆ ที่สร้างขึ้นมาได้และสามารถนำไปสื่อสารให้ผู้อื่นได้รับรู้แล้วยอมรับ ในความคิดเห็นของผู้อื่น ตลอดจนดำเนินการให้เกิดการสนับสนุนและนำความรู้หรือสิ่งใหม่ ๆ ที่สร้าง ขึ้นไปใช้

วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนา (2562) กล่าวว่า ทักษะการคิดสร้างสรรค์และพัฒนา นวัตกรรม หมายถึงความสามารถในการใช้ความรู้ (Knowledge) จินตนาการ (Imagination) ความคิดสร้างสรรค์ (Creative thinking) ความร่วมมือ (Collaborative) ทำให้เกิดนวัตกรรม ที่อาจอยู่ในรูปแบบของความคิดวิธีการ หรือสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ โดยอาจเป็นสิ่งใหม่ทั้งหมดหรือใหม่ เพียงบางส่วน และอาจใหม่ในบริบทใดบริบทหนึ่งหรือในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง

ดังนั้นสรุปได้ว่า ทักษะความคิดสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรม หมายถึง ความสามารถ ของผู้เรียนในการนำความรู้ จินตนาการ และประสบการณ์เดิมมาสร้างสรรค์ ออกแบบ ปรับปรุง เพื่อให้เกิดความรู้หรือสิ่งใหม่ ๆ ขึ้นมา โดยที่สามารถอธิบายวิเคราะห์และประเมินความรู้หรือ สิ่งใหม่ ๆ ที่สร้างขึ้นมาได้ และสามารถสื่อสารให้ผู้อื่นได้รับรู้แล้วยอมรับในความคิดเห็นของผู้อื่น เพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนางานเชิงสร้างสรรค์ และนำความคิดสร้างสรรค์ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่องาน ให้เกิดประสิทธิภาพพัฒนาผลงานนั้นเป็นนวัตกรรม

3. ทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน (Communication and Collaboration Skills) เป็นทักษะหลักที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการประสบความสำเร็จใน สถานการณ์ที่หลากหลาย โดยเฉพาะในสภาพแวดล้อมการทำงานที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และต้องการความร่วมมือจากหลายฝ่ายนักวิชาการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของทักษะ การสื่อสารและการทำงานร่วมกันไว้ดังนี้

วิโรจน์ สารรัตน์ (2556) กล่าวว่า การสื่อสารและทำงานร่วมกันแสดงถึงความสามารถ ที่จะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยให้ความเคารพซึ่งกันและกัน หรือบุคคลอื่นที่หลากหลาย แสดงออกถึงความยืดหยุ่น ช่วยเหลือเกื้อกูลกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน มีความรับผิดชอบ ร่วมกัน กับการทำงานแบบมีส่วนร่วมและให้คุณค่าของทุกคนในทีม

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2557) กล่าวว่า ทักษะการสื่อสารและทำงานร่วมกันในศตวรรษที่ 21 เป็นศตวรรษใหม่ที่มีนวัตกรรมและผลผลิตใหม่ ๆ เกิดขึ้นมากมาย จึงเป็นยุคของความร่วมมือ ของบุคคลองค์กรภาคี ยุคของเครือข่ายที่คนจะติดต่อถึงกันผ่านเทคโนโลยีและการสื่อสารในรูปแบบ

ใหม่ ๆ จึงทำให้ความสามารถทางการทำงานร่วมกันนี้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งเช่นเดียวกับทักษะอื่น ๆ

อดุลย์ ไพรสณฑ์ (2558) กล่าวว่า การสื่อสารและการทำงานร่วมกัน คือการติดต่อสื่อสารได้อย่างชัดเจน (Communication Clearly) ด้วยทักษะการพูด การเขียน และอวัจนภาษา (Non-verbal Languages) และทักษะในการร่วมมือกับบุคคลอื่น (Collaborate with others) ที่แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการทำงานและทักษะการปรับตัวในการทำงาน โดยทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกันสามารถฝึกฝนและเรียนรู้

อัศรเดช นิละโยธิน (2559) กล่าวว่า ทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกที่สังเกตได้จากองค์ประกอบ ดังนี้ 1) การสื่อสารความคิด หมายถึง พฤติกรรม การแสดงออกของนักเรียนถึงการมีการสื่อสารความคิดอย่างมีประสิทธิภาพ มีการติดต่อสื่อสารได้ หลากหลาย มีการใช้อย่างเหมาะสม 2) การฟัง หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียนถึงการมี การฟังอย่างมีประสิทธิภาพ เข้าใจความหมาย มีความตั้งใจฟัง 3) การใช้การสื่อสาร หมายถึง พฤติกรรม การแสดงออกของนักเรียนถึงการมีการสื่อสารมีประสิทธิภาพ ใช้ประโยชน์จากสื่อมีการติดต่อสื่อสาร

เบญจวรรณ ฅนอมชยธวัช (2559) ให้ความหมาย การสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่น (Communication and Collaboration) คือ ความสามารถในการสื่อสารได้อย่างชัดเจน ถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ ทั้งการพูด การฟัง การเขียน และสามารถใช้สื่อที่หลากหลาย ส่วนการทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นความสามารถในการเป็นผู้นำและเป็นที่ยอมรับในทีมรับผิดชอบและทำงานให้บรรลุในสิ่ง ที่หวังและมองเห็นคุณค่าของการทำงานเป็นทีม

ปรียา พงศาปาน (2560) ให้ความหมาย การสื่อสารและการทำงานร่วมกัน คือ ความสามารถในการสื่อความรู้สึกนึกคิดของตนเองและรับรู้ความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่นโดยเลือกใช้การพูด การเขียน หรืออวัจนภาษาให้เหมาะสมเพื่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันซึ่งจะส่งผลให้ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบในการทำงานและเห็นคุณค่าของผู้ร่วมงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน

ดังนั้นสรุปได้ว่า ทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนในการสื่อสารได้อย่างชัดเจน ถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ ทั้งการพูด การฟัง การเขียน และสามารถใช้สื่อที่หลากหลาย และ ความสามารถปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลอื่น ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน พุ่มพุ่มงม้น เห็นคุณค่าของผู้ร่วมงาน ยอมรับความแตกต่าง รับฟังข้อเสนอแนะหรือความคิดใหม่ ๆ ประสานงานกันอยู่เสมอ และมีความรับผิดชอบในการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน

4. ทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี (Information, Media, and Technology Skills) เป็นส่วนสำคัญของทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 โดยทักษะเหล่านี้ช่วยให้ผู้เรียนสามารถ

เข้าถึงและใช้ข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีจริยธรรม ในโลกที่มีข้อมูลมากมายและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ การพัฒนาทักษะเหล่านี้จึงเป็นสิ่งสำคัญในการเตรียมความพร้อมสำหรับอนาคตมีนักวิชาการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยีไว้ดังนี้

Trilling & Fadel (2009) กล่าวว่าทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร คือความสามารถทางด้านการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเข้าถึงข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ การใช้ข้อมูลอย่างมีจริยธรรมหรือถูกกฎหมาย มีการประเมินข้อมูลอย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์ การจัดการกระจายข้อมูลจาก หลากหลายแหล่งอย่างมีประสิทธิภาพ

วิจารณ์ พานิช (2555) กล่าวว่า ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบด้วย 1) ทักษะในการเข้าถึง (Access) อย่างรวดเร็วและรู้แหล่งของข้อมูล 2) ทักษะในการประเมินความ น่าเชื่อถือของข้อมูล 3) ทักษะในการใช้อย่างสร้างสรรค์ เข้าถึงและประเมินสารสนเทศ 4) เข้าถึงสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ (ใช้เวลาน้อย) และมีประสิทธิผล (เข้าถึงแหล่งที่ถูกต้องเหมาะสม) 5) ประเมินสารสนเทศอย่างลึกซึ้งครบถ้วนรอบด้าน และอย่างรู้เท่าทัน การใช้และจัดการสารสนเทศใช้สารสนเทศได้อย่างแม่นยำสร้างสรรค์

ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ (2557) กล่าวว่า ทักษะการรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นทักษะที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ ซึ่งผู้เรียนและคนในยุคใหม่ในยุคศตวรรษที่ 21 จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเรียนรู้และสามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะทักษะที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารและการสื่อสารที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วและอย่างกว้างขวาง และเป็นพลเมืองดิจิทัลเรียนรู้ที่จะใช้เทคโนโลยีอย่างชาญฉลาด ปลอดภัย

ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์ (2559) กล่าวว่า ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ คือ มีความรู้ในการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ และสามารถได้อย่างรวดเร็วและตรงตามวัตถุประสงค์ สามารถประเมินความน่าเชื่อถือของสารสนเทศ และสามารถใช้อุปกรณ์และเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสร้างสรรค์ เป็นพลเมืองผู้ฉลาดในการ ใช้งานสื่อดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์ที่เข้าใจบรรทัดฐานของการปฏิบัติตัวให้เหมาะสม มีความรับผิดชอบในการใช้เทคโนโลยี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสื่อสารในยุคดิจิทัลเป็นการสื่อสารที่ไร้พรมแดนสมาชิกของโลกออนไลน์

สุวิธิดา จรุงเกียรติกุล (2561) กล่าวว่า ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ คือ ความสามารถรับรู้ เข้าใจการใช้และการ จัดการสื่อสารสนเทศ เปิดใจรับสารและเทคโนโลยีสมัยใหม่อย่างเท่าทัน บริหารจัดการเทคโนโลยี เรียนรู้ เทคนิควิทยาการต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณ และสามารถนำข้อมูลเหล่านั้นมาใช้ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม คำนึงถึงจริยธรรมและเป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น เป็นต้น

ดังนั้นสรุปได้ว่า ทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ การใช้เทคโนโลยีในการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศได้อย่างรวดเร็ว และตรงตามวัตถุประสงค์ คำนึงถึงจริยธรรมที่เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น สามารถประเมินความน่าเชื่อถือของสารสนเทศอย่างสร้างสรรค์ รวมถึงการมีความรับผิดชอบในการใช้เทคโนโลยีและสามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการ นำข้อมูลมาใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม และเรียนรู้ที่จะใช้เทคโนโลยีอย่างชาญฉลาดปลอดภัย

บริบทสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ตั้งอยู่เลขที่ 598 หมู่ 11 ถนนสนามกีฬา ตำบลบ้านต๋อม อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา รับผิดชอบการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่จังหวัดพะเยา จำนวน 378 หมู่บ้าน 36 ตำบล 15 องค์การบริหารส่วนตำบล 19 เทศบาลตำบล 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองพะเยา อำเภอแม่ใจ อำเภอดอกคำใต้ และอำเภอภูพานยาว ซึ่งมีบทบาทและภารกิจหลักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วม อันจะนำไปสู่เป้าหมายการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

1. อาณาเขตติดต่อ

อำเภอเมืองพะเยา ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของเขตพื้นที่การศึกษาและเป็นที่ตั้งของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

อำเภอแม่ใจ ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของเขตพื้นที่การศึกษาห่างจากที่ตั้งของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประมาณ 24 กิโลเมตร

อำเภอดอกคำใต้ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของเขตพื้นที่การศึกษาห่างจากที่ตั้งของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประมาณ 15 กิโลเมตร

อำเภอภูพานยาว ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของเขตพื้นที่การศึกษาห่างจากที่ตั้งของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประมาณ 18 กิโลเมตร

2. ทิศทางการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

วิสัยทัศน์ (Vision)

“สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาเป็นองค์กรคุณภาพ สมรรถนะเลิศล้ำ ยึดหลักธรรมาภิบาล สืบสานศาสตร์พระราชา สู่การศึกษาที่ยั่งยืนในศตวรรษที่ 21”

พันธกิจ (Mission)

พันธกิจสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ประกอบด้วย

1. จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2. พัฒนาระบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์กรให้มีคุณภาพ ยึดหลักธรรมาภิบาล การกระจายอำนาจและมีส่วนร่วม การบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ และรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21

3. พัฒนางค์กรให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และสังคมคุณธรรม จริยธรรม บนพื้นฐานของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่เป้าหมายการศึกษาที่ยั่งยืน

4. พัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาใหม่มีความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะตามมาตรฐาน วิชาชีพ และพัฒนาสถานศึกษาใหม่มีคุณภาพ มีความปลอดภัย

5. พัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นผู้มีความรู้ คุณลักษณะมีสมรรถนะและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

เป้าประสงค์ (Goals)

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง มีระบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์กร มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ

3. สถานศึกษาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และสังคมคุณธรรม จริยธรรม บนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสถานศึกษาในสังกัดมีความปลอดภัยแก่ผู้เรียนทุกมิติ

4. ครู และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาตามสมรรถนะ และมาตรฐานวิชาชีพ และจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ

5. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาใหม่มีความพร้อมด้านร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษา และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

กลยุทธ์ (Strategy) แนวทางการพัฒนาเขตพื้นที่การศึกษา

กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาประสิทธิภาพระบบการบริหารจัดการองค์กร

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนางค์กรแห่งการเรียนรู้ และเครือข่ายความร่วมมือ

กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาสู่มืออาชีพ

กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกระดับทุกประเภท

3. ข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษา

สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 มีการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จากข้อมูลระบบบริการข้อมูลภาครัฐ

BIG DATA มีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 72 โรงเรียน มีผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 57 คน มีรองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 5 คน มีครูผู้สอน จำนวน 602 คน และมีนักเรียน จำนวน 8,461 คน โดยมุ่งหวังให้นักเรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้มีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา โดยมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร มีคุณลักษณะสุจริต โดยเน้นมีวินัย ซื่อสัตย์ อดออม ใฝ่รู้อ้อมอารี มีความรับผิดชอบ พอเพียง จิตสาธารณะ สำนึกรักสิ่งแวดล้อม รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น และเป็นพลเมืองดีของชาติ และพลเมืองโลกที่ดีมีหลักคิดที่ถูกต้อง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีสมรรถนะตามหลักสูตรทักษะในศตวรรษที่ 21 (3R8C) และพหุปัญญา มีสุขภาวะที่ดีมีพัฒนาการตามวัย มีคุณภาพชีวิตที่ดี รักถิ่นฐานบ้านเกิด มีทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต มีนิสัยรักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สู่การเป็นคนไทยและพลเมืองโลกที่มีทักษะการคิดขั้นสูง เป็นนวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการเกษตรยุคใหม่โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง การที่จะพัฒนาให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ที่กำหนด จะเห็นได้ว่าแหล่งเรียนรู้เป็นสื่อกลางและมีความสำคัญต่อการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจใฝ่ศึกษาในการเรียนรู้ โดยผ่านกิจกรรมหรือกระบวนการเรียนการสอน ดังนั้นหากจะปลูกฝังคุณลักษณะการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีนิสัยรักการเรียนรู้ ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องตระหนักเห็นความสำคัญของแหล่งเรียนรู้และบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ให้เป็นระบบ มีคุณภาพ มีความเหมาะสม อีกทั้งมีความหลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ได้แบ่งกลุ่มโรงเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ประกอบด้วย 1) กลุ่มเมืองพะเยา 1 มีจำนวน 12 โรงเรียน 2) กลุ่มเมืองพะเยา 2 มีจำนวน 10 โรงเรียน 3) กลุ่มดอกคำใต้ 1 มีจำนวน 10 โรงเรียน 4) กลุ่มดอกคำใต้ 2 มีจำนวน 12 โรงเรียน 5) กลุ่มแม่ใจ มีจำนวน 18 โรงเรียน และ 6) กลุ่มภูกามยาว มีจำนวน 10 โรงเรียน รวมจำนวนโรงเรียนที่เปิดทำการเรียนการสอนทั้งสิ้น 72 โรงเรียน

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจึงได้เสนอในลำดับต่อไปนี้

งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ

สาลิตา เรียนทัพ (2560) ศึกษาวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามการรับรู้ ของครูในอำเภอสรคบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท เขต 1 พบว่า ภาวะ ผู้นำการ

ทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาโดยรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวกในระดับปานกลาง ($r = .536^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปิยธิดา ทาปลัด (2561) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนนิคมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนนิคมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนนิคมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นตัวพยากรณ์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกลุ่มโรงเรียน นิคมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 คือ ด้านการนิเทศ (X2) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ (X4) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ 89.70 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายหรืออำนาจพยากรณ์ ร้อยละ 80.50 โดยสามารถสร้างเป็นสมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ $Y = 0.598 + 0.458(X2) + 0.396(X4)$ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน $Z = 0.521(Z2) + 0.420(Z4)$

ไพลิน อิงคินันท์ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ในภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับดีมากทุกด้าน โดยมีด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงที่สุด และรองลงมา ได้แก่ ด้านการส่งเสริมการพัฒนาครู ด้านการกำหนดนโยบายและด้านแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำที่สุด คือ ด้านการให้รางวัลและการเสริมแรงครู 2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ทั้งในภาพรวมและรายด้านมีการดำเนินการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อจำแนกตามผลการทดสอบ O-NET โรงเรียนที่มีผลการทดสอบ O-NET ต่ำกว่าและสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ในภาพรวมมีการดำเนินการไม่แตกต่างกันแต่เมื่อพิจารณารายด้านทั้งด้านการกำหนดนโยบายและแผนการจัดการเรียนรู้ของครูมีการดำเนินการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ปัญหาที่พบในการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะ

ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 คือ การกำหนดนโยบายไม่ชัดเจนการจัดอบรมไม่สอดคล้องกับความต้องการของครู ขาดการนิเทศติดตามอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องงบประมาณของโรงเรียนไม่เพียงพอ การให้รางวัลและการเสริมแรงครู โรงเรียนไม่มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนสำหรับครูที่สอนเน้นทักษะในศตวรรษที่ 21 และมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่เพียงพอ การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครูขาดการชี้แจงหลักเกณฑ์การประเมินผลที่ชัดเจน

ชลนิชา ศีลาพงษ์ (2564) ศึกษาวิจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1 พบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพ และจำแนกตาม อำเภอที่โรงเรียนตั้งอยู่ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของโรงเรียนโดยรวมไม่แตกต่างกัน 4) ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพ ประสบการณ์ในการทำงาน และอำเภอที่ โรงเรียนตั้งอยู่โดยรวมไม่แตกต่างกัน และจำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 5) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 6) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีอำนาจพยากรณ์ ประสิทธิภาพการบริหารงาน วิชาการในโรงเรียน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและจัดการ เรียนการสอน และด้านการพัฒนา คุณภาพนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการพัฒนาครูและบุคลากรด้าน วิชาการ และด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ซัมซียะห์ เมาลิดิน (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับ มาก 2) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความ คิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1 จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ และด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามขนาด โรงเรียนโดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 3) ครูมีข้อเสนอแนะต่อภาวะผู้นำ

ทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อาทิ เช่น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีบทบาทในการบริหารจัดการด้านการเรียนการสอน มีข้อมูลสารสนเทศ เพื่อใช้ประกอบการวางแผน ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความเข้าใจในด้าน หลักสูตรและหลักการจัดการเรียนรู้ สร้างแรงบันดาลใจ และวัฒนธรรมที่มุ่งการเรียนรู้ของผู้เรียน

ปวีณา บุทธิจักร (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก 2) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหาร และครูผู้สอนโดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโดยรวม ไม่แตกต่างกัน 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน 4) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามขนาด ของโรงเรียนและจำแนกตามจังหวัดที่ตั้งของโรงเรียน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 5) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการ มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 6) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านการพัฒนานักเรียน และด้านการพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากร มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการ บริหารงานวิชาการ ร้อยละ 64.40 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ เท่ากับ ± 23458 7) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ควรมีการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน วางแผนเตรียมความพร้อมให้กับครูในการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน 2) การพัฒนานักเรียน ติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน และส่งเสริมให้ครู นำเสนอพัฒนาการ เรียนรู้ของนักเรียน มีการดำเนินการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนร่วมมือกับผู้ปกครองนักเรียน 3) การพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากร ควรมีการ สนับสนุนให้ครูเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพครูซึ่งเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับเป้าประสงค์ของโรงเรียน 4) การนิเทศการศึกษาต้องสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูและบุคลากร จัดอบรมเพื่อให้เกิดทักษะแก่บุคลากรในสถานศึกษา

สรรเพชญ ไตรรงค์ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบึงกาฬ ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ อยู่ในระดับมาก 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน และจำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน 3) ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมอยู่ในระดับมาก 4) ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบึงกาฬ จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวมไม่แตกต่างกัน 5) ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ จำแนกตามประสบการณ์ในการ ปฏิบัติงาน และตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกัน 6) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 7) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่สามารถพยากรณ์ ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ มีจำนวน 3 ด้าน ซึ่งพยากรณ์ประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการ ได้ร้อยละ 72.30 และมีความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์ เท่ากับ 0.26009 สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้ $Y = 0.707 + 0.298(X_4) + 0.293(X_2) + 0.288(X_3)$ และสามารถเขียนสมการวิเคราะห์ การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้ $Z = 0.331(ZX_4) + 0.334(ZX_2) + 0.259(ZX_3)$ 8) การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ 8.1) ด้านการพัฒนาหลักสูตร โดยให้ผู้บริหารสร้างความตระหนัก ให้เห็นความสำคัญของหลักสูตร ปรับวิธีคิดใหม่ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน 8.2) ด้านการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมทางวิชาการ โดยผู้บริหาร จำเป็นต้องกระตุ้นและส่งเสริมให้ครูและบุคลากรร่วมกันจัดบรรยากาศภายในโรงเรียน 8.3) ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ผู้บริหาร จำเป็นต้องมีการกำกับติดตามเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง จัดอบรมเชิงปฏิบัติ และพัฒนาการ ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาให้แก่ผู้บริหารและครู

ธัญญา คุณสุข (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาระดับ มัธยมศึกษา ในจังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัด จันทบุรี โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก 2) การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาระดับ มัธยมศึกษาในจังหวัดจันทบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) การบริหารงานวิชาการกับ การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดจันทบุรีมีความสัมพันธ์ ทางบวกในระดับสูงมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของ

สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดจันทบุรี สามารถอธิบายสมการ พหุคูณ ในรูปคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้ $Y = 0.98^{**} + 0.76^{**}X$ และ $Zy = 0.89^{**} Zx$

งานวิจัยที่เกี่ยวกับทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

วิภาวี ศิริลักษณ์ (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้ทักษะของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของทักษะของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 มีทั้งสิ้น 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ทักษะการคิดอย่างสร้างสรรค์ องค์ประกอบที่ 2 ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา องค์ประกอบที่ 3 ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี องค์ประกอบที่ 4 ทักษะการสื่อสาร และ องค์ประกอบที่ 5 ทักษะชีวิตและอาชีพ โดยมีความน้ำหนัก องค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.85–0.98 และมีนัยสำคัญทาง สถิติระดับ .05 ทุกองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ทักษะของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 มีทั้งสิ้น 24 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 ทักษะการคิดอย่างสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ มีความน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.49–0.52 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 2 ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ มีความน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.43–0.54 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 3 ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี ประกอบด้วย 6 ตัวบ่งชี้ มีความน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.47–0.61 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 4 ทักษะการสื่อสาร ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ มีความน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.48–0.63 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกตัวบ่งชี้ และองค์ประกอบที่ 5 ทักษะชีวิตและอาชีพ ประกอบด้วย 7 ตัวบ่งชี้ มีความน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.46–0.59 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกตัวบ่งชี้ และโมเดลองค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ทักษะของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

สมสกุล เทพประทุน (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนในสถานศึกษานำร่อง ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ในอำเภอบ้านโป่ง ผลการวิจัยพบว่า 1) แนวทางการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนในสถานศึกษานำร่อง ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ ทักษะชีวิตและอาชีพ ทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยีและทักษะ ด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ตามลำดับ 2) แนวทางการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนในสถานศึกษานำร่อง ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ผู้บริหารและครู พัฒนาการเรียนการสอนถ่ายทอดความรู้ตามแนวคิดของการเรียนรู้สมัยใหม่ สร้างศักยภาพให้ผู้เรียนชี้แนะการเรียนรู้ ในลักษณะของผู้ให้คำปรึกษา อีกทั้งยังเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเรียนการสอน ส่งเสริมการคิดอย่างสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ คิด ด้วยเหตุผล มีวิจารณญาณ

ในการแก้ปัญหาและพัฒนาตนเอง ผู้เรียนได้เสริมและสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ทั้ง 3 ทักษะคือ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี และทักษะชีวิตและอาชีพ อย่างแท้จริง

ประทีป หวานจิต (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่า มีจำนวน 7 องค์ประกอบ และตัวแปรในทุกองค์ประกอบมี คำนวณน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.541 - 0.834 เรียงตามลำดับน้ำหนักองค์ประกอบรวมคือ การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร มี 9 ตัวแปร การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา มี 8 ตัวแปร การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล มี 6 ตัวแปร การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มี 4 ตัวแปร การปรับปรุงพัฒนาการบริหารหลักสูตร มี 3 ตัวแปร การดำเนินการบริหาร หลักสูตร มี 3 ตัวแปร การสรุปผลการดำเนินงาน มี 3 ตัวแปร 2) รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร การเตรียม ความพร้อมของสถานศึกษา การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การปรับปรุงพัฒนาการบริหารหลักสูตร การดำเนินการบริหารหลักสูตร การสรุปผลการดำเนินงาน 3) การประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่า ทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้

พิชากรณ์ เฟ่งพิศ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตกำแพงแสน ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับความสามารถทางทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตกำแพงแสน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทักษะที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ทักษะด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์รองลงมาคือ ทักษะด้านความร่วมมือการทำงาน เป็นทีมและภาวะผู้นำ ทักษะที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ทักษะทางคณิตศาสตร์ 2) การเปรียบเทียบความสามารถทางทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขต กำแพงแสน จำแนกตามลักษณะปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ลักษณะปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปีสถานะของการลงทะเบียน คณะแผนเฉลี่ยสะสมปัจจุบัน อาชีพผู้ปกครอง การพักอาศัยในระหว่างศึกษา และการเข้าร่วมด้านกิจกรรมนิสิต มีความสามารถทางทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ไม่แตกต่างกัน สำหรับการเปรียบเทียบความสามารถทางทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของนิสิตระดับปริญญาตรี

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา พบว่า กลุ่มสาขาวิชาที่แตกต่างกัน ได้แก่งroupsสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ สุขภาพ และกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีระดับความสามารถทางทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กษมา ชนะวงศ์ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยการบริหาร จัดการหลักสูตร ประกอบด้วย 1) คณะกรรมการบริหารจัดการหลักสูตร 2) ผู้บริหารและครูผู้สอน 3) ขอบข่ายงานบริหารจัดการหลักสูตร องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาบริบทของสถานศึกษาและกำหนดวัตถุประสงค์ ของการบริหารจัดการหลักสูตร ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตร ขั้นตอนที่ 3 การนำหลักสูตรไปใช้ ขั้นตอนที่ 4 การนิเทศการใช้หลักสูตร ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลการใช้หลักสูตร และองค์ประกอบที่ 3 ผลลัพธ์โดยนักเรียนมีคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 1) คิดเป็น 2) ทำเป็น 3) อยู่เป็น ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่ามีเหมาะสม ส่วนผลการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเอกชนโดยผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่ามีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

กฤษกร ไพคำนาม (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของศูนย์เครือข่ายกุดบาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ศูนย์เครือข่ายกุดบาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ด้านการบริหารงานวิชาการควรจัดอบรมให้ครูมีความรู้เรื่องการจัดการเรียนการสอนการวัดและประเมินผล จัดสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอและทันสมัย มีการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่องและตรงกับความต้องการพัฒนาของสถานศึกษา ด้านทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 นั้นครูต้องจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้วางแผน รู้จักคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา สรุปองค์รวมความรู้ และการนำไปใช้ จัดอบรมให้ครูได้มีความรู้เกี่ยวกับสื่อ และเทคโนโลยี จัดอบรมคุณธรรมให้นักเรียนในรูปแบบของค่ายคุณธรรมและบูรณาการในกลุ่มสาระต่าง ๆ

งานวิจัยต่างประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ

Anderson (2000) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ พฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่เป็นผู้นำทางการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) การกำหนดภารกิจของโรงเรียน และการสื่อสารการจัดการหลักสูตรและการสอน 2) การควบคุมดูแลการนิเทศการสอน 3) การตรวจสอบ 4) ความก้าวหน้าของนักเรียนและ 5) การส่งเสริมบรรยากาศการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญเพียง 1 มิติ คือ การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน

Maccathy (2002) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในมลรัฐนิวเจอร์ซีย์ พบว่าผู้บริหารและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการมีความคิดเห็นแตกต่างกับกลุ่มครูเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานด้าน วิชาการและด้านความรับผิดชอบในการตัดสินใจของ คณะกรรมการทุกกลุ่มตัวอย่างให้มี ประสิทธิภาพมากที่สุดกว่าการบริหารงานอื่น ๆ

O'Donnel & White (2005) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ผู้วิจัยสุ่มโรงเรียนระดับมัธยมและให้ครู 4 คน และผู้บริหารโรงเรียนของแต่ละโรงเรียนของ Hallinger ในแบบสอบถามมี 50 พฤติกรรม สำหรับ โรงเรียนที่มีประสิทธิผลพบว่า ครูรับรู้พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่เน้นการพัฒนาบรรยากาศ การเรียนรู้ของโรงเรียนเป็นตัวชี้ให้เห็นผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน นอกจากนั้นยังพบว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มี ฐานะทางสังคมดี เชื่อว่าได้แสดงพฤติกรรมสัมพันธ์กับพันธกิจของโรงเรียนจะเป็นโรงเรียนที่มี ผลสัมฤทธิ์การอ่านสูงกว่า

งานวิจัยที่เกี่ยวกับทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

Sahin (2009) ได้ศึกษาหลักการออกแบบการเรียนการสอนทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 ซึ่งในศตวรรษที่ 21 คนที่จะต้องมียุทธศาสตร์ระดับสูงที่เรียกว่าทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อแก้ปัญหาใหม่ของโลกใหม่ ผู้เรียนควรจะรู้วิธีการใช้ความรู้และทักษะของพวกเขา ทักษะการ เรียนรู้ เหล่านี้สามารถสรุปได้ภายใต้ 3 องค์ประกอบหลักประกอบด้วย ทักษะสารสนเทศและการ สื่อสาร ทักษะ การคิดและการแก้ปัญหา และทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการชี้นำตนเอง เมื่อมีปัญหาการศึกษาที่มีการเปลี่ยนแปลงในข้อเสนอการแก้ปัญหาในเวลาเดียวกันกับปัญหาเหล่านี้ นอกจากนี้ยังมีการเปลี่ยนแปลง ดังนั้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของศตวรรษที่ 21 ทักษะการเรียนรู้ จำเป็นต้องมีวิธีการใหม่และหลังสมัยใหม่หลักการออกแบบการเรียนการสอนที่ดูเหมือนจะตอบสนอง ความต้องการของศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นักเรียนและการใช้หลักการของการออกแบบ การสอนหลัง สมัยใหม่ที่สามารถเสนอวิธีการแก้ปัญหาเพื่อให้บรรลุทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

เป็นข้อสรุปที่ดีสำหรับการออกแบบการเรียนการสอนที่จะต้องพิจารณาจุดเหล่านี้จึงจะประสบความสำเร็จเมื่อทำงานบนทักษะการคิดระดับสูง

Saavedra and Opfer (2012) ได้ศึกษาทักษะที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 พบว่า มีทักษะ 9 ด้าน ได้แก่ 1) การเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพต้องเป็นการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียน ครูผู้สอนต้องตั้งหัวข้อที่มีความเกี่ยวข้องกับสถานที่สำคัญที่สะท้อนถึงตัวผู้เรียนและครู 2) การเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับทุกสาขาทั้งวิชาที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น ภาษาต่างประเทศวิทยาศาสตร์ สังคม คณิตศาสตร์ และศิลปะ 3) พัฒนาทักษะความคิด ผู้เรียนควรพัฒนาทักษะการคิดขั้นต่ำ และขั้นสูงไปพร้อม ๆ กัน 4) ส่งเสริมการเรียนรู้การถ่ายโอนความรู้ 5) สอนวิธีการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน อย่างไม่มีข้อจำกัด 6) การสร้างทางเลือกที่สามารถอธิบายสิ่งที่มีความเข้าใจที่ผิด 7) การทำงานเป็นทีมสามารถทำงานร่วมกันกับผู้อื่นได้เป็นสิ่งสำคัญในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 8) การใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ 9) ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

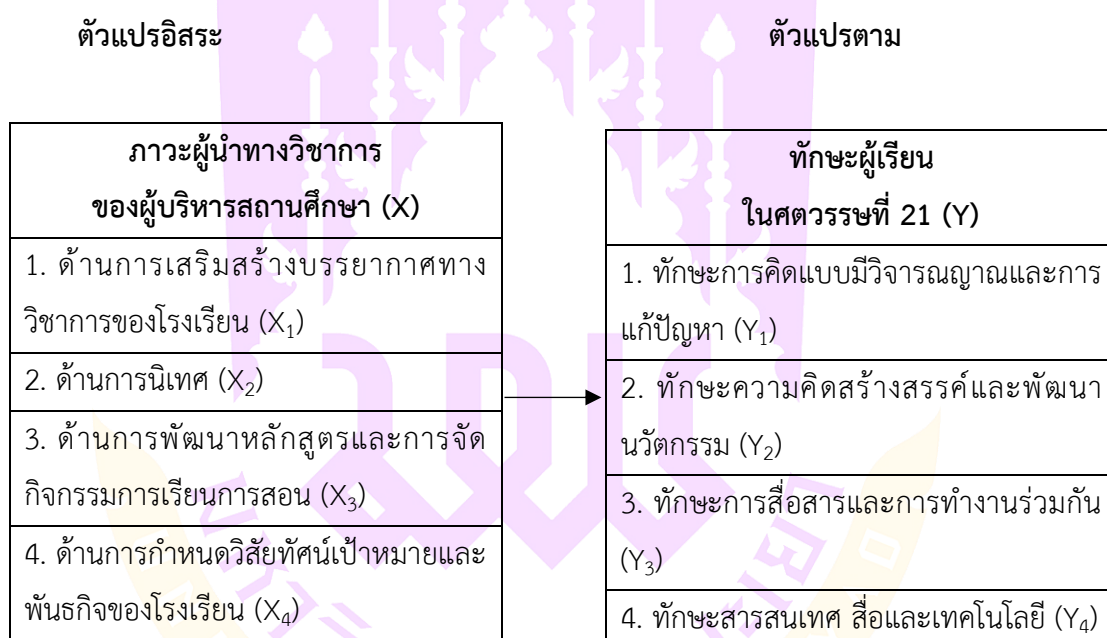
Kereluik, Mishra, Fahnoe and Terry (2013) ศึกษาเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่ทำให้เกิดประโยชน์มากที่สุดต่อความรู้ของผู้เรียนสำหรับศตวรรษที่ 21 พบว่า ความรู้ที่มีส่วนสำคัญสำหรับความสำเร็จในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยความรู้ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 ความรู้พื้นฐาน ประกอบด้วย การใช้ตัวเลข ทักษะความสามารถด้านการอ่านและเขียน และทักษะการเรียนรู้ข้ามสาระ ด้านที่ 2 ความรู้ด้านการปฏิบัติ ประกอบด้วย ทักษะความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม การแก้ปัญหาและการคิดเชิงวิพากษ์ และการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน และด้านที่ 3 ประกอบด้วย ทักษะชีวิตและทักษะการทำงาน ทักษะด้านจริยธรรม อารมณ์และความตระหนักและความสามารถทางวัฒนธรรม

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ ข้างต้นสรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการเพื่อการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ หากผู้บริหารขาดซึ่งภาวะผู้นำก็จะเป็นเพียงผู้บริหารที่ใช้อำนาจตามหน้าที่เท่านั้น แต่หากผู้บริหารมีภาวะผู้นำในตนเองก็จะช่วยให้เป็นผู้บริหารที่สมบูรณ์แบบทั้งยังส่งผลดีโดยตรงต่อการบริหารสถานศึกษา เช่นเดียวกับงานวิชาการซึ่งถือเป็นหลักสำคัญของสถานศึกษา เพราะงานวิชาการมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนถือได้ว่าเป็นหัวใจหลักของการศึกษา โดยแต่ละงานวิจัยให้ความสำคัญกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้ผลการจัดการเรียนการสอนนั้นมีประสิทธิภาพ ดังนี้ 1) ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 2) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน 3) ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน 4) ด้านการนิเทศ ดังนั้นหากผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความรู้ความสามารถทางด้านงานวิชาการที่ดีเยี่ยมแล้ว ก็จะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดียิ่งขึ้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 เพื่อนำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุงพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 และผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ผู้วิจัยจึงสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยมีลำดับขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. เก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำนวน 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองพะเยา อำเภอดอกคำใต้ อำเภอแม่ใจ และอำเภอ ภูพานยาว มีจำนวน 72 โรงเรียน โดยมีข้าราชการครู จำนวน 602 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปจากตารางสำเร็จของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 608–609) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 242 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) ดังนี้

2.1 ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้อำเภอเป็นชั้นภูมิในการแบ่งชั้น ทั้งนี้ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลให้ครอบคลุมทั้ง 4 อำเภอ ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 72 โรงเรียน

2.2 ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นชั้นภูมิในการแบ่ง ซึ่งผู้วิจัยสุ่มโรงเรียนร้อยละ 50 แต่ละขนาดโรงเรียน ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 39 โรงเรียนดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดของโรงเรียน

อำเภอ	ขนาดโรงเรียน	ประชากร (โรงเรียน)	กลุ่มตัวอย่าง (โรงเรียน)
1. เมืองพะเยา	เล็ก	12	6
	กลาง	9	5
	ใหญ่	0	0
	ใหญ่พิเศษ	1	1
2. ดอกคำใต้	เล็ก	16	8
	กลาง	6	3
	ใหญ่	0	0
	ใหญ่พิเศษ	0	0
3. แม่ใจ	เล็ก	15	8
	กลาง	3	2
	ใหญ่	0	0
	ใหญ่พิเศษ	0	0
4. ภูพานยาว	เล็ก	9	5
	กลาง	1	1
	ใหญ่	0	0
	ใหญ่พิเศษ	0	0
รวมทั้งสิ้น		72	39

2.3 ทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้วิธีการจับฉลาก
ชื่อของโรงเรียนตามขนาด ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 แสดงการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ทั้งหมด 39 โรงเรียน

อำเภอ	ขนาดโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน	จำนวนประชากรครู
1. เมืองพะเยา	เล็ก	6	49
	กลาง	5	66
	ใหญ่พิเศษ	1	70
2. ดอกคำใต้	เล็ก	8	65
	กลาง	3	40
3. แม่ใจ	เล็ก	8	52
	กลาง	2	26
4. ภูพานยาว	เล็ก	5	29
	กลาง	1	10
รวมทั้งสิ้น			407

2.4 ทำการสุ่มตัวอย่างข้าราชการครูในแต่ละขนาดของโรงเรียนตามสัดส่วน (Proportional) โดยการเทียบบัญญัติไตรยางศ์ ดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 แสดงการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากร

อำเภอ	ขนาดโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน ประชากรครู	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่างครู
1. เมืองพะเยา	เล็ก	6	49	29
	กลาง	5	66	39
	ใหญ่พิเศษ	1	70	42
2. ดอกคำใต้	เล็ก	8	65	39
	กลาง	3	40	24
3. แม่ใจ	เล็ก	8	52	31
	กลาง	2	26	15
4. ภูพานยาว	เล็ก	5	29	17
	กลาง	1	10	6
รวมทั้งสิ้น		39	407	242

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการสร้างแบบสอบถามผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ที่รวมถึงได้ศึกษาข้อคำถามจากรายงานการวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง นำมาสรุปเป็นแบบสอบถาม โดยให้ข้อคำถามสอดคล้องกับ นิยามศัพท์ จำนวน 1 ฉบับ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ ประกอบด้วยขนาดสถานศึกษา วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงานและตำแหน่ง มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มี 4 ด้าน ตามแนวคิดของลิเคอร์ธ (Likert's Rating Scale) มี 5 ระดับ ซึ่งมีความหมายดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับ มากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับ มาก

ระดับ 3 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับ ปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับ น้อย

ระดับ 1 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มี 4 ด้าน ตามแนวคิดของลิเคอร์ธ (Likert) มี 5 ระดับ ซึ่ง มีความหมายดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับ มากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับ มาก

ระดับ 3 หมายถึง ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับ ปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับ น้อย

ระดับ 1 หมายถึง ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือการวิจัย

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยทำการศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ที่รวมถึง ได้ศึกษาข้อคำถามจากรายงานการวิจัย และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

2. กำหนดนิยามศัพท์ตามตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
3. ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือให้ครอบคลุมตัวแปรที่ต้องการศึกษา โดยรวบรวมข้อคำถาม และปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา โครงสร้างและภาษา ให้ได้ข้อคำถามที่ครอบคลุมแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
5. นำแบบสอบถามที่ได้รับคำแนะนำแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัยไปให้ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยมี รายนามผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ดังนี้

5.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร คล้ายอำ รงคณบดีฝ่ายแผนงาน และ พัฒนาคุณภาพนิสิต วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

5.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐวุฒิ สัพโส ผู้ช่วยคณบดี วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

5.3 นางสาวยิ่งพร เจียรตระกูล ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านแม่สุก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

6. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ไปทดลองใช้ (Try out) กับครูจำนวน 30 คน ซึ่งกลุ่มที่ทดลองใช้จะเป็นข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้นำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (α : Cronbach's Coefficient Alpha)

8. นำแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์แล้วไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือและเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ โดยทำข้อคำถามมีค่าดัชนีความ สอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC : index of item objective congruence) กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาข้อคำถามได้ ดังนี้

ให้คะแนน +1 ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจคำถามนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์

ให้คะแนน 0 ผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจคำถามนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์

ให้คะแนน -1 ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์

เกณฑ์การพิจารณาเลือกข้อคำถาม โดยพิจารณาจากข้อคำถาม ที่มีค่าดัชนีความ สอดคล้องตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป ถ้าข้อคำถามใดมีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.67 ต้องนำไป ปรับปรุงแก้ไข

ตามข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบแบบสอบถามภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ค่า IOC ที่ได้ อยู่ระหว่าง 0.67-1.00

2. นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try out) กับข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.97

3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่น และมีความสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามลำดับและขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือจากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ถึงผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 242 ชุด

2. ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามจำนวน 242 ชุด ให้แก่สถานศึกษาใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 กระทำโดย 1 วิธี คือ แจกแบบสอบถามทางระบบออนไลน์

3. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามคืนจากสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ตามช่วงเวลาที่กำหนด โดยกำหนดการเก็บข้อมูลภายใน 20 วัน

4. ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามจำนวน 242 ชุด ได้รับกลับคืนมา 242 ชุด คิดเป็น ร้อยละ 100 และตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยมีกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำนวน 242 คน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลเมื่อดำเนินการเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ในการจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

- 1.1 ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
- 1.2 กรอกรหัสแบบสอบถาม
- 1.3 กำหนดตัวแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละข้อ แล้วบันทึกข้อมูล
- 1.4 ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถามดำเนินการ ดังนี้

1.4.1) ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

1.4.2) ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จัดลำดับความคิดเห็น โดยแยกเป็นรายข้อ รายด้าน และโดยภาพรวม นำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย โดยเกณฑ์การให้คะแนนจากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ได้กำหนดน้ำหนักคะแนน ดังนี้

5 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมาก

3 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับปานกลาง

2 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับน้อย

1 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับน้อยที่สุด

และใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำมาวิเคราะห์แปลความหมายข้อมูล การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยได้กำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ย (เทียมนจันทร์พานิชย์ผลินไชย, 2559) ช่วงค่าเฉลี่ยและการแปลความหมาย ดังนี้

4.50-5.00 หมายถึง ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมากที่สุด

3.50-4.49 หมายถึง ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก

2.50-3.49 หมายถึง ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับปานกลาง

1.50-2.49 หมายถึง ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อย

1.00-1.49 หมายถึง ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.4.3) ตอนที่ 3 ระดับทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จัดลำดับความคิดเห็น โดยแยกเป็นรายข้อรายด้าน และโดยภาพรวม นำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย โดยเกณฑ์การให้คะแนน จากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ได้กำหนดน้ำหนักคะแนน ดังนี้

5 หมายถึง ระดับทักษะของผู้เรียน มากที่สุด

4 หมายถึง ระดับทักษะของผู้เรียน มาก

3 หมายถึง ระดับทักษะของผู้เรียน ปานกลาง

2 หมายถึง ระดับทักษะของผู้เรียน น้อย

1 หมายถึง ระดับทักษะของผู้เรียน น้อยที่สุด

และใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำมาวิเคราะห์แปลความหมายข้อมูล การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยได้กำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ย (เทียมจันทร์พานิชย์พลินไชย, 2559) ช่วงค่าเฉลี่ยและการแปลความหมาย ดังนี้

4.50-5.00 หมายถึง ระดับทักษะของผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด

3.50-4.49 หมายถึง ระดับทักษะของผู้เรียน อยู่ในระดับมาก

2.50-3.49 หมายถึง ระดับทักษะของผู้เรียน อยู่ในระดับปานกลาง

1.50-2.49 หมายถึง ระดับทักษะของผู้เรียน อยู่ในระดับน้อย

1.00-1.49 หมายถึง ระดับทักษะของผู้เรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์หลังจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

2.1 นำข้อมูลจากแบบสอบถามระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 มาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R_{xy}) ของเพียร์สัน (Pearson's product moment coefficient) และแปลความหมายของคะแนน การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เทียบกับเกณฑ์ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540) ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)

ระดับของความสัมพันธ์

.81 ขึ้นไป

มีความสัมพันธ์กันระดับสูงมาก

.61-.80	มีความสัมพันธ์กันระดับสูง
.41-.60	มีความสัมพันธ์กันระดับปานกลาง
.21-.40	มีความสัมพันธ์กันระดับต่ำ
.20 ลงไป	มีความสัมพันธ์กันระดับต่ำมาก

2.2 นำข้อมูลที่ได้รับไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ โดยวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับข้อมูลครบถ้วนตามที่ต้องการแล้ว การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ตอนที่ 1 และตอนที่ 2 ที่เก็บรวบรวมได้ไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อประมวลผลและหาค่าสถิติ ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 แบบสอบถาม ตอนที่ 1 ซึ่งเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การแจกแจงหาความถี่ และหาค่าร้อยละ จำแนกตามขนาด สถานศึกษา วุฒิกการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

1.2 แบบสอบถาม ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายข้อ และภาพรวมทั้ง 4 ด้าน

1.3 แบบสอบถาม ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายข้อและภาพรวมทั้ง 4 ด้าน

3.1 สถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย

3.1.1 ความถี่ (Frequency)

3.1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

3.1.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)

3.1.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.2 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานการวิจัย ประกอบด้วย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Coefficient) เพื่อค้นหาหาตัวพยากรณ์และสร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยใช้วิธี Stepwise

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยครั้งนี้โดยได้ เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

ตอนที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

ตอนที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

$\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย

S.D. แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

% แทน ร้อยละ

* แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

X แทน ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

X₁ แทน ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน

X₂ แทน ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการนิเทศ

X₃ แทน ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

X₄ แทน ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน

Y แทน ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

Y_1 แทน ทักษะการคิดแบบมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา

Y_2 แทน ทักษะความคิดสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรม

Y_3 แทน ทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน

Y_4 แทน ทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี

R แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ

R_2 แทน ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์หรือประสิทธิภาพในอำนาจพยากรณ์

a แทน ค่าคงที่ของพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

b แทน สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

β แทน สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปแบบคะแนน มาตรฐาน

SE_b แทน ค่าความคาดเคลื่อนคะแนนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ ตัวแปร พยากรณ์

SE_{est} แทน ค่าความคาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์

$\hat{Y}$ แทน ค่าของสมการพยากรณ์ตัวแปรเกณฑ์ (ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21)

อันเนื่องมาจากตัวแปรพยากรณ์ (ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา) ที่ได้จากการถดถอยพหุคูณในรูปแบบของคะแนนดิบ

$\hat{Z}$ แทน ค่าของสมการพยากรณ์ตัวแปรเกณฑ์ (ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21)

อันเนื่องมาจากตัวแปรพยากรณ์ (ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา) ที่ได้จากการถดถอยพหุคูณในรูปแบบของคะแนนมาตรฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม ขนาดของสถานศึกษา วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และตำแหน่งนำมาแจกแจงความถี่และหาร้อยละปรากฏผลดังตาราง 6 ดังนี้

ตาราง 6 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและตำแหน่ง

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1.ขนาดของสถานศึกษา		
1.1 เล็ก	116	47.90
1.2 กลาง	84	34.70
1.3 ใหญ่/ใหญ่พิเศษ	42	17.40
รวม	242	100.00
2.วุฒิการศึกษา		
2.1 ปริญญาตรี	172	71.10
2.2 สูงกว่าปริญญาตรี	70	28.90
รวม	242	100.00
3.ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน		
3.1 น้อยกว่า 10 ปี	148	61.20
3.2 ระหว่าง 10-20 ปี	75	31.00
3.3 มากกว่า 20 ปี	19	7.90
รวม	242	100.00
4.ตำแหน่ง		
4.1 ครูอันดับ คศ.1	82	33.90
4.2 ครูอันดับ คศ.2	100	41.30
4.3 ครูอันดับ คศ.3	60	24.80
4.4 ครูอันดับ คศ.4	0	0.00
รวม	242	100.00

จากตาราง 6 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีจำนวน 242 คน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ประกอบด้วย ขนาดเล็ก จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 47.90 ขนาดกลางจำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 34.70 ขนาดใหญ่/ใหญ่พิเศษ จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 17.40 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประกอบด้วย ปริญญาตรี จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 71.10 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน

70 คน คิดเป็นร้อยละ 28.90 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 61.20 ระหว่าง 10 – 20 ปี จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 31.00 และ มากกว่า 20 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 7.90 จำแนกตามตำแหน่ง ประกอบด้วย ครูอันดับ คศ.1 จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 33.90 ครูอันดับ คศ.2 จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 41.30 ครูอันดับ คศ.3 จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 27.80 และครูอันดับ คศ. 4 จำนวน 0 คน คิดเป็นร้อยละ 0.00

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยภาพรวม

ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา	n=242		ระดับภาวะผู้นำ ทางวิชาการ	อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทาง วิชาการของโรงเรียน	4.05	0.59	มาก	4
2. ด้านการนิเทศ	4.45	0.52	มาก	2
3. ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน	4.54	0.40	มากที่สุด	1
4. ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายและ พันธกิจของโรงเรียน	4.38	0.57	มาก	3
รวมเฉลี่ย	4.35	0.40	มาก	

จากตาราง 7 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.40) เมื่อพิจารณา รายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.40) รองลงมา คือ ด้านการนิเทศ ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.52) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.59)

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศ ทางวิชาการของโรงเรียน	n=242		ระดับภาวะผู้นำ ทางวิชาการ	
	$\bar{X}$	S.D.		อันดับที่
1. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.25	0.77	มาก	1
2. ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรทรัพยากรและการจัดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย	4.06	0.91	มาก	4
3. ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและ ปรับปรุงสถานที่ให้เป็นปัจจุบัน	4.09	0.82	มาก	2
4. ผู้บริหารสถานศึกษาเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครูและนักเรียน	4.05	0.88	มาก	5
5. ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูผู้สอนสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนที่พัฒนาผู้เรียนให้มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้	4.08	0.94	มาก	3
รวมเฉลี่ย	4.10	0.55	มาก	

จากตาราง 8 พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.55) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.77) รองลงมา คือผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและปรับปรุงสถานที่ให้เป็นปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.82) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครูและนักเรียน ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.88)

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ด้านการนิเทศ

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา ด้านการนิเทศ	n=242		ระดับภาวะผู้นำ	
	$\bar{X}$	S.D.	ทางวิชาการ	อันดับที่
1. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมแนะนำให้ คำปรึกษาครูในการปฏิบัติหน้าที่ตาม ภารกิจหลักให้บรรลุเป้าหมาย	4.45	0.66	มาก	2
2. ผู้บริหารสถานศึกษากำกับติดตาม เสนอแนะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับ ครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอน	4.44	0.67	มาก	3
2. ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความช่วยเหลือ และดำเนินการปรับปรุง งานที่เกี่ยวข้อง กับการเรียนการสอนเพื่อที่จะให้ครู ปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น	4.50	0.62	มากที่สุด	1
3. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมคุณภาพ การจัดการเรียนการสอน ของครูให้มี ประสิทธิภาพอันจะส่งผลต่อคุณภาพของ ผู้เรียน	4.41	0.60	มาก	4
รวมเฉลี่ย	4.45	0.52	มาก	

จากตาราง 9 พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ด้านการนิเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความช่วยเหลือและดำเนินการปรับปรุงงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนเพื่อที่จะให้ครูปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.62) รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมแนะนำให้คำปรึกษาครูในการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจหลักให้บรรลุเป้าหมาย ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.66) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ของครูให้มีประสิทธิภาพอันจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.60)

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	n=242		ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการ	
	$\bar{X}$	S.D.		อันดับที่
1. ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีการวิเคราะห์หลักสูตรการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การจัดทำโครงสร้างหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และประเมินผลการทำงานของหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน	4.54	0.55	มากที่สุด	3
2. ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกับครู	4.57	0.55	มากที่สุด	2
3. ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษาและ ให้ครูผู้สอนเผยแพร่ผลงานการเรียนรู้	4.48	0.61	มาก	5
4. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่มุ่งพัฒนาและเติมเต็มความรู้ให้แก่ผู้เรียน	4.59	0.53	มากที่สุด	1
5. ผู้บริหารสถานศึกษากำกับติดตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ ผู้เรียนตามความสอดคล้องของหลักสูตร รวมทั้งประเมินผลตามมาตรฐานทางวิชาการ	4.52	0.57	มากที่สุด	4
รวมเฉลี่ย	4.54	0.40	มากที่สุด	

จากตาราง 10 พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.40) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่มุ่งพัฒนาและเติมเต็มความรู้ให้แก่ผู้เรียน ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.53) รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกับครู ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.55) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษาและ ให้ครูผู้สอนเผยแพร่ผลงานการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.61)

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน	n=242		ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการ	อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ออกแบบ วางแผน กำหนดทิศทาง การกิจการดำเนินงาน วิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียนร่วมกันกับคณะครู	4.36	0.64	มาก	3
2. ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดนโยบายการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยให้ความสำคัญในการบริหารงานวิชาการ	4.33	0.63	มาก	4
3. ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการ ดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายตามเกณฑ์มาตรฐานงานวิชาการที่วางไว้	4.38	0.65	มาก	2
4. ผู้บริหารสถานศึกษาประเมินผลความก้าวหน้าของผู้เรียนตามวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียน	4.46	0.64	มาก	1
รวมเฉลี่ย	4.38	0.57	มาก	

จากตาราง 11 พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.57) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาประเมินผลความก้าวหน้าของผู้เรียนตามวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.64) รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการ ดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายตามเกณฑ์มาตรฐานงานวิชาการที่วางไว้ ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.65) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดนโยบายการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยให้ความสำคัญในการบริหารงานวิชาการ ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.63)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพะเยา เขต 1

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยภาพรวม

ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21	n=242		ระดับทักษะผู้เรียน	
	$\bar{X}$	S.D.	ในศตวรรษที่ 21	อันดับที่
1. ทักษะการคิดแบบมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา	4.15	0.55	มาก	4
2. ทักษะความคิดสร้างสรรค์และพัฒนา นวัตกรรม	4.17	0.58	มาก	3
3. ทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน	4.39	0.46	มาก	1
4. ทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี	4.29	0.56	มาก	2
รวมเฉลี่ย	4.24	0.48	มาก	

จากตาราง 12 พบว่า ระดับของทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.48)
เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านทักษะการสื่อสารและการทำงาน
ร่วมกัน ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.46) รองลงมาคือ ด้านทักษะสารสนเทศสื่อและเทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.29$,
S.D. = 0.56) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านทักษะการคิดแบบมีวิจารณญาณ และการ
แก้ปัญหา ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.55)

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ทักษะด้านการคิดแบบมี
 วิจารณญาณ และการแก้ปัญหา

ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ด้านการคิดแบบมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา	n=242		ระดับทักษะ ผู้เรียนใน ศตวรรษที่ 21	
	$\bar{X}$	S.D.	ผู้เรียนใน ศตวรรษที่ 21	อันดับที่
1. ผู้เรียนสามารถคิดไตร่ตรองอย่างละเอียดรอบคอบ ใช้เหตุผลได้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น	4.08	0.65	มาก	4
2. ผู้เรียนสามารถคิดจากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ออย่างเป็นระบบ	4.13	0.70	มาก	3
3. ผู้เรียนสามารถใช้เหตุผลและข้อมูลต่าง ๆ เพื่อศึกษาข้อเท็จจริง หลักฐาน แลวนำมาวิเคราะห์อย่างสมเหตุสมผลก่อนตัดสินใจลงข้อสรุปของข้อมูล	4.16	0.67	มาก	2
4. ผู้เรียนสามารถแก้ไขปัญหาได้หลากหลายวิธีตามสถานการณ์	4.24	0.67	มาก	1
5. ผู้เรียนสามารถประเมินสถานการณ์ปัญหา วิเคราะห์ผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นแล้วคำนึงถึงผลกระทบที่จะตามมาอย่างรอบด้าน	4.13	0.60	มาก	3
รวมเฉลี่ย	4.15	0.55	มาก	

จากตาราง 13 ระดับของทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ด้านการคิดแบบมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.55) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้เรียนสามารถแก้ไขปัญหาได้หลากหลายวิธีตามสถานการณ์ ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.67) รองลงมา คือผู้เรียนสามารถใช้เหตุผลและข้อมูลต่าง ๆ เพื่อศึกษาข้อเท็จจริง หลักฐาน แลวนำมาวิเคราะห์อย่างสมเหตุสมผลก่อนตัดสินใจ ลงข้อสรุปของข้อมูล ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.67) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้เรียนสามารถคิดไตร่ตรองอย่างละเอียดรอบคอบ ใช้เหตุผลได้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.65)

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรม

ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ด้านความคิดสร้างสรรค์ และพัฒนานวัตกรรม	n=242		ระดับทักษะ ผู้เรียนใน ศตวรรษที่ 21	อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ผู้เรียนสามารถนำความรู้ จินตนาการ และประสบการณ์เดิมมา สร้างสรรค์ ออกแบบ ปรับปรุง เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่	4.21	0.68	มาก	2
2. ผู้เรียนสามารถอธิบายวิเคราะห์และ ประเมินความรู้หรือสิ่งใหม่ที่สร้างขึ้นมาได้	4.11	0.62	มาก	4
3. ผู้เรียนสามารถสื่อสารให้ผู้อื่นได้รับรู้ แล้วยอมรับในความคิดเห็นของผู้อื่นเพื่อนำมา ปรับปรุงพัฒนางานเชิงสร้างสรรค์	4.26	0.65	มาก	1
4. ผู้เรียนสามารถนำความคิดสร้างสรรค์ไปใช้ ให้เกิดประโยชน์ต่องานให้เกิดประสิทธิภาพ พัฒนางานนั้นเป็นนวัตกรรม	4.12	0.75	มาก	3
รวมเฉลี่ย	4.17	0.58	มาก	

จากตาราง 14 ระดับของทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ด้านความคิดสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้เรียนสามารถสื่อสารให้ผู้อื่นได้รับรู้แล้วยอมรับในความคิดเห็นของผู้อื่น เพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนางานเชิงสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.65) รองลงมาคือ ผู้เรียนสามารถนำความรู้ จินตนาการ และประสบการณ์เดิมมาสร้างสรรค์ ออกแบบ ปรับปรุง เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.68) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้เรียนสามารถอธิบายวิเคราะห์และประเมินความรู้หรือสิ่งใหม่ที่สร้างขึ้นมาได้ ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.62)

ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ทักษะด้านการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน

ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ด้านการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน	n=242		ระดับทักษะ ผู้เรียนใน ศตวรรษที่ 21	อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้อย่างถูกต้องชัดเจน มีประสิทธิภาพ ทั้งการพูด การฟัง และการเขียน	4.33	0.60	มาก	3
2. ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลอื่น ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ท่วมเท่วมั่น เห็นคุณค่าของผู้ร่วมงาน ยอมรับความแตกต่าง	4.40	0.54	มาก	2
3. ผู้เรียนมีการรับฟังข้อเสนอแนะหรือความคิดใหม่ ๆ ประสานงานกันอยู่เสมอ	4.40	0.56	มาก	2
4. ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการทำงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน	4.41	0.58	มาก	1
รวมเฉลี่ย	4.39	0.46	มาก	

จากตาราง 15 ระดับของทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ด้านการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.46) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.58) รองลงมาคือผู้เรียนมีการรับฟังข้อเสนอแนะหรือความคิดใหม่ ๆ ประสานงานกันอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.56) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้อย่างถูกต้องชัดเจน มีประสิทธิภาพ ทั้งการพูด การฟัง และการเขียน ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.60)

ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ทักษะด้านสารสนเทศ

ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี	n=242		ระดับทักษะ ผู้เรียนใน ศตวรรษที่ 21	
	$\bar{X}$	S.D.	ผู้เรียนใน ศตวรรษที่ 21	อันดับที่
1. ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ รวมทั้ง เทคโนโลยีเพื่อเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศได้อย่างได้อย่างรวดเร็วและตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้	4.33	0.70	มาก	3
2. ผู้เรียนคำนึงถึงจริยธรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่เป็น ประโยชน์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น	4.35	0.60	มาก	2
3. ผู้เรียนสามารถประเมินความน่าเชื่อถือของสารสนเทศอย่างสร้างสรรค์	4.19	0.64	มาก	5
4. ผู้เรียนรับผิดชอบการใช้เทคโนโลยีและสามารถนำเทคโนโลยี สารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการเพื่อการเรียนรู้	4.23	0.73	มาก	4
5. ผู้เรียนสามารถนำข้อมูลมาใช้อย่าง ถูกต้องเหมาะสม และเรียนรู้ที่จะใช้เทคโนโลยีอย่างชาญฉลาดและปลอดภัย	4.36	0.68	มาก	1
รวมเฉลี่ย	4.29	0.55	มาก	

จากตาราง 16 ระดับของทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.55) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้เรียนสามารถนำข้อมูลมาใช้อย่างถูกต้องเหมาะสมและเรียนรู้ที่จะใช้เทคโนโลยีอย่างชาญฉลาดและปลอดภัย ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.68) รองลงมาคือ ผู้เรียนคำนึงถึงจริยธรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่เป็น ประโยชน์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.60) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้เรียนสามารถประเมินความน่าเชื่อถือของสารสนเทศอย่างสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.64)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับ
ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของตัวพยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของ
ผู้บริหารสถานศึกษา และ ตัวแปรเกณฑ์ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 และค่า
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเกณฑ์และตัวแปรพยากรณ์

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	Y	Mean	S.D.
X ₁	1.000					4.10	0.55
X ₂	0.589**	1.000				4.45	0.52
X ₃	0.270**	0.323**	1.000			4.54	0.40
X ₄	0.555**	0.642**	0.402**	1.000		4.38	0.57
Y	0.378**	0.556**	0.235**	0.494**	1.000	4.24	0.48

จากตาราง 17 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา (X) กับทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 (Y) พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งหมด 10 คู่ เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นรายด้าน (X) กับทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยรวม (Y) สูงสุด 3 อันดับแรกพบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการนิเทศ (X₂) ($r = 0.556$) รองลงมาคือภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน (X₄) ($r = 0.494$) และภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน (X₁) ($r = 0.378$) ตามลำดับและภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (X₃) ($r = 0.235$) น้อยที่สุด

ตาราง 18 แสดงผลการวิเคราะห์ Multicollinearity

Variable	Collinearity Statistics	
	Tolerance	VIF
X1	0.60	1.67
X2	0.51	1.97
X3	0.83	1.20
X4	0.51	1.97

จากตาราง 18 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ พบว่าค่า Tolerance ของตัวแปรอิสระทุกตัวมีค่าไม่ใกล้ศูนย์ (>0.5) และค่า Variance Inflation Factor ของตัวแปรอิสระทุกตัวมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรพยากรณ์ ไม่มีลักษณะ เป็นภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity) ซึ่งมีผลทำให้การพยากรณ์ที่สร้างขึ้นมีความ คลาดเคลื่อนสูง ดังนั้น จึงเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอย คือ ด้านการนิเทศ (X_2) และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน (X_4) ดังนั้นข้อมูลจึงมีความเหมาะสม สำหรับการวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณต่อไปได้

ตาราง 19 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Coefficient) แบบวิธี Enter Multiple Regression Analysis เพื่อหาความสามารถในการพยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

ตัวแปร	b	SE	β	t
ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน (x_1)	0.013	0.059	0.015	0.227
ด้านการนิเทศ (X_2)	0.362	0.067	0.399	5.390**
ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (X_3)	0.014	0.069	0.012	0.202
ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน (X_4)	0.188	0.062	0.224	3.026**
a = 1.685 R = 0.584 $SE_{est} = 0.389$ $R^2 = 0.341$ F = 30.674**				

จากตาราง 19 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ที่นำมาวิเคราะห์จำนวน 4 ด้าน พบว่า มีจำนวน 2 ด้านที่สามารถพยากรณ์ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ได้ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการนิเทศ (X_2) และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายและพันธกิจ ของโรงเรียน (X_4) ทั้ง 2 ตัวแปรสามารถร่วมกันพยากรณ์ด้านทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ได้ร้อยละ 34.10

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Coefficient) แบบวิธี Stepwise เพื่อหาความสามารถในการพยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

ตาราง 20 แสดงอำนาจพยากรณ์ของตัวแปรพยากรณ์และคัดเลือกตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุดจากภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

ตัวแปรพยากรณ์	R	R ²	ร้อยละพยากรณ์
X_2	.556**	.309	30.90
X_2, X_4	.584**	.341	34.10

จากตาราง 20 จะเห็นได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถพยากรณ์ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 มีจำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการนิเทศ (X_2) และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน (X_4) ทั้ง 2 ตัวแปรสามารถร่วมกันพยากรณ์ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ได้ร้อยละ 34.10

เพื่อการสร้างสมการพยากรณ์ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จากตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุด จึงได้นำเสนอค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรพยากรณ์ (B, β) ดังตารางที่ 21

ตาราง 21 แสดงค่าสถิติของตัวพยากรณ์ที่ใช้พยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
สถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพะเยา เขต 1

ตัวแปรพยากรณ์	b	SE	β	t
ด้านการนิเทศ (X_2)	0.369	0.062	0.407	5.937**
ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน (X_4)	0.195	0.058	0.233	3.397**
a = 1.741 R = 0.584 $SE_{est} = 0.387$ $R^2 = 0.341$ F = 61.793**				

จากตาราง 21 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการที่สามารถพยากรณ์ระดับความสำเร็จของ
ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1
ประกอบด้วย 2 ด้าน คือ ด้านการนิเทศ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสามารถเขียนในรูปแบบของสมการพยากรณ์ในสมการรูป
คะแนนดิบ และสมการรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.741 + 0.369(X_2) + 0.195(X_4)$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = 0.407(ZX_2) + 0.233(ZX_4)$$

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอ โดยเรียงลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 สรุปผลการศึกษา ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รองลงมา ด้านการนิเทศ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน โดยผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษารายด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน พบว่า โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก โดยผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอน เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและ ปรับปรุงสถานที่ให้เป็นปัจจุบัน ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูผู้สอนสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนที่พัฒนาผู้เรียนให้มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรทรัพยากรและการจัดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและผู้บริหารสถานศึกษาเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครูและนักเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.2 ด้านการนิเทศ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยผู้บริหารสถานศึกษาให้ความช่วยเหลือและดำเนินการปรับปรุง งานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนเพื่อที่จะให้ครูปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้นมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมแนะนำให้ค่าปรึกษาครูในการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจหลักให้บรรลุเป้าหมาย ผู้บริหารสถานศึกษากำกับติดตาม เสนอแนะ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนและผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ของครูให้มีประสิทธิภาพอันจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.3 ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาและเติมเต็มความรู้ให้แก่ผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาผู้บริหารสถานศึกษาร่วมวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกับครู ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีการวิเคราะห์หลักสูตรการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การจัดทำโครงสร้างหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษากำกับติดตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ ผู้เรียนตามความสอดคล้องของหลักสูตร รวมทั้งประเมินผลตามมาตรฐานทางวิชาการและผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษาและ ให้ครูผู้สอนเผยแพร่ผลงานการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.4 ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก โดยผู้บริหารสถานศึกษาประเมินผลความก้าวหน้าของผู้เรียนตามวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาผู้บริหารสถานศึกษาสร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการ ดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายตามเกณฑ์มาตรฐานงานวิชาการที่วางไว้ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ออกแบบ วางแผน กำหนดทิศทาง ภารกิจการดำเนินงาน วิสัยทัศน์พันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียนร่วมกันกับคณะครูและผู้บริหารสถานศึกษากำหนดนโยบายการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยให้ความสำคัญในการบริหารงานวิชาการมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. ผลการศึกษาระดับของทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

ระดับทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 1 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณารายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน รองลงมา ด้านทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี ด้านทักษะความคิดสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรมและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านทักษะการคิดแบบมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา โดยผลการศึกษาระดับทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 รายด้านดังนี้

2.1 ด้านการคิดแบบมีวิจารณ์ญาณ และการแก้ปัญหา พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยผู้เรียนสามารถแก้ไขปัญหาค้นหาหลายวิธีตามสถานการณ์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาผู้เรียนสามารถใช้เหตุผลและข้อมูลต่าง ๆ เพื่อศึกษาข้อเท็จจริง หลักฐาน แลวนำมาวิเคราะห์อย่างสมเหตุสมผลก่อนตัดสินใจ ลงข้อสรุปของข้อมูล ผู้เรียนสามารถคิดจากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่อย่างเป็นระบบ ผู้เรียนสามารถประเมินสถานการณ์ปัญหา วิเคราะห์ผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นแล้วคำนึงถึงผลกระทบที่จะตามมาอย่างรอบด้านและผู้เรียนสามารถคิดไตร่ตรองอย่างละเอียดรอบคอบ ใช้เหตุผลได้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2.2 ด้านความคิดสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรม พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก โดยผู้เรียนสามารถสื่อสารให้ผู้อื่นได้รับรู้แล้วยอมรับในความคิดเห็นของผู้อื่น เพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนางานเชิงสร้างสรรค์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาผู้เรียนสามารถนำความรู้ จินตนาการ และประสบการณ์เดิมมา สร้างสรรค์ ออกแบบ ปรับปรุง เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ผู้เรียนสามารถนำความคิดสร้างสรรค์ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่องานให้เกิดประสิทธิภาพพัฒนาผลงานนั้นเป็นนวัตกรรมและผู้เรียนสามารถอธิบายวิเคราะห์และประเมินความรู้หรือสิ่งใหม่ที่สร้างขึ้นมามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2.3 ด้านการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลอื่น ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ทุมเท่งม่น เห็นคุณค่าของผู้ร่วมงาน ยอมรับความแตกต่าง ผู้เรียนมีการรับฟังข้อเสนอแนะหรือความคิดใหม่ ๆ ประสานงานกันอยู่เสมอและผู้เรียนสามารถสื่อสารได้อย่างถูกต้องชัดเจน มีประสิทธิภาพ ทั้ง การพูด การฟัง และการเขียนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2.4 ด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยผู้เรียนสามารถนำข้อมูลมาใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม และเรียนรู้ที่จะใช้เทคโนโลยีอย่างชาญฉลาดและปลอดภัยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาผู้เรียนคำนึงถึงจริยธรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ รวมทั้งเทคโนโลยีเพื่อเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศอย่างได้อย่างรวดเร็วและตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ผู้เรียนรับผิดชอบการใช้เทคโนโลยีและสามารถนำเทคโนโลยี สารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการเพื่อการเรียนรู้และผู้เรียนสามารถประเมินความน่าเชื่อถือของสารสนเทศอย่างสร้างสรรค์มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ทุกด้าน ได้แก่ ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน (X1) ด้านการนิเทศ (X2) ด้านการพัฒนา

หลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (X3) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน (X4) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

4. ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถพยากรณ์ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พะเยา เขต 1 มีจำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการนิเทศด้านการกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน และดังนั้นผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถมาสร้างสมการพยากรณ์ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.741 + 0.369(X_2) + 0.195(X_4)$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = 0.407(ZX_2) + 0.233(ZX_4)$$

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษา เรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 มีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 มีพฤติกรรมที่ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน พัฒนางานวิชาการ และชี้นำบุคลากรในสถานศึกษาให้ตระหนักในจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา มีการกำหนดเป้าหมาย สร้างวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน และพัฒนาส่งเสริมการบริหารบุคลากรในการปฏิบัติงานในสถานศึกษาให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ เสริมสร้างให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ตลอดจนทั้งการสร้างบรรยากาศในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปิยธิดา ทาปลัด (2561) ที่ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกลุ่มโรงเรียนนิคมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มโรงเรียนนิคมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษารายด้าน มีประเด็นที่น่าสนใจอภิปรายดังนี้

1.1 ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน เป็นองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 เป็นผู้ที่ส่งเสริมสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน พัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและปรับปรุงสถานที่ให้เป็นปัจจุบัน และสนับสนุนให้ครูผู้สอนสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนที่พัฒนาผู้เรียนใหม่เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ อีกทั้งจัดสรรทรัพยากรและการจัดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครูและนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมควร ชุมชอบ (2560) ได้ทำการศึกษาศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมบรรยากาศในการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของสาธิตา เรือนทัพ (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูในอำเภอสรนครบุรีสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมบรรยากาศในการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการนิเทศ เป็นองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 เป็นผู้ที่มีความช่วยเหลือและดำเนินการปรับปรุงงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนเพื่อที่จะให้ครูปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น และมีการส่งเสริมแนะนำให้คำปรึกษาครูในการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจหลักให้บรรลุเป้าหมาย กำกับติดตาม เสนอแนะ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนและส่งเสริมคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพอันจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปิยธิดา ทาปลัด (2561) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนนิคมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จากผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการนิเทศ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของชลนิชา ศิลาพงษ์ (2564) ได้ทำการศึกษา

เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการนิเทศการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 เป็นผู้ที่มีส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่มุ่งพัฒนาและเติมเต็มความรู้ให้แก่ผู้เรียน ร่วมวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกับครู และเป็นผู้นำการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีการวิเคราะห์หลักสูตรการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การจัดทำโครงสร้างหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการกำกับติดตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนตามความสอดคล้องของหลักสูตร ประเมินผลตามมาตรฐานทางวิชาการและมีการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษา และให้ครูผู้สอนเผยแพร่ผลงานการเรียนรู้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปวีณา บุทธิจักร (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 เป็นผู้ที่สามารถออกแบบ วางแผน กำหนดทิศทาง การจัดการดำเนินงาน วิสัยทัศน์พันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียนร่วมกันกับคณะครู กำหนดนโยบายการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยให้ความสำคัญในการบริหารงานวิชาการ รวมถึงมีการประเมินผลความก้าวหน้าของผู้เรียนตามวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียน และสร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการ ดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายตามเกณฑ์มาตรฐานงานวิชาการที่วางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณกร โสมขุนทด (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2. ผลการศึกษาระดับของทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 มีผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากร และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา จึงส่งผลให้ผู้เรียนมีความสามารถที่จะพัฒนาตนเองเพื่อให้

สามารถทำงานและการดำรงชีวิตภายใต้ความท้าทายของการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ 21 โดยทักษะจำเป็นที่ผู้เรียนพึงมีเพื่อให้ประสบความสำเร็จในการเรียนการทำงาน และการดำรงชีวิต ประกอบด้วย ทักษะผู้เรียน 4 ทักษะ ได้แก่ 1) ทักษะการคิดแบบมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา 2) ทักษะความคิดสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรม 3) ทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน 4) ทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิภาวี ศิริลักษณ์ (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้ทักษะของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของทักษะของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 มีทั้งสิ้น 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ทักษะการคิดอย่างสร้างสรรค์ องค์ประกอบที่ 2 ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา องค์ประกอบที่ 3 ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี องค์ประกอบที่ 4 ทักษะการสื่อสาร และองค์ประกอบที่ 5 ทักษะชีวิตและอาชีพ โดยรวมและรายด้านของแต่ละองค์ประกอบมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 รายด้าน มีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

2.1 ด้านการคิดแบบมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้เรียนสามารถแก้ไขปัญหาได้หลากหลายวิธีตามสถานการณ์ ใช้เหตุผลและข้อมูลต่าง ๆ เพื่อศึกษาข้อเท็จจริง หลักฐาน แลนำมาวิเคราะห์อย่างสมเหตุสมผลก่อนตัดสินใจ ลงข้อสรุปของข้อมูล และมีการคิดจากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ออย่างเป็นระบบ รวมทั้งการประเมินสถานการณ์ปัญหา วิเคราะห์ผลลัพธ์ที่ จะเกิดขึ้นแล้วคำนึงถึงผลกระทบที่จะตามมาอย่างรอบด้านและสามารถคิดไตร่ตรองอย่างละเอียดรอบคอบ ประกอบใช้เหตุผลได้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษกร ไพคำนาม (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของศูนย์เครือข่ายกุดบาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะด้านการคิดอย่างมี วิจารณญาณและการแก้ปัญหาโดยภาพรวมและด้านอยู่ในระดับมาก

2.2 ด้านทักษะความคิดสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรม โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารให้ผู้อื่นได้รับรู้แล้วยอมรับในความคิดเห็นของผู้อื่น เพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนางานเชิงสร้างสรรค์ และผู้เรียนสามารถนำความรู้ จินตนาการ และประสบการณ์เดิมมา สร้างสรรค์ ออกแบบ ปรับปรุง เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ อีกทั้งสามารถนำความคิดสร้างสรรค์ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่องานให้เกิดประสิทธิภาพพัฒนาผลงานนั้นเป็น นวัตกรรมและสามารถอธิบายวิเคราะห์ประเมินความรู้หรือสิ่งใหม่ที่สร้างขึ้นมาได้ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของอัครเดช นิละโยธิน (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ตัวบ่งชี้ทักษะของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 สำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน: การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง ผลการวิจัยพบว่า ทักษะ ความคิดสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2.3 ด้านการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลอื่น มีความรับผิดชอบในการทำงานเพื่อให้ บรรลุเป้าหมายร่วมกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ทুমเท่งมั้น เห็นคุณค่าของผู้ร่วมงาน ยอมรับความ แตกต่าง มีการรับฟังข้อเสนอแนะหรือความคิดใหม่ ๆ ประสานงานกันอยู่เสมอและสามารถสื่อสารได้ อย่างถูกต้องชัดเจน มีประสิทธิภาพ ทั้ง การพูด การฟัง และการเขียน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ McKinsey & Company (2021) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่ทำให้เกิดประโยชน์มากที่สุดต่อความรู้ ของผู้เรียนสำหรับศตวรรษที่ 21 กล่าวว่า ความรู้ที่มีส่วนสำคัญสำหรับความสำเร็จของผู้เรียนใน ศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยความรู้ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 ความรู้พื้นฐาน ประกอบด้วยการใช้ตัวเลข ทักษะความสามารถด้านการอ่านและเขียน และทักษะการเรียนรู้ข้ามสาระ ด้านที่ 2 ความรู้ด้านการ ปฏิบัติ ประกอบด้วย ทักษะความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม การแก้ปัญหาและการคิดเชิงวิพากษ์ และการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน และด้านที่ 3 ประกอบด้วย ทักษะชีวิตและทักษะการทำงาน ทักษะด้านจริยธรรม อารมณ์และความตระหนักและความสามารถทางวัฒนธรรม

2.4 ด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจ เป็นเพราะว่าผู้เรียนสามารถนำข้อมูลมาใช้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และเรียนรู้ที่จะใช้เทคโนโลยีอย่าง ชาญฉลาดปลอดภัย สามารถประเมินความน่าเชื่อถือของสารสนเทศอย่างสร้างสรรค์ และคำนึงถึง จริยธรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น มีความสามารถในการใช้ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ รวมทั้งเทคโนโลยีเพื่อเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศได้อย่างรวดเร็วและตรงตาม วัตถุประสงค์การเรียนรู้ รับผิดชอบในการใช้เทคโนโลยี สามารถนำเทคโนโลยี สารสนเทศมาใช้ในการ บริหารจัดการเพื่อการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมสกุล เทพประทุน (2559) ได้ทำการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนในสถานศึกษานำร่อง ลดเวลาเรียน เพิ่ม เวลารู้ ในอำเภอบ้านโป่ง ผลการวิจัยพบว่า ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี ของผู้เรียนใน สถานศึกษานำร่อง ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ทุกด้าน ได้แก่ ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน ด้านการนิเทศ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พะเยา เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องด้วยการจะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะ

ตามศตวรรษที่ 21 การมีผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถและมีทักษะในการบริหารโดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะสามารถสร้างหรือนำพาให้ผู้เรียนเกิดทักษะได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของอรรถพล ประเสริฐสังข์ (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผล การจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 งานวิจัยของ เมธี ทวีโชค (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษายโสธร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหาร กับประสิทธิผลการบริหารการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง

4. ผลการวิเคราะห์หัตถดรอยพหุคุณภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษ ที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 พบว่า

4.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการนิเทศ ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพะเยา เขต 1 เป็นผู้ส่งเสริมแนะนำให้คำปรึกษาแก่ครูผู้สอนในการปฏิบัติหน้าที่ ตามภารกิจหลักให้บรรลุเป้าหมาย มีการกำกับ ติดตาม เสนอแนะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับ ครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอน ให้ความช่วยเหลือและดำเนินการปรับปรุงงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนเพื่อที่จะให้ครูปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น และส่งเสริมคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ของครูให้มีประสิทธิภาพอันจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉวีวรรณ คำสี (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศการศึกษาของ ผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาอำเภอกบินทร์บุรีจังหวัด ปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ผลการวิจัยพบว่าความสัมพันธ์ ระหว่างทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียน มัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียนส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 เป็นผู้ที่มีการออกแบบ วางแผน กำหนดทิศทางการกิจการดำเนินงาน วิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียนร่วมกันกับ

คณะครู และกำหนดนโยบายการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยให้ความสำคัญในการบริหารงานวิชาการ สร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการ ดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายตามเกณฑ์มาตรฐานงานวิชาการที่วางไว้ และประเมินผลความก้าวหน้าของผู้เรียนตามวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจริยาภรณ์ พรหมมี (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 3 ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ในส่วนผลการวิเคราะห์อิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ไม่มีอิทธิพลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน ที่ไม่สามารถทำนายได้ว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 2 ด้าน ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนของสถานศึกษา ถึงแม้ว่าระดับทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แต่อาจจะต้องมีการเสริมสร้างและพัฒนาความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาสู่ภาวะผู้นำทางวิชาการให้มากยิ่งขึ้น

4.3 ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรไปใช้ประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งการกำกับติดตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนตามความสอดคล้องของการวัดประเมินผลตามมาตรฐานทางวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสิริพร ทองประเสริฐ (2560) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องจัดให้มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงพัฒนาให้ทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีการติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบต่อเนื่องและครบวงจร โดยให้ทุกภาคส่วนเข้ามีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาและนำผลจากการติดตามประเมินผลนั้นมาพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรและจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4.4 ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน เพื่อให้เกิดการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีทั้งภายในโรงเรียนและชุมชน จัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน จัดทำแผนประจำปี และโครงการในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้ทันสมัยและเพียงพอเอื้อประโยชน์ทั้งผู้เรียนและชุมชน มีความโปร่งใส มีความเที่ยงธรรม สอดคล้องกับ Glickman (1990) กล่าวว่า ผู้บริหารควรเป็นผู้นำ ที่ต้องแสดงบทบาทกระตุ้น และพัฒนาในด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

1.1 ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้เสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครูและนักเรียน เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยที่ผู้บริหารมีน้อยที่สุด เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีการมอบหมายภาระงานอื่นๆ ที่นอกเหนือจากงานสอน ทำให้ครูผู้สอนต้องเสียสละและทุ่มเทในการทำงานในขณะที่ภาระงานของโรงเรียนค่อนข้างมาก ดังนั้น การปฏิบัติงานของโรงเรียนให้สำเร็จลุล่วงตามพันธกิจและเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้จะต้องอาศัยครูผู้สอนเป็นกำลังสำคัญ ผู้บริหารสถานศึกษานอกจากจะต้องมีความรู้ความสามารถแล้วยังจำเป็นต้องมีศิลปะในการบริหารบุคลากรโดยการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจที่ดีแก่ครูและนักเรียนในสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น เพราะถ้าขวัญและกำลังใจไม่ดีอาจส่งผลให้การดำเนินงานของครูผู้สอนและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนไม่บรรลุวัตถุประสงค์

1.2 ด้านการนิเทศ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพอันจะส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยที่ผู้บริหารมีน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีบทบาทเป็นผู้สนับสนุนการจัดระบบการจัดการเรียนการสอน ต้องให้การสนับสนุนระบบการจัดการเรียนรู้เช่น จัดให้มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับหลักสูตร และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อและเทคโนโลยี การวัดประเมินผล การวิจัยในชั้นเรียน พัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ให้มีความสามารถและเชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพของตน ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้เพื่อผลต่อคุณภาพของนักเรียนต่อไปในอนาคต

1.3 ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษาและให้ครูผู้สอนเผยแพร่ผลงานการเรียนรู้ เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยที่ผู้บริหารมีน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการสำรวจความต้องการในการใช้วัสดุ อุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอน มีการจัดซื้อจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ รวมทั้งมีการติดตามการใช้วัสดุอุปกรณ์เพื่อให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่สถานศึกษา กำหนดให้มีการซ่อมบำรุงวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานตลอดเวลา เพื่อสามารถให้ครูได้ใช้วัสดุอุปกรณ์ในการเผยแพร่ผลงานการเรียนรู้ต่อไป

1.4 ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดนโยบายการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยให้ความสำคัญในการบริหารงานวิชาการเป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยที่ผู้บริหารมีน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ในงานวิชาการให้ชัดเจน โดยเน้นกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ Active Learning

ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง เน้นให้ครูผู้สอนมีการสร้างสื่อการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เชิงประจักษ์ จัดกระบวนการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่นตามความเหมาะสม โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจความถนัดของผู้เรียน โดยมีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ เพื่อจะช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น

2. ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

2.1 ทักษะการคิดแบบมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา เป็นทักษะที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด และผู้เรียนสามารถคิดไตร่ตรองอย่างละเอียดรอบคอบ ใช้เหตุผลได้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ครูจึงต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักวางแผนการทำงานหรือกิจกรรมต่างๆ โดยแนะนำให้ผู้เรียนวางเป้าหมาย ตรวจสอบขั้นตอนการดำเนินงานว่าเป็นไปตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ โดยมีข้อมูลหลักฐานในการตรวจสอบและใช้เหตุผลได้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น พิจารณาตัดสินใจปรับปรุง หรือดำเนินงานตามแผนและรู้จักคิดไตร่ตรองในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม รอบคอบ ตลอดจนมีการประเมินผลการดำเนินงานนั้น ๆ ด้วย

2.2 ทักษะความคิดสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรม ผู้เรียนสามารถอธิบายวิเคราะห์และประเมินความรู้หรือสิ่งใหม่ที่สร้างขึ้นมาได้ เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ครูจึงต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์ได้ โดยผ่านการใช้สื่อที่หลากหลายน่าสนใจ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พบเจอกับเหตุการณ์ในโลกความเป็นจริงที่หลากหลายรูปแบบ แสวงหาความรู้ ผ่านการกล้าตั้งคำถาม ค้นหาคำตอบ จึงจะสามารถทำให้ผู้เรียนอธิบาย คิดวิเคราะห์และประเมินความรู้หรือสิ่งใหม่ที่สร้างขึ้นเพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้ใหม่ได้

2.3 ทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน มีประสิทธิภาพ ทั้งการพูด การฟัง และการเขียน เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ครูจึงต้องส่งเสริมทักษะการสื่อสารประกอบด้วยทักษะการพูดต้องฝึกการใช้วัจนภาษาและอวัจนภาษาให้เหมาะสม ทักษะการฟังต้องฝึกตามขั้นตอนคือ ขั้นก่อนฟัง ขั้นขณะฟัง และขั้นหลังฟังพร้อมทั้งการฝึกมารยาท ส่วนทักษะการเขียนควรฝึกตั้งแต่การคิดประเด็น การทบทวนวรรณกรรม การวางโครงเรื่อง การลงมือเขียน และการตรวจทานข้อมูล เพื่อจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

2.4 ทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี ผู้เรียนสามารถประเมินความน่าเชื่อถือของสารสนเทศอย่างสร้างสรรค์ เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เนื่องจากปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ดังนั้น ครูควรจัดรูปแบบการสอนให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารปลูกฝังทักษะการรู้สารสนเทศ วิธีการเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย การรู้วิธีการประเมินความน่าเชื่อถือของสารสนเทศที่ค้นหามาได้ วิธีการวิเคราะห์และ

สังเคราะห์สารสนเทศให้เกิดเป็นสารสนเทศใหม่ ตลอดจนการรู้ วิธีการใช้สารสนเทศได้อย่างสร้างสรรค์ปลอดภัย มีจริยธรรมและถูกกฎหมาย

3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

3.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้านการนิเทศ เป็นด้านที่สามารถพยากรณ์ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ได้เป็นอันดับแรก ดังนั้น ครูควรได้รับการส่งเสริมแนะนำให้คำปรึกษา มีการกำกับติดตาม เสนอแนะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและได้รับความช่วยเหลือดำเนินการปรับปรุงงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนเพื่อที่จะให้ครูปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น และนำมาพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลอันจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน

3.2 ภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน เป็นด้านที่สามารถพยากรณ์ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ได้ ดังนั้น ครูควรมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ ในงานวิชาการโรงเรียน โดยเน้นกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ Active Learning มีการสร้างสื่อการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เชิงประจักษ์ จัดกระบวนการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่นตามความเหมาะสม โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน และมีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อจะช่วยเหลือเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. จากการศึกษาพบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน และด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่ส่งผลทางตรงต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จึงควรทำการศึกษาอิทธิพลทางอ้อมเนื่องจากพบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์นั้นมีความสัมพันธ์กันกับทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอิทธิพลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

2. ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาในเชิงปริมาณจึงทำให้ยังไม่ทราบรายละเอียดของทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ในเชิงลึก จึงควรมีการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ในเชิงลึกต่อไป

3. จากผลการวิจัยพบว่าแม้ว่าด้านการนิเทศ และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน จะสามารถพยากรณ์ระดับความสำเร็จของทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ได้ แต่ก็สามารถพยากรณ์ได้เพียงร้อยละ 34.10 ซึ่งหมายความว่ายังมีปัจจัยอื่น ๆ อีกมากที่มีอิทธิพลต่อทักษะผู้เรียน ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไปควรขยายขอบเขตการศึกษาไปยังปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจมีผลต่อทักษะผู้เรียน เช่น ปัจจัยด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ปัจจัยด้านทรัพยากร ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และปัจจัยด้านตัวผู้เรียน เป็นต้น

4. เนื่องจากผลการวิจัยได้ผลลัพธ์มาในพื้นที่ของจังหวัดพะเยา ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไป ควรทำการศึกษาในพื้นที่อื่น หรือทำการเปรียบเทียบกับผลลัพธ์ในพื้นที่อื่นว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร

บรรณานุกรม

- กรองกาญจน์ อรุณเมฆ. (2561). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศิลปากร].
- กฤษกร ไพคำนาม. (2565). การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 ของศูนย์เครือข่ายกุดบาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 2(1), 55-68. <https://so08.tci-thaijo.org/index.php/JMSSNRU/article/view/154/1213>
- กษมา ชนะวงศ์. (2564). *รูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะ ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน*. [วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยนเรศวร].
- จริยาภรณ์ พรหมมี. (2559). *ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา].
- จตุรนต์ ฉายแสง. (2556). *8 นโยบายการศึกษาไทย*. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- ฉวีวรรณ คำสี. (2560). *ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา กับ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา].
- ชฎากาญจน์ เจริญชนม์. (2553). *ภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยขอนแก่น].
- ชลนิชา ศิลาพงษ์. (2564). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการ บริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร].
- ไชยา ภาวะบุตร. (2560). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง: แนวคิด ทฤษฎี และกรณีศึกษา*. สำนักพิมพ์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ซัมซีเยห์ เมาลิดิน. (2564). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1*. [สารนิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่].
- ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์. (2559). *นวัตกรรมและสื่อในการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ในศตวรรษที่ 21*. [ประมวลสาระชุดวิชาสัมมนาหลักสูตรและการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ (หน่วยที่9)]. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย. (2559). *ระเบียบวิธีวิจัย*. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ธัญญา คุณสุข. (2565). *การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดจันทบุรี*. [วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี].
- ธัญญลักษณ์ ฝาภูมิ. (2559). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1*. [วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม].
- นรรีชต์ ฝันเชียร. (2561, 24 สิงหาคม). *Child center* เหมาะกับการเรียนการสอนแบบใด. <https://www.trueplookpanya.com/education/content/68591>
- นันทนา เทพิน. (2556). *ปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 23*. [วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร].
- นันทวัน จันทร์กลิน. (2557). *การศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการคุณภาพ ในการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนบ้านเนินมะปราง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา พิษณุโลก เขต 2*. [วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม].
- เบญจวรรณ ถนอมชยธวัช. (2559). *ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21: ความท้าทายในการพัฒนานักศึกษา. วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้*, 3(2), 208-222. <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/scnet/article/view/58038/47990>
- ปกรณ ประจันบาน และอนุชา กอนพวง. (2559). *การวิจัยและพัฒนาแบบวัดทักษะในศตวรรษที่ 21 ด้านการรู้เท่าทันสื่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 18(1), 144-154. https://so06.tci-thaijo.org/index.php/edujournal_nu/article/view/54933/45599

- ประทีป หวานจิต. (2560). รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา. *วารสารบริหารการศึกษา มศว*, 14(26), 8-17.
<https://ejournals.swu.ac.th/index.php/EAJ/article/view/9265/7963>
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2551). *การพัฒนาการคิด. เทคนิคพรินต์*.
- ปรียา พงศาปาน. (2560). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงราย].
- ปวีณา ปุทธิจักร. (2564). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร]*.
- ปิยธิดา ทาปลัด. (2561). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกลุ่มโรงเรียนนิคมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 1. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยบูรพา]*.
- พงษ์ศักดิ์ นามประมา. (2557). *การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สู่ความเป็นพลเมือง อาเซียนด้วยรูปแบบการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐาน (RBL) ในรายวิชาเพิ่มเติม ส 33202 อาเซียนศึกษา 2 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยขอนแก่น]*.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. สำนักทดสอบทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร*.
- พิชากรณ์ เพ่งพิศ. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตกำแพงแสน. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 18(1), 318-338. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/suedujournal/article/view/191001/165188>
- พิพัฒน์พงษ์ วิเศษ. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร]*.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2557). *เติบโตเต็มศักยภาพสู่ศตวรรษที่ 21 ของการศึกษาไทย. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*

- ไพเราะ พัดดาสิงห์. (2554). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อ่างทอง*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนครศรีอยุธยา].
- ไพลิน อิงคินันท์. (2562). *การบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 5*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต].
- เมธี ทวีโชค. (2565). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 1*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช].
- วรรณกร โขมขุนทด. (2562). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร].
- วรางคณา ทองนพคุณ. (2556). *ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ความท้าทายในอนาคต 21st Century Skills: The Challenges Ahead*. <http://www.education.pkur.ac.th/>
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีการสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. มูลนิธิสดศรีสฤษดิ์วงศ์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล. (2562). *การจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างจิตนวัตกรรม*. ศูนย์ผู้นำ นวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. http://www.curriculumandlearning.com/upload/Books/จิตนวัตกรรม_1573730152.pdf
- วิภาวี ศิริลักษณ์. (2557). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ทักษะของนักเรียนในศตวรรษที่ 21*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยนเรศวร].
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2556). *กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษา กรณีที่คณะต่อการศึกษาศตวรรษที่ 21*. ทิพย์สุทธี.
- วีระชาติ วิลาศรี. (2550). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาชัยภูมิ เขต 2*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย].
- ศิริวรรณ ฉัตรมณีรุ่งเจริญ. (2556). *ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ความท้าทายในอนาคต 21st Century Skills: The Challenges Ahead*. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.

- เศรษฐพงศ์ นันทวิงค์. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลของการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตดอยสามหมื่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคใต้ เขต 34. [การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยพะเยา].
- สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์. (2556). การจัดทำยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดความรับผิดชอบ. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- สมควร ชุมชอบ. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี].
- สมคิด สร้อยน้ำ และมณฑนา อินทสมิต. (2554). บทสรุปและประเด็นสำหรับการศึกษาภาวะผู้นำในอนาคต ภาวะผู้บริหาร. [เอกสารการประชุมสัมมนา]. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมสกุล เทพประทุน. (2559). แนวทางการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนในสถานศึกษานานาชาติ ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ในอาเภอบ้านโป่ง. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 9(2), 124-138. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/EdAd/article/view/192843/134413>
- สมสนิต วงคำจัน. (2551). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย].
- สมหมาย อ้าดอนกลอย. (2556). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, 7(1), 1-7. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/GraduatePSRU/article/view/55490/46087>
- สรพเพชญ ไตรรงค์. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร].
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สาธิตา เรือนทัพ. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูในอำเภอสรรคบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท เขต 1. [การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี].

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1. (2567, 10 มิถุนายน). ระบบบริการข้อมูลภาครัฐ BIG DATA. <https://bigdata.pyo1.go.th/bigdata/>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2579). สำนักพิมพ์กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 และ 2565. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. (2560). ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 (พิมพ์ครั้งที่ 2). สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สิร์รานี วสุภัทร. (2551). ภาวะผู้นำทางวิชาการ และสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. [วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์].
- สิริพร ทองประเสริฐ. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยบูรพา].
- สุกฤทัย จันทร์ทรงกรด (2558). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยบูรพา].
- สุคนธ์ สินธพานนท์. (2555). พัฒนาทักษะการคิดตามแนวปฏิรูปการศึกษา. เทคนิคพรินต์.
- สุพชาติ ชุ่มชื่น. (2554). ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต].
- สุไม บิลโบ. (2558). สมรรถนะทักษะและบทบาทของครูไทยในศตวรรษที่ 21 [เอกสารประกอบการสอน]. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- สุริยา วงษ์ดา. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 3. [การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญาโทบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยพะเยา].
- สุวิทย์ เมษินทรีย์. (2555). ถึงเวลาปฏิวัติการสอนความท้าทายของครูในศตวรรษที่ 21 สรุปรการเสวนาหัวข้อโลกเปลี่ยนการบริหารจัดการที่ท้าทายของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา. ในงาน EDU2012.กรุงเทพฯ: ประชาชาติธุรกิจ.

- สุวิธิดา จรุงเกียรติกุล. (2561). *ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (The Twenty-first Century Skills)*. <https://www.trueplookpanya.com/education/content/>
- อดุลย์ ไพรสงค์. (2558). *การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของครู ประถมศึกษาตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการเป็นครูนักวิจัย*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม].
- อรรถพล ประเสริฐสังข์. (2566). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1*. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏ สกลนคร].
- อัครเดช นิละโยธิน. (2559). *ตัวบ่งชี้ทักษะของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 สำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน: การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย].
- อัจฉรา นิยามาภา. (2561). *ภาวะผู้นำทางวิชาการศักยภาพผู้บริหารยุคใหม่*. วิสตาอินเตอร์พรีน.
- ฮิวจ์ เดลานี. (2562, 22 เมษายน). *การศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 การพัฒนาทักษะคือหัวใจสำคัญ ของการศึกษา*. <https://www.unicef.org/thailand/th/stories/การศึกษาสำหรับศตวรรษที่-21>
- Anderson. C. A. D. (2000). *The importance of instructional leadership behavior as perceived by Middle school teachers, middle school principals and educational leadership professors*. [Unpublished Doctoral dissertation, University of Gorgia].
- David C., & Thomas, D. A. (1989). *Leadership in Organization* (2nd ed.). P Hall.
- Fullan, M. (2001). *Leading in a Culture of Change*. Jossey-Bass. ISBN-13: 978-0787987664
- Glickman, C. D. (1990). *Supervision of Instruction*. Allyn and Bacon.
- Hardy, G., Cahill, J., & Barkham, M. (2007). *Active ingredients of the therapeutic relationship that promote client change: A research perspective*. In P. Gilbert & R. L. Leahy (Eds.), *The therapeutic relationship in the cognitive behavioral psychotherapies* (pp. 24–42). Routledge/Taylor & Francis Group.
- Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (1982). *Educational Administration: Theory-Research–Practice* (4th ed.). Singapore: McGraw–Hill. ISBN-13: 978-0070306097

- Hunter, M. F. (2011). *Perceptions and use of Cooperative Learning by Community College Faculty Members*. [Unpublished Doctoral dissertation, The University of Memphis].
- Jame, B. (2010). 21st Century Skills: Rethinking How Students Learn [ทักษะแห่งอนาคตใหม่: การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21] (วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และอชิป จิตตฤกษ์, ผู้แปล.). Openworlds.
- Kereluik, K., Mishra, P., Fahnoe, C., & Terry, L. (2013). What Knowledge Is of Most Worth: Teacher Knowledge for 21st Century Learning. *Journal of Digital Learning in Teacher Education*, 29(4), 127-140.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
<https://doi.org/10.1177/001316447003000308>
- O'Donnel, R. J., & White, G. P. (2005). Within the accountability era: Principals' instructional leadership behaviors and student achievement. *NASSP Bulletin*, 89(645), 56-71.
- Pearson Education, Inc. (2009). *Empowering 21 st century learner*.
<http://www.pearsonschool.com/index.cfm?locator=PSZjZc>.
- Perkey, S. C., & Smith, M. S. (1983). Effective Schools: A Review. *Elementary School Journal* ,83(4), 427-452. <http://www.jstor.org/stable/1001168>
- Saavedra, A., & Opfer, V. (2012). *Teaching and Learning 21st Century Skills: Lesson from the Learning Science. A Global Cities Education Network Report*. Asia Society.
- Sahin, M. C. (2009). Instructional design principles for 21st century learning skills. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 1, 1464–1468.
- The Partnership for 21 st Century Skill. (2009). *Framework for 21st Century Learning: Partnership for 21st Century Skills*.
http://www.p21.org/storage/documents/P21_Framework_Definitions.pdf.
- Trilling, B., & Fadel, C. (2009). *21st century skills: Learning for life in our times*. John Wiley & Sons.

Wildy, H., & Dimmock, C. (1993). Instructional leadership in primary and secondary schools in Western Australia. *Journal of Educational Administration*, 31(2), 43. <https://doi.org/10.1108/09578239310041873>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร คล้ายอ่ำ รองคณบดีฝ่ายแผนงานและพัฒนา
คุณภาพนิสิต วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐวุฒิ สัพโส ผู้ช่วยคณบดีวิทยาลัยการศึกษา
มหาวิทยาลัยพะเยา
3. นางสาวยิ่งพร เจียรตระกูล ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านแม่สุก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา
เขต 1

ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียน
ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 และเพื่อศึกษาระดับทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 คำตอบที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานวิจัยทางการบริหารการศึกษา โดยไม่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่และสถานภาพทางราชการของผู้ตอบแบบสอบถามแต่อย่างใด
2. แบบสอบถามฉบับนี้ใช้สอบถามข้อมูลกับข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำนวน 4 ด้าน
ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำนวน 4 ทักษะ
3. ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ และขอความกรุณาส่งกลับผู้วิจัยภายใน วันที่..30... เดือน...ธันวาคม.....พ.ศ. ..2567...จักเป็นพระคุณยิ่ง หากท่านต้องการข้อมูลเพิ่มเติมสามารถติดต่อผู้วิจัยที่หมายเลขโทรศัพท์ 08-8231-4644 ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

นางสาวปริมประภา พรหมแก้วงาม
นิสิตปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

โปรดสแกนเพื่อตอบแบบสอบถามเน Google form
หรือ Link : <https://forms.gle/AZzJ5qdA1Fgo7Uf46>

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียน
ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าคำหรือข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับ
สถานภาพของท่าน

ท่านยินยอมในการให้ข้อมูลในการทำวิจัยในครั้งนี้หรือไม่ ☐ ยินยอม ☐ ไม่ยินยอม

*****หากท่านยินยอมให้ท่านกรอกข้อมูลต่อไปนี้ตามความเป็นจริง*****

1. ขนาดของสถานศึกษา

- ☐ เล็ก
- ☐ กลาง
- ☐ ใหญ่/ใหญ่พิเศษ

2. วุฒิการศึกษา

- ☐ ปริญญาตรี
- ☐ สูงกว่าปริญญาตรี

3. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

- ☐ น้อยกว่า 10 ปี
- ☐ ระหว่าง 10 – 20 ปี
- ☐ มากกว่า 20 ปี

4. ตำแหน่ง

- ☐ ครู อันดับ คศ.1
- ☐ ครู อันดับ คศ.2
- ☐ ครู อันดับ คศ.3
- ☐ ครู อันดับ คศ.4

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

คำชี้แจง : โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือ ตามความคิดเห็นของท่าน อยู่ในระดับใด ซึ่งแต่ละช่องมีความหมายดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับ มากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับ มาก

ระดับ 3 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับ ปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับ น้อย

ระดับ 1 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ข้อ	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านที่ 1 การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน						
00	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน	✓				

คำอธิบายคำตอบ

ข้อ 00 ผู้ตอบแบบสอบถามทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหมายเลข 5 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน อยู่ในระดับ มากที่สุด

ข้อ	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านที่ 1 การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน						
1	ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน					
2	ผู้บริหารสถานศึกษา จัดสรรทรัพยากรและการจัดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย					
3	ผู้บริหารสถานศึกษา พัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและปรับปรุงสถานที่ให้เป็นปัจจุบัน					
4	ผู้บริหารสถานศึกษา เสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครูและนักเรียน					
5	ผู้บริหารสถานศึกษา สนับสนุนให้ครูผู้สอนสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนที่พัฒนาผู้เรียนให้มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้					
ด้านที่ 2 การนิเทศ						
6	ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมแนะนำให้คำปรึกษาครูในการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจหลักให้บรรลุเป้าหมาย					
7	ผู้บริหารสถานศึกษา กำกับ ติดตาม เสนอแนะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอน					
8	ผู้บริหารสถานศึกษา ให้ความช่วยเหลือและดำเนินการปรับปรุงงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนเพื่อที่จะให้ครูปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น					
9	ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพอันจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน					
ด้านที่ 3 การพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน						
10	ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้นำการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีการวิเคราะห์หลักสูตร การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การจัดทำโครงสร้างหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้และประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน					

11	ผู้บริหารสถานศึกษา ร่วมวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกับครู					
12	ผู้บริหารสถานศึกษา สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษา และให้ครูผู้สอนเผยแพร่ผลงานการเรียนรู้					
13	ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาและเติมเต็มความรู้ให้แก่ผู้เรียน					
14	ผู้บริหารสถานศึกษา กำกับติดตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนตามความสอดคล้องของหลักสูตร รวมทั้งประเมินผลตามมาตรฐานทางวิชาการ					
ด้านที่ 4 การกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน						
15	ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้ออกแบบ วางแผน กำหนดทิศทางการกิจการดำเนินงาน วิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียนร่วมกันกับคณะครู					
16	ผู้บริหารสถานศึกษา กำหนดนโยบายการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยให้ความสำคัญในการบริหารงานวิชาการ					
17	ผู้บริหารสถานศึกษา สร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการ ดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายตามเกณฑ์มาตรฐานงานวิชาการที่วางไว้					
18	ผู้บริหารสถานศึกษา ประเมินผลความก้าวหน้าของผู้เรียนตามวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียน					

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
พะเยา เขต 1

คำชี้แจง : โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือ ตามความคิดเห็นของท่าน อยู่ในระดับใด ซึ่งแต่ละช่องมีความหมายดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง ทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับ มากที่สุด
 ระดับ 4 หมายถึง ทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับ มาก
 ระดับ 3 หมายถึง ทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับ ปานกลาง
 ระดับ 2 หมายถึง ทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับ น้อย
 ระดับ 1 หมายถึง ทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ข้อ	ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านที่ 1 ทักษะการคิดแบบมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา						
00	ผู้เรียนมีกระบวนการคิดไตร่ตรองอย่างละเอียดรอบคอบ ใช้เหตุผลได้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น	✓				

คำอธิบายคำตอบ

ข้อ 00 ผู้ตอบแบบสอบถามทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหมายเลข 5 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความเห็นต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ด้านทักษะการคิดแบบมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา อยู่ในระดับ มากที่สุด

ข้อ	ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ทักษะที่ 1 ทักษะการคิดแบบมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา						
1	ผู้เรียนสามารถคิดไตร่ตรองอย่างละเอียดรอบคอบ ใช้เหตุผลได้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น					
2	ผู้เรียนสามารถคิดจากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ออย่างเป็นระบบ					

3	ผู้เรียนสามารถใช้เหตุผลและข้อมูลต่าง ๆ เพื่อศึกษาข้อเท็จจริงหลักฐาน แล้วนำมาวิเคราะห์อย่างสมเหตุสมผล ก่อนตัดสินใจ ลงข้อสรุปของข้อมูล					
4	ผู้เรียนสามารถแก้ไขปัญหาค้นคว้าได้หลากหลายวิธีตามสถานการณ์					
5	ผู้เรียนสามารถประเมินสถานการณ์ปัญหา วิเคราะห์ผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นแล้วคำนึงถึงผลกระทบที่จะตามมาอย่างรอบด้าน					
ทักษะที่ 2 ทักษะความคิดสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรม						
6	ผู้เรียนสามารถนำความรู้ จินตนาการ และประสบการณ์เดิมมาสร้างสรรค์ ออกแบบ ปรับปรุง เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่					
7	ผู้เรียนสามารถอธิบายวิเคราะห์และประเมินความรู้หรือสิ่งใหม่ ที่สร้างขึ้นมาได้					
8	ผู้เรียนสามารถสื่อสารให้ผู้อื่นได้รับรู้แล้วยอมรับในความคิดเห็นของผู้อื่น เพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนางานเชิงสร้างสรรค์					
9	ผู้เรียนสามารถนำความคิดสร้างสรรค์ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่องานให้เกิดประสิทธิภาพพัฒนาผลงานนั้นเป็นนวัตกรรม					
ทักษะที่ 3 ทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน						
10	ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้อย่างถูกต้องชัดเจน มีประสิทธิภาพ ทั้งการพูด การฟัง และการเขียน					
11	ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลอื่น ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ท่วมเท่งมั่งมี เห็นคุณค่าของผู้ร่วมงาน ยอมรับความแตกต่าง					
12	ผู้เรียนมีการรับฟังข้อเสนอแนะหรือความคิดใหม่ ๆ ประสานงานกันอยู่เสมอ					
13	ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน					

ทักษะที่ 4 ทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี					
14	ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ รวมทั้งเทคโนโลยีเพื่อเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศได้อย่างรวดเร็วและตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้				
15	ผู้เรียนคำนึงถึงจริยธรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น				
16	ผู้เรียนสามารถประเมินความน่าเชื่อถือของสารสนเทศอย่างสร้างสรรค์				
17	ผู้เรียนรับผิดชอบการใช้เทคโนโลยีและสามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการเพื่อการเรียนรู้				
18	ผู้เรียนสามารถนำข้อมูลมาใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม และเรียนรู้ที่จะใช้เทคโนโลยีอย่างชาญฉลาดและปลอดภัย				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

*****ขอขอบคุณที่ท่านให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม*****

ภาคผนวก ค ดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of item Objective Congruence)

ของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบสอบถาม

เรื่องวิจัย ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พะเยา เขต 1

คำชี้แจง : แบบประเมินความเที่ยงตรง (IOC) ของเครื่องมือการวิจัยนี้ ใช้ในการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) เพื่อประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อคำถาม ว่ามีความเหมาะสมในการนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัย โดยได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาความเที่ยงตรง

+1 = แน่ใจว่าคำถามมีความเหมาะสม

0 = ไม่แน่ว่าคำถามมีความเหมาะสมหรือไม่

-1 = แน่ใจว่าคำถามไม่มีความเหมาะสม

ข้อคำถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ประกอบด้วยข้อคำถาม 4 ด้าน

ข้อที่	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
		1	2	3			
ด้านที่ 1 การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน							
1	ผู้บริหารสถานศึกษา มีการส่งเสริม สนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมใน การเรียนการสอนเอื้อต่อการเรียนรู้ ของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
2	ผู้บริหารสถานศึกษา มีการจัดสรร ทรัพยากรและการจัดแหล่งเรียนรู้ที่ หลากหลาย	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
3	ผู้บริหารสถานศึกษา มีการพัฒนา แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน มีการ ปรับปรุงสถานที่ให้เป็นปัจจุบัน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง

ข้อที่	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
		1	2	3			
4	ผู้บริหารสถานศึกษา มีการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครูและนักเรียน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
5	ผู้บริหารสถานศึกษา มีการสนับสนุนให้ครูผู้สอนสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนที่พัฒนาผู้เรียนให้มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
ด้านที่ 2 การนิเทศ							
6	ผู้บริหารสถานศึกษา มีการส่งเสริมแนะนำให้คำปรึกษาครูในการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจหลักให้บรรลุเป้าหมาย	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
7	ผู้บริหารสถานศึกษา มีการกำกับติดตาม เสนอแนะและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
8	ผู้บริหารสถานศึกษา มีการให้ความช่วยเหลือและดำเนินการปรับปรุงงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนเพื่อที่จะให้ครูปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
9	ผู้บริหารสถานศึกษา มีการส่งเสริมคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพอันจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน	+1	+1	0	2	0.67	สอดคล้อง

ข้อที่	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
		1	2	3			
ด้านที่ 3 การพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน							
10	ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้นำการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีการวิเคราะห์หลักสูตร การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การจัดทำโครงสร้างหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้และประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน	+1	0	+1	2	0.67	สอดคล้อง
11	ผู้บริหารสถานศึกษา มีการร่วมวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกับครู	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
12	ผู้บริหารสถานศึกษา มีการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษาและให้ครูผู้สอนเผยแพร่ผลงานการเรียนรู้	+1	+1	0	2	0.67	สอดคล้อง
13	ผู้บริหารสถานศึกษา มีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาและเต็มเต็มความรู้ให้แก่ผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
14	ผู้บริหารสถานศึกษา มีการกำกับติดตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนตามความสอดคล้องของหลักสูตร รวมทั้งประเมินผลตามมาตรฐานทางวิชาการ	+1	+1	0	2	0.67	สอดคล้อง
ด้านที่ 4 การกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน							
15	ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้ออกแบบวางแผน กำหนดทิศทางการกิจการดำเนินงาน วิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียนร่วมกันกับคณะครู	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง

ข้อที่	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
		1	2	3			
16	ผู้บริหารสถานศึกษา มีการกำหนดนโยบายการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนในชั้นเรียน และให้ความสำคัญในการบริหารงานวิชาการ	+1	+1	0	2	0.67	สอดคล้อง
17	ผู้บริหารสถานศึกษา มีการสร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการ ดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายตามเกณฑ์มาตรฐานงานวิชาการที่วางไว้	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
18	ผู้บริหารสถานศึกษา มีการประเมินผลความก้าวหน้าของผู้เรียนตามวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง

ข้อคำถามเกี่ยวกับทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา พะเยา เขต 1 ประกอบด้วยข้อคำถาม 4 ทักษะ

ข้อที่	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
		1	2	3			
ทักษะที่ 1 ทักษะการคิดแบบมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา							
1	ผู้เรียนมีกระบวนการคิดไตร่ตรองอย่างละเอียดรอบคอบ ใช้เหตุผลได้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
2	ผู้เรียนมีกระบวนการคิดจากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่อย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
3	ผู้เรียนมีการใช้เหตุผลศึกษาข้อเท็จจริงหลักฐานและข้อมูลต่าง ๆ ประกอบการคิดแล้วนำมาวิเคราะห์อย่างสมเหตุสมผลก่อนที่จะตัดสินใจ นำไปสู่การลงข้อสรุปหรือการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
4	ผู้เรียนสามารถแก้ไขปัญหาได้หลากหลายวิธีตามสถานการณ์	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
5	ผู้เรียนสามารถประเมินสถานการณ์ปัญหา วิเคราะห์ผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นแล้วคำนึงถึงผลกระทบที่จะตามมาอย่างรอบด้าน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
ทักษะที่ 2 ทักษะความคิดสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรม							
6	ผู้เรียนสามารถนำความรู้จินตนาการและประสบการณ์เดิมมาสร้างสรรค์ออกแบบ ปรับปรุง เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง

ข้อที่	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
		1	2	3			
7	ผู้เรียนสามารถอธิบายวิเคราะห์ และประเมินความรู้หรือสิ่งใหม่ที่ สร้างขึ้นมาได้	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
8	ผู้เรียนสามารถสื่อสารให้ผู้อื่น ได้รับรู้แล้วยอมรับในความ คิดเห็นของผู้อื่น เพื่อนำมา ปรับปรุงพัฒนางานเชิง สร้างสรรค์	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
9	ผู้เรียนสามารถนำความคิด สร้างสรรค์ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ต่องานให้เกิดประสิทธิภาพ พัฒนาผลงานนั้นเป็นนวัตกรรม	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
ทักษะที่ 3 ทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน							
10	ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้อย่าง ถูกต้องชัดเจน มีประสิทธิภาพ ทั้งการพูด การฟัง และการเขียน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
11	ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานร่วมกับ บุคคลอื่น ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ทุ่มเทม่งมั้น เห็นคุณค่าของ ผู้ร่วมงาน และยอมรับความ แตกต่าง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
12	ผู้เรียนมีการรับฟังข้อเสนอแนะ หรือความคิดใหม่ ๆ ประสานงาน กันอยู่เสมอ	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
13	ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการ ทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ร่วมกัน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง

ข้อที่	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
		1	2	3			
ทักษะที่ 4 ทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี							
14	ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ การใช้ เทคโนโลยีในการเข้าถึงข้อมูล สารสนเทศได้อย่างอย่างรวดเร็ว และตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
15	ผู้เรียนมีการคำนึงถึงจริยธรรมที่ เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและ ผู้อื่น	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
16	ผู้เรียนสามารถประเมินความ น่าเชื่อถือของสื่อสารสนเทศอย่าง สร้างสรรค์	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
17	ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการ ใช้เทคโนโลยีและสามารถนำ เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการ เรียนรู้	+1	+1	0	2	0.67	สอดคล้อง
18	ผู้เรียนนำข้อมูลมาใช้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และเรียนรู้ที่จะใช้ เทคโนโลยีอย่างชาญฉลาด ปลอดภัย	+1	+1	0	2	0.67	สอดคล้อง

ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

→ Reliability

Scale: ALL VARIABLES

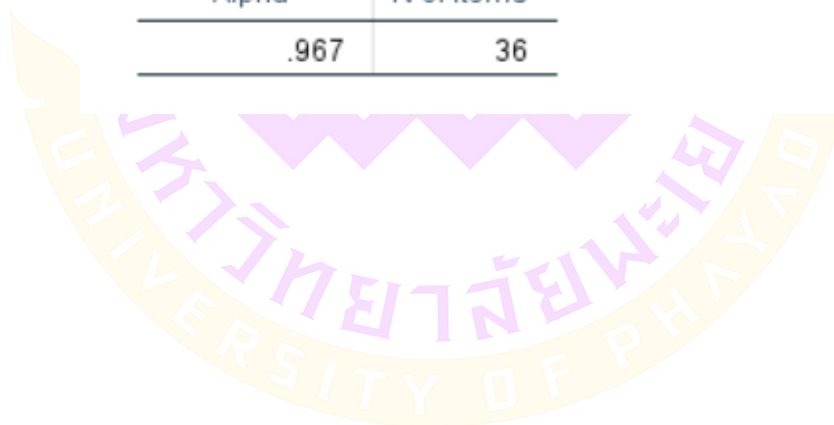
Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.967	36

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	ปริมประภา พรหมแก้วงาม
วัน เดือน ปี เกิด	10 ตุลาคม 2535
สถานที่เกิด	จังหวัดพะเยา
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2559 ศษ.บ. (ประถมศึกษา), มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, จังหวัดเชียงใหม่
ที่อยู่ปัจจุบัน	83 หมู่ 4 ตำบลเจริญราษฎร์ อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา
ผลงานตีพิมพ์	ปริมประภา พรหมแก้วงาม และวรรณกร พรประเสริฐ. (2569). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพะเยา เขต 1. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 19(1).
รางวัลที่ได้รับ	-